

НАЦРТ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА
МЛАДЕ
ГРАДА ПОЖАРЕВЦА
ЗА ПЕРИОД 2021. -2025. године

новембар 2020. године

САДРЖАЈ

УВОД	6
Уводна реч Градоначелника	6
Визија	7
 1. НАЦИОНАЛНИ ОКВИР ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ	8
1.1. Институционални оквир Омладинске политике	8
1.1.1. Министарство омладине и спорта	8
1.1.2. Локална самоуправа	9
1.1.3. Савет за младе	9
1.1.4. Канцеларија за младе	9
1.1.5. Надлежни члан Градског већа	9
1.1.6. Удружења за младе, удружења младих и њихови савези	10
1.2. Нормативни оквир Омладинске политике	11
1.2.1. Закон о младима	11
1.2.2. Национална стратегија за младе	11
1.2.3. Локални акциони план за младе	12
1.2.4. Процес и комисија израде Локалног акционог плана за младе за период 2021-2025. године	14
 2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	15
2.1. Анализа остварености ЛАП-а за младе 2017-2020.	15
2.2. Демографски подаци о младима	19
2.3. Локални актери омладинске политике	21
 3. ИЗРАДА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ ЗА ПЕРИОД 2021-2025. ГОДИНЕ	
3.1. Принципи и вредности	23
3.2. Приоритетне области и стратешки циљеви	24
3.2.1. Образовање, обука младих и дигиталне вештине	25
3.2.2. Култура, креативност и иновативност младих	27
3.2.3. Запошљавање и предузетништво младих	29
3.2.4. Превенција социјалне искључености младих	33
3.2.5. Информисаност, мобилност и онлајн размене младих	36
3.2.6. Активизам, волонтеризам и активно учешће младих у друштву	39
3.2.7. Здравље, благостање и ментална хигијена младих	41
3.2.8. Безбедност и безбедносна култура младих	45
3.2.9. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници	47
 4. АКЦИОНИ ПЛАН	49
4.1. Образовање, обука младих и дигиталне вештине	50
4.2. Култура, креативност и иновативност младих	53

4.3. Запошљавање и предузетништво младих	56
4.4. Превенција социјалне искључености младих	59
4.5. Информисаност, мобилност и онлајн размене младих	62
4.6. Активизам, волонтеризам и активно учешће младих у друштву	66
4.7. Здравље, благостање и ментална хигијена младих	70
4.8. Безбедност и безбедносна култура младих	74
4.9. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници	78
5. ДОДАТНЕ ОДРЕДБЕ	80
5.1. Финансирање ЛАП-а.....	80
5.2. Механизми праћења, евалуације и извештавања	82
Прилог 1	83
Прилог 2	84
Прилог 3	91
Анекс 1	92
Анекс 2	121
Анекс 3	123

УВОД

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Локални акциони план за младе Града Пожаревца јесте документ који ће своју вредност потврдити у годинама пред нама.

Његова вредност уобличена је на пажљивом ослушкивању потреба младих људи, али и њихових сугестија какву будућност желе за средину у којој су рођени да би имали услове да у њој и наставе да живе.

Друштвени односи и функционисање државе јесу изузетно комплексан посао, са много изазова. На путу тог подухвата нема неважних делова, али уверен сам да је брига за младе сам темељ дугорочног развоја. Тај задатак није исти у односу на протекле векове, деценије, па и године.

Сведоци смо убрзаног развоја информационе технологије и чињенице да свет ујутру није исти као онај који смо оставили синоћ пред спавање. Захваљујући ИТ технологији комплексни проблеми се брзо решавају али се и отварају нове могућности, готово светлосном брзином.

Како у свету, тако и код нас, тај муњевити развој могу да испрате само млади људи и овај документ има за циљ да им у тој области широм отвори врата.

Локални акциони план за младе Града Пожаревца имаће прилике да покаже колико је био визионарски. Ипак, уколикога не будемо спроводили широм отворених очију за свет који се мења из секунда у секунд, нећемо бити у прилици да на том путу будемо ближе локомотиви.

Поред стабилног посла и једнаких шанси за остваривање егзистенције младих, овим документом желимо да побољшамо и квалитет друштвеног живота који води до оне неопипљиве али веома важне категорије – личне и породичне среће.

ВИЗИЈА И СВРХА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

"Желимо да Град Пожаревац буде подржавајуће и подстицајно окружење за раст и развој срећних и задовољних младих, у коме ће они јачати и оснаживати своје способности, таленате, знања и вештине ради достизања њихових пуних капацитета, како би били активни учесници у друштву и доносили квалитетне, информисане одлуке."

Како бисмо осигурали да претходна визија не буде само замисао, Радна група за израду **Локалног акционог плана за младе за период 2021-2025. године** (у даљем тексту **ЛАП**) предузела је свеобухватне мере и активности како би дошла до веродостојних закључака на који начин се можемо приближити наведеној визији.

Наше истраживање које нам је дало потребне информације о младима у Граду Пожаревцу, капацитетима које имају организације и институције које раде са младима, као и локална заједница, је обухватило један веома широк обим питања, дилема и проблема који одликују и "притискају" младе данас. У питању је истраживање многих међуповезаних аспеката онога што чини једно интегрисано, целовито или специфично искуство младих у савременом друштву: од квалитета живота, здравља и слободног времена, преко образовања и запошљавања, све до друштвеног активизма и специфичне културе младих. Наша намера састојала се у томе да на један што свеобухватнији начин маркирамо затечено стање и изазове пред овом кључном узрасном групом у нашем граду, али и у ширем друштву.

У циљу добијања што релевантнијих података, Радна група за израду ЛАП-а обухватила је следеће основне законе, стратегије и документа на локалном и националном нивоу који се тичу младих:

Закон о младима, Република Србија, 2007. ("Сл.гласник РС", бр. 50/2011)

Националну стратегију за младе за период 2015-2025. године, МОС, 2015.

Речник омладинске политике, НАПОР, 2018.

Положај и потребе младих у Републици Србији 2019., ЦеСИД, 2019.

Алтернативни извештај о положају и потребама младих у Републици Србији 2020., КОМС, 2020.

Стратегија одрживог развоја Града Пожаревца, Град Пожаревац, 2017.

као и друге важеће законе и стратегије Републике Србије.

На основу добијених података креиран је Локални акциони план за младе Града Пожаревца за период 2021-2025. године, који ће покушати да да стратешки оквир за реализацију активности, програма и пројеката којим ће одговорити на исказане потребе младих у нашем граду.

1. НАЦИОНАЛНИ ОКВИР ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

Омладинска политика подразумева све мере и активности усмерене на побољшање положаја младих које полазе од потреба младих, а које спроводе различити актери омладинске политике, односно државни органи, установе и удружења. Циљ омладинске политике јесте унапређење животних услова младих особа, као и да омогући партиципацију младих у свим аспектима политичког и социјалног живота. Омладинска политика односи се на социјална, културна, политичка, образовна и сва остала питања од значаја за младе особе.

У Републици Србији, ову политику дефинише Влада у сарадњи са актерима омладинске политике и младима, дефинишући положај и улогу младих особа у друштву, као и одговорности јавних институција и друштва према младима. Омладинска политика спроводи се и на локалном нивоу, на начин који мора бити усаглашен са националним оквиром. *Јединице локалне самоуправе* усвајају локалне омладинске политике које се баве разноврсним темама и областима, као и потребама и проблемима младих специфичним за одређену територију.

Млади, односно омладина су све особе од навршених 15 до навршених 30 година, према важећем *Закону о младима*. Важно је напоменути да се дефиниција ове категорије становништва може разликовати од државе до државе. Најједноставнији начин дефинисања појма младих је на основу узрасне категорије, како је учињено и у случају Републике Србије. У Националној стратегији за младе под појмом „млади” подразумева се фаза живота између детињства и одраслог доба. Младост се дефинише као посебно животно раздобље у којем се, поред биолошког и психолошког сазревања, одвија и процес укључивања појединца у друштвену заједницу. Овај процес траје док се не достигне одговарајући степен социјалне аутономије, одговорности и самосталности, мада свака од поменутих карактеристика подлеже индивидуалним мерилима.

Овај ЛАП се односи на све младе који живе, раде, школују се или бораве на територији Града Пожаревца.

1.1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

1.1.1. МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА

Министарство омладине и спорта је ресор Владе задужен за омладину и спорт, основан 15. маја 2007. године, и од тада организација министарства није мењана.

У оквиру министарства, послови везани за младе врше се у оквиру сектора за омладину.

У Сектору за омладину обављају се послови који се односе на: систем, развој и унапређење омладинске политике; спровођење националне политике и припрему и спровођење националне стратегије за младе, као и на акционе планове и програме; подстицање младих да се организују и удружују и да учествују у друштвеним токовима; заштиту интереса младих и помоћ младима да остваре те интересе; давање савета младима и подучавање младих везано за запошљавање и волонтерски рад; подстицање неформалног образовања младих; сарадњу са омладинским организацијама и удружењима при организовању међународних омладинских манифестација и скупова у Републици Србији; помоћ и сарадњу са омладинским организацијама и удружењима у њиховом раду и промовисање омладинске политике и омладинских организација и удружења; омогућавање омладинским организацијама и

удружењима из Републике Србије да учествују на скуповима и манифестацијама за младе у иностранству; праћење и процену места и улоге младих у Републици Србији; стварање услова за оснивање и рад канцеларија за младе; подстицање развоја омладинске политике и рада канцеларија за младе на локалном нивоу; праћење спровођења омладинске политике на свим нивоима власти; као и друге послове из делокруга Сектора.

1.1.2. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Локална самоуправа или јединица локалне самоуправе је општина, град или град Београд. Локалне самоуправе имају статус правног лица и представљају аутономне системе управљања јавним пословима који су у њиховој надлежности, а који су од интереса за локално становништво, на мањој територијалној јединици државе.

1.1.3. САВЕТ ЗА МЛАДЕ

У складу са Законом о младима, Одлуком Владе Савет за младе је образован 24. јануара 2014. године, а конституисан на седници одржаној 24. фебруара 2014. године.

Основни задатак Савета је подстицање и усклађивање активности у вези са развојем, остваривањем и спровођењем омладинске политике, предлагање мера за њено унапређење, као и предлагање мера за усклађивање и координисање активности министарстава и других органа надлежних за посебне области у омладинском сектору и свих других субјеката омладинске политике, у складу са стратешким и законским актима из ове области. Као саветодавно тело Владе, Савет обезбеђује да се глас младих чује и уважи, тако да млади могу учествовати у изради, спровођењу и праћењу реализације јавних политика. Савет за младе функционише на основу Пословника о раду Савета за младе.

Савет за младе Града Пожаревца је стално радно тело Скупштине Града Пожаревца. На наредној Скупштини Града Пожаревца биће формиран Савет за младе у новом саставу.

1.1.4. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Локална Канцеларија за младе је део градске/општинске управе задужен за координацију локалне омладинске политике у свим областима од значаја за младе, а у складу са специфичним потребама своје друштвене заједнице.

КЗМ осигурава и ствара повољно окружење за институционални развој омладинске политике на локалном нивоу. КЗМ координира тј. умрежава релевантне актере, координира изградњом капацитета удружења младих и за младе и неформалних група младих на локалном нивоу, прикупља средства, повезује секторске политике на локалном нивоу, утиче на буџетске алокације других сектора и осигурава спровођење ЛАП-а, који је кључни документ за спровођење омладинске политике на локалном нивоу.

Локалне канцеларије за младе представљају локални сервис младих у оквиру јединица локалне самоуправе који има кључну улогу у спровођењу Националне стратегије за младе на локалном нивоу.

Град Пожаревац - Градска управа Града Пожаревца у овом тренутку у својој систематизацији има систематизовано радно место - послови локалне Канцеларије за младе. Канцеларија за младе је функционисала у претходном периоду, али је престала са радом, те је њено поновно успостављање један од приоритетних задатака и овог Локалног акционог плана. Локални акциони план за младе Града Пожаревца 2021-2025. година, предвиђа изналажење адекватног простора за ове активности и редовно функционисање у наредном периоду.

1.1.5. НАДЛЕЖНИ НАЧЕЛНИК/ЧЛАН ВЕЋА ЗА МЛАДЕ

Надлежни начелник/члан већа је особа из органа општине/града (већа или управе) задужена за делокруг послова који се тичу младих и омладинске политике.

Члан Градског већа задужен за младе, спорт и туризам у Граду Пожаревцу тренутно је Милан Јовић.

1.1.6. УДРУЖЕЊА МЛАДИХ, УДРУЖЕЊА ЗА МЛАДЕ, НЕФОРМАЛНЕ ГРУПЕ И ЊИХОВИ САВЕЗИ

Ради обављања омладинских активности, унапређења услова за лични и друштвени развој младих према њиховим потребама и могућностима и укључивања младих у друштвени живот заједнице и њиховог информисања, могу се оснивати удружења младих и удружења за младе, у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења.

Удружење младих је удружење које је уписано у регистар и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чије чланство чини најмање две трећине младих и чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на младе.

Удружење за младе је удружење које је уписано у регистар и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чији су циљеви или област остваривања циљева, поред осталог, усмерени и на младе.

Млади могу да се удружују и у *неформална удружења* чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на младе, а која делују у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења.

Удружења су најчешћи испоручиоци услуга за младе, како на локалном, тако и на националном нивоу, које држава, покрајина, град, општина или месна заједница не достављају младима, а које су одговор и интервенција на растуће и актуелне проблеме младих људи и могућности развоја у локалним срединама.

Сва регистрована удружења младих и удружења за младе могу се, ради остваривања заједничких циљева и интереса, удруживати у *савезе* чији су циљеви и област остваривања циљева усмерени на младе.

Стубови омладинске политике у Србији су и савези који су партнери МОС-у у планирању и реализацији омладинске политике у Србији. То су Кровна организација младих Србије (КОМС), Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада (НАПОР) и Национална асоцијација канцеларија за младе (Национална КЗМ).

НАЦИОНАЛНА АСОЦИЈАЦИЈА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ (НАЦИОНАЛНА КЗМ)

Национална асоцијација канцеларија за младе је савез градова и општина Републике Србије које имају канцеларију за младе и активно се баве развојем омладинске политике на локалном нивоу. Активности Националне КЗМ се обављају у сарадњи са локалним и националним партнерским институцијама и организацијама, надлежним министарствима и другим телима која се баве омладинском политиком.

КРОВНА ОРГАНИЗАЦИЈА МЛАДИХ СРБИЈЕ (КОМС)

Кровна организација младих Србије (енгл. National Youth Council of Serbia) је највише независно представничко тело младих у Србији, чија је мисија да заступа интересе младих

развијајући партнерски однос са државом, међусекторску и међународну сарадњу, подстичући активно учешће младих и организациони развој својих организација чланица. КОМС је савез удружења младих и за младе и њихових савеза са читаве територије Републике Србије, а у својим саветима окупља и представнике подмладака парламентарних политичких странака и представнике младих чланова синдиката.

КОМС је основан 2011. године, а 2012. је примљен у Европски форум младих (EYF).

НАЦИОНАЛНА АСОЦИЈАЦИЈА ПРАКТИЧАРА/КИ ОМЛАДИНСКОГ РАДА (НАПОР)

Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада је струковни и репрезентативни савез удружења која спроводе омладински рад, као и омладинских радника на националном нивоу. Мисија НАПОР-а је стварање и развијање услова за осигурање квалитета и препознавање омладинског рада у циљу развоја потенцијала младих и омладинских радника, који доприносе добробити локалне заједнице и друштва. НАПОР је непрофитни, нестраначки савез удружења грађана који се залаже за систематску бригу о младима, промовише сигурно окружење и могућности за лични и социјални развој младих како би постали активни чланови друштва. Од 2019. године, занимање омладински радник сматра се занимањем и има своју шифру у Јединственом кодексу шифара за евиденцију Националне службе за запошљавање. Ово занимање уписано је под шифром 3412.03. Омладински радник је стручно лице, ангажовано у организацијама цивилног друштва/институцијама/локалној самоуправи, које спроводи активности омладинског рада, а чије су компетенције дефинисане стандардима занимања у области омладинског рада. Компетенције се могу стећи кроз формално, неформално и информално образовање и учење.

1.2. НОРМАТИВНИ ОКВИРИ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

1.2.1. ЗАКОН О МЛАДИМА

Закон о младима усвојен је 2011. године. Овај закон уређује мере и активности које предузимају Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе у циљу унапређења друштвеног положаја младих и стварања услова за остваривање потреба и интереса младих у свим областима које су од интереса за младе. Закон о младима има за циљ стварање услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала, на добробит појединца и друштва. Закон прецизира специфичности омладинске политике и омладинског сектора и дефинише улоге актера у области омладинске политике.

1.2.2. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ ЗА ПЕРИОД ОД 2015-2025. ГОДИНЕ

Влада Републике Србије је 27. фебруара 2015. године усвојила „**Националну стратегију за младе за период од 2015. до 2025. године**“ (у даљем тексту НСМ) чиме је престала да важи претходна стратегија.

НСМ је основни документ на основу кога се креира ЛАП. НСМ дефинише области деловања, стратешке циљеве, специфичне циљеве и очекиване резултате у оквиру сваке тематске области које се тичу младих.

Принципи по којима се води НСМ су:

1. Подршка личном и друштвеном оснаживању младих,

2. Поштовање људских и мањинских права, равноправност и забрана дискриминације,
3. Једнаке шансе за све,
4. Значај младих и њихове друштвене улоге,
5. Активно учешће младих и сарадња,
6. Друштвена одговорност и солидарност.

Стратешки циљеви НСМ су:

1. Запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца,
2. Квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативност младих,
3. Активно учешће младих жена и мушкараца у друштву,
4. Здравље и благостање младих жена и мушкараца,
5. Услови за развијање безбедносне културе младих,
6. Подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености,
7. Мобилност, обим међународне сарадње младих и подршка младим мигрантима,
8. Систем информисања младих и знање о младима,
9. Коришћење и учешће младих у креирању културних садржаја.

1.2.3. ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ

Локални акциони план за младе је стратешки општински/градски документ који дефинише приоритетне области за младе и активности које одговарају на специфичне потребе младих одређене средине. Локалним акционим планом обезбеђује се допринос спровођењу циљева и приоритета Националне стратегије за младе на локалном нивоу, као и других секторских стратегија које утичу на живот младе особе, те међународних докумената из области омладинске политике. Локалне самоуправе кроз процес израде и спровођења ЛАП-а за младе обезбеђују: планско и дугорочно задовољење потреба младих креирањем мера и услуга прилагођених потребама младих у локалној средини; економичније коришћење постојећих ресурса (материјалних, техничких и људских); унапређење сарадње локалних институција и организација њиховим умрежавањем; економичније и ефикасније коришћење општинског буџета намењеног омладинским програмима; могућност успешног коришћења алтернативних извора финансирања.

Локални Акциони план за младе Града Пожареваца представља скуп вредности, општих и специфичних циљева којима Град Пожаревац планира да побољша квалитет живота младих, као и стандарде реализације локалне Омладинске политике. Овај документ садржи свеобухватан структуриран приступ изградњи социјалних, економских, образовних, културних и других услова за квалитетан развој младих.

Израда овог плана за младе је наставак реализације претходног плана, али и нове анализе потреба, положаја и ставова младих у Пожаревцу, спроведеног кроз исграђивања капацитета локалних институција и организација, као и анализом значајних докумената Омладинске политике на националном и регионалном нивоу.

Локални акциони план за младе се односи на младе особе између 15 и 30 година животне доби. Текст овог плана примењиваће се на све младе, без икакве дискриминације, посебно у односу на родне идентитете, сексуалну оријентацију, етничке, расне, националне, социјалне и културне мањине, али и у односу на место становања (град/село). Део мера овог

плана посвећен је подизању квалитета живог младих из осетљивих група. Начело овог плана је омогућити једнак приступ програмима и услугама свим групама младих.

Локални Акциони план за младе Града Пожаревца за период 2021-2025. године (јесте документ који, на предлог Комисије и Градског већа, доноси Скупштина Града Пожаревца, а којим се уређује: активно учешће младих у друштвеном животу, обезбеђивање остваривања права младих на једнаке шансе, информисање младих, подстицање и вредновање толеранције, демократије, изузетна постигнућа младих, подстицање и развијање формалног и неформалног образовања, подстицање и стимулисање запошљавања и samozapošljavanja младих и омладинског предузетништва, унапређивање безбедности младих, одрживог развоја и здраве живогне средине, очување и унапређивање безбедности и здравља младих и других активности и области од значаја за младе.

ЛАП-ом се одређују конкретне мере и активности чијом реализацијом ће се обезбедити подршка:

- подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању на територији Града;
- подстицању Удружења младих, Удружења за младе и Савеза да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета Удружења младих на територији Града;
- стварању услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, као и за потребе младих у области културе и активностима и пројектима којима се подстиче одрживи развој и заштита животног окружења.

Реализација Акционог плана за младе темељи се на начелима разумевања потреба младих, партнерстава са младима и другим друштвеним чиниоцима, укључености интересних друштвених актера, али и транспарентности и одговорности носилаца Омладинске политике у испуњавању циљева ове стратешке визије унапређења положаја и квалитета живог младих у Пожаревцу.

Подаци добијени националним али и локалним истраживањима о потребама и положају младих, указују да се млади данас суочавају са многим изазовима и да је положај младих у Србији и даље далеко од задовољавајућег. Стога је неопходно пружити континуирану, системску подршку младима, од републичког до локалног нивоа, ради стварања укупног амбијента у коме ће се положај младих побољшати.

Основни циљ свих субјеката укључених у питања младих јесте да се заједно помогне младима у остваривању њихових животних планова и у пронапажењу свог места у друштву, јер су они најважнија инвестиција у будућност и развој, пре свега локалних заједница.

1.2.4. ПРОЦЕС, КОМИСИЈА И ТЕХНИЧКА ПОДРШКА ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ ЗА ПЕРИОД 2020-2025. ГОДИНЕ

Решењем Градског већа бр. 09-06-179/2020-24 од 16.10.2020. године формирана је Комисија која је за задатак имала израду Локалног акционог плана за младе у следећем саставу:

1. Маја Марић, представница удружења Креативно-забавна радионица за младе “Урбан Стреам” из Пожаревца, председница,
2. Милан Јовић, члан Градског већа Града Пожаревца задужен за ресор спорт, омладина и туризам, члан,
3. Сања Новаковић, педагог, чланица,
4. Валентина Миланов, професорка предузетништва, чланица,
5. Зоран Јовић, Омладина ЈАЗАС-а Пожаревац, члан,
6. Срђан Стефановић, Одељење за друштвене делатности Градске управе Града Пожаревца, члан.

Координатор Радне групе за израду Локалног акционог плана за младе Града Пожаревца за период 2021-2025. године је **Дејан Крстић**, члан Градског већа задужен за ресор невладине организације, култура, информисање, социјална питања, друштвене делатности.

Радна група је имала 5 састанака у просторијама Градске управе, на којима су расподељени задаци, задужења и обавезе.

Процес израде Локалног акционог плана за младе састојао се из 5 фаза:

1. Креирање активности на прикупљању и анализи података и реализацији истраживања положаја, потреба и ставова младих. Основни циљ истраживања је добијање информација које су уврштене у старатешку анализу области у Локалном акционом плану за младе, као и добијање шире слике о проблемима младих за које они сматрају да су приоритетне; затим какве ставове имају према свим дефинисаним областима. Истраживање је спроведено путем онлајн упитника за младе. У истраживању су учествовале све средње школе у Граду Пожаревцу.
2. Истраживање стања у локалној заједници према институцијама и организацијама. У циљу истраживања свим релевантним институцијама и организацијама послат је упитник са интересним областима њиховог деловања. Представници/е институција, организација, као и неформалних група младих су били у могућности да представе активности/програме/пројекте које реализују у својим институцијама/организацијама за младе, као и да представе активности које су најпосећеније од стране младих, активности које недостају за младе и предложе креирање нових активности по исказаној потреби младих у домену области рада њихове институције/организације.
3. Истраживање закона, стратегија, трендова и токова у Омладинској политици на националном и регионалном нивоу, како би били уврштени трендови и потребе произашле из дешавања у 2020. години.
4. Након прикупљања података, приступљено је анализи и креирању закључака и извештаја. Извештаји се налазе у стратешком прегледу по тематским областима ЛАП-а, као и у прилогу ЛАП-а.
5. Након креирања драфта документа, спроведена је јавна расправа.

Документ поред општих одредби у виду прегледа ситуације на локалном нивоу, има обрађене области у оквиру којих су детаљније разматрани контекст, изазови са којима се млади сусрећу и представљени општи и специфични циљеви. Свако поглавље које описује област има преглед кључних резултата наменског истраживања, док је Извештај са комплетним резултатима истраживања представљен у Анексу 1 и 2. Саставни део документа је табеларни приказ општих, специфичних циљева, индикатора, рокова и носиоца за сваку појединачну активност. Буџет је у скаладу са сугестијама посебно представљен на годишњем и укупном нивоу.

Иако је ЛАП документ који „прописује“ редослед и скуп активности са тачно одређеним роковима и носиоцима, он у својој суштини представља основу која се стално оплемењује, дограђује и шири у складу са захтевима и тренутним приликама.

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

2.1. АНАЛИЗА ОСТВАРЕНОСТИ ЛАП-а ЗА МЛАДЕ 2017-2020. ГОДИНЕ

У периоду од 2017-2020. године Акциони план за младе Града Пожаревца спровођен је превасходно кроз **Конкурсе за реализацију Локалног акционог плана за младе Града Пожаревца** за период 2017-2020. године.

У оквиру позива који су спровођени сваке године, подржано је укупно 33 пројекта, и то по годинама:

2017. - Средства која су утрошена на реализацију програма и пројекта за реализацију ЛАП за младе за 2018.годину ссу износила 3000000,00 динара. Одобрено је 8 пројекта.

2018. – Средства која су утрошена на реализацију програма и пројекта за реализацију ЛАП за младе за 2018.годину ссу износила 3500000,00 динара. Одобрено је 8 пројекта.

2019. - Средства која су утрошена на реализацију програма и пројекта за реализацију ЛАП за младе за 2019.годину ссу износила 3500000,00 динара. Одобрено је 9 пројекта.

2020. - Средства која су утрошена на реализацију програма и пројекта за реализацију ЛАП за младе за 2020.годину ссу износила 3500000,00 динара. Одобрено је 8 пројекта.

Кроз **Конкурс за реализацију Локалног акционог плана за младе** за претходне 4 године реализовани су пројекти из тематских области:

- Превенције социјалне искључености младих,
- Здравља и безбедности младих, дигитална безбедност, превенција дискриминације и вршњачког насиља,
- Креативности и културе младих,
- Волонтеризма и активизма младих,
- Подршке родитељима младих,
- Запошљивости и предузетништва младих, економског оснаживања,
- Вршњачке едукације и медијације младих,
- Унапређења информисаности младих,
- Каријерног саветовања и вођења младих.
- Здравих стилова живота младих.

У склопу конкурса по годинама подржани су следећи пројекти

У 2017. години:

- „КреАртУС – искључи се са компа, укључи се у живот“ – удружење за младе „Урбан Стреам“
- „СОС – радионице за Самосталне Одлуке Супермладих особа“ – удружење за младе „Урбан Стреам“
- „Увођење програма безбедности и развој социорехабилитационог клуба за младе“ – УГ „Шанса“
- „Превенција насиља на интернету“ – УГ „Подигнимо гард пороцима“
- „Спорт и здравље младих“ – УГ „Подигнимо гард пороцима“
- „ПОглед у себе – за правилан раст и развој“ – Омладина ЈАЗАС-а Пожаревац
- „Млад и здрав став“ – Омладински савет Пожаревац
- „Здрав избор мој избор“ – Омладински савет Пожаревац

У 2018. години:

- „Корак до запослења“ – удружење за младе „Урбан Стреам“
- „Волонтирањем за здравље“ – УГ Пожаревац „Подигнимо гард пороцима“
- „Вршњачка медијација као начин превазилажења ризика социјалне икључености и насиља међу младима“ – УГ „Шанса“
- „Програм безбедносне културе за младе из осетљивих група“ – УГ „Шанса“
- „Направи први корак“ – УГ „Креирај живот“ Пожаревац
- „Унапређење информисаности младих Рома и Ромкиња на територији Града Пожареваца као нов модел грађанског активизма“ – „Удружење Рома Браничевског Округа“ Пожаревац
- „Професионално усмеравање и тренинг социјалних вештина код ученика средњих школа у Пожаревцу“ – Омладински савет Пожаревац
- „Реформа у твојој глави“ – Омладина ЈАЗАС-а Пожаревац

У 2019. години:

- „Социјално и економско оснаживање младих жена и девојака у руралним срединама“ – удружење за младе „Урбан Стреам“
- „Како снимити документарни филм“ – Омладински савет Пожаревац
- „Унапреди здравље“ – УГ Пожаревац „Подигнимо гард пороцима“
- „Толеранција и ненасилна комуникација међу младима“ – УГ Пожаревац „Подигнимо гард пороцима“
- „Нико није крив“ – УГ „Боље сутра 012“
- „Млади и култура“ – „Арт Дистрикт“ Пожаревац
- „Покрени се, волонтирај“ – Омладина ЈАЗАС-а Пожаревац
- „Клуб за родитеље младих у сукобу и ризику од сукоба са законом“ – УГ „Шанса“
- „Млад искорак из кризних ситуација“ – УГ „Шанса“

У 2020. години:

- „Покретање“ – „Подигнимо гард пороцима“
- „Електронско насиље“ – УГ „Боље сутра 012“
- „Превенција насиља код младих кроз едукације, међусекторску сарадњу, креирање медијских и културних садржаја „Алтера Вита“ – удружење за младе „Урбан Стреам“
- „Ослушни тај бит – живи здраво и буди фит“ – Спортско рекреативна асоцијација
- „ПРАВО да ЗНАМ“ – Омладина ЈАЗАС-а Пожаревац
- „клуб за родитеље мадиx у сукобу и ризику од сукоба са законом у 2020.“ – УГ „Шанса“
- „Сурфуј безбедно и сигурно“ – Омладински савет Пожаревац
- „Мејкерс спејс“ – „Арт Дисстрикт“ Пожаревац

Кроз рад осталих институција и организација реализоване су следеће активности/програми/пројекти који за циљну групу имају младе у периоду од 2017-2019. године:

Национална служба за запошљавање - филијала Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Информисање о могућностима за развој каријере ЦИПС	30	41	16	8	50	48
2.	Обука за активно тражење послова	17	30	20	15	18	23
3.	Мотивационо активациона обука за лица са ниском квалификацијом и лица без квалификације	17	19	10	17	11	20
4.	Клуб за тражење посла	8	15	8	13	11	18
5.	Јавни рад	39	15	10	15	6	2
6.	Самозапошљавање	1	1	3	2	1	2
7.	Опремање нових радних места	7	16	4	6	2	2
8.	Стручна пракса	9	21	7	24	11	19
9.	Стицање практичних знања	0	3	3	0	4	2
10.	Информативно саветодавне услуге (предузетништво)	53	43	32	43	15	24
11.	Обука за развој предузетништва	23	12	9	9	13	15
12.	Функционално образовање одраслих	15	15	9	8	3	7
13.	Стручна пракса ЛАПЗ	/	/	/	/	2	3
14.	Обуке за тржиште рада	7	5	/	6	/	/
15.	Обука на захтев послодавца	4	/	/	/	/	/

Дом здравља Пожаревац – Саветовалиште за младе

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Индивидуални здравствено васпитни рад	180	224	190	206	190	169
2.	Рад у малој групи	110	118	170	173	270	250
3.	Радионице	150	152	273	280	521	450
4.	Предавања	500	512	520	580	680	574
5.	Рад у заједници	15	15	15	15		
6.	Организациони састанак	10	10	12	13	10	10
7.	Изложба					40	35

Народна библиотека „Илија М. Петровић“ Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Корисничке услуге (број корисника који су извршили позајмицу књига на одељењу за младе)	250	329	306	329	897	792
2.	Културни програми за младе	402	504	449	433	502	505
3.	Радионице LEGO MINDSTORMS EV3 робота (одржавале су се 2 пута недељно)					27	38
4.	Радионице Micro:bit уређаја (одржавале су се два пута недељно)					14	16
5.	Трибине намењене младима			34	38	5	30

Фондација Миленин дом Галерија Милене Павловић Барили

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Ликовна колонија за децу узраста од 5 до 7 година	15	15	15	15	15	15
2.	Концерти класичне музике	5	5	5	5	5	5

Економско-трговинска школа Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Обука из каријерног вођења и саветовања	5	15	12	38	7	16
2.	„СОС радионице – самосталне одлуке супермладих“ - обука из социјалних вештина, каријерног вођења и саветовања и предузетништва	/	8				
3.	Обука за вршњачке медијаторе	2	8				
4.	И ја имам таленат	4	8	3	7	3	5
5.	Ученичке компаније	10	26	8	25	9	20
6.	обука "Искажи свој став" – превенција вршњачког насиља и дискриминације међу децом и младима			/	8		
7.	обука из области превенције злоупотребе дрога у оквиру пројекта "Знам шта хоћу, дрогу нећу"			1	4		
8.	обука за вршњачке едукаторе за област заштите репродуктивног здравља, у оквиру пројекта "Реформа у твојој глави"			2	4		
9.	трибина под називом „Теорија у пракси“			10	20		
10.	радионица са матурантима наше школе у медијатеци под називом „Вештине добре презентације“			8	19		
11.	радионица "Од интервјуа до посла"			36	72	29	65
12.	радионица „Први кораци у изради пројекта“			7	22		
13.	радионица на тему „Популарна демократија“			6	24	14	42
14.	радионице са ученицима III е, III ф, IIIт у оквиру пројекта "Будућност #за 5#"			15	42	13	38
15.	тренинг „Оснаживања младих девојака и жена за самостално доношење одлука, активно учешће у друштву и грађење каријере“					/	8
16.	тренинг "Подизање компетенција за запошљивост младих девојака и жена кроз обуку о предузетништву, увежбавање соц. вештина и каријерно саветовање"					/	9
17.	трибина „Осмисли идеју“ са гостом из привреде					55	123
18.	радионица „Дигитални маркетинг“					8	20
19.	трибина „Адолесценти – спој науке и праксе“					27	74

Савез за школски спорт и организацију школских спортских такмичења

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	кошарка	110	80	100	70	90	20
2.	одбојка	80	60	100	60	40	70
3.	рукомет	60	70	50	60	50	30
4.	футсал	140	60	140	70	140	80
5.	стони тенис	27	18	30	18	33	21
6.	баскет 3 на 3	18		18	3	15	
7.	гимнастика	50	74	22	38	33	24
8.	атлетика	96	62	87	65	63	54
9.	мале олимпијске игре	36	36	42	42	36	36
10.	мини рукомет	60	60	90	90		
11.	мини атлетика	162	162	162	162	135	135
12.	дечја атлетика	170	166				
13.	атлетски тробој			123	120		
14.	између две ватре	63	63	45	45		
15.	пливање	140	60			172	84

Новинско издавачко привредно друштво „Реч народа“ а.д. Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Медијски пројекат „Бачка реч“, специјални додатак		Више хиљада	Више хиљада		Више хиљада	
2.	Други видови сарадње и медијске промоције остварења младих у образовању, спорту, култури и уметности		Више хиљада	Више хиљада		Више хиљада	
3.	Пројекти посвећени медијској писмености		Више хиљада	Више хиљада		Више хиљада	

Додатни пројекти и програми на реализацији циљева Акционог плана за младе 2017-2020. реализовани су кроз остале секторске конкурсе и програме на нивоу града, као и активности свих релевантних институција и организација које раде са младима и за младе на територији Града Пожареваца.

Кроз **Конкурс за финансирање или суфинансирање програма/пројеката НВО и удружења која су од јавног интереса за Град Пожаревац** у протеклом периоду 2017-2020, године, подржавани су програми који за циљне групе имају младе и то кроз области социјалне заштите, здравствене заштите, хуманитарних програма, бриге о деци и младима, заштити и промовисању људских и мањинских права, одрживог развоја и еколошких пројеката.

Кроз **Конкурс за финансирање и суфинансирање програма/пројеката** који својим квалитетом доприносе развоју и презентацији уметности и културе у Граду Пожаревцу у протеклом периоду 2017-2020, године, подржавани су програми који за циљне групе имају младе, у смислу укључивања младих у креирање програма, креирање садржаја за младе, као и поспешивање културне понуде за младе у Граду Пожаревцу .

2.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ О МЛАДИМА

Структура према старости и полу

Подаци из пописа 2011 године.

Структура незапослених лица из категорије младих (подаци НСЗ из септембра 2014.године)

Старост	Укупно (М+Ж)	Мушки	Женски
15-19	330	203	127
20-24	714	358	356
25-29	818	350	468
Укупно	1862	911	951

Приказ пораста незанослености међу младима

Број незапослених	2010		2011		2012		2013		2014	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Од 15-19	235	107	247	106	224	97	257	118	203	127
20-24	604	347	657	348	699	373	617	400	358	356
25-29	700	425	773	476	768	478	828	499	350	468
Укупно према полу	660	879	747	930	743	948	685	1017	831	931
Укупан број младих	1539		1.677		1.691		1.702		1.862	
Укупан број незапослених	5.052		5.287		5.185		5.397		5.480	
Учешће младих укупном броју незап.	30.5%		31.7%		32.6%		31.5%		31.5%	

Табеларији приказ лица која траже запослење:

Старост	Укупно (М+Ж)	Мушки	Женски
15-19	4515	2272	2243
20-24	4584	2278	2306
25-29	4768	2424	2344
Укупно	13867	6974	6893

Извор: Национална служба за запошљавање Пожарсвац

ЛИЦА КОЈА ТРАЖЕ ЗАПОСЛЕЊЕ - стање на дан 31.10.2015.године								
ПРЕМА СТЕПЕНУ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ			ПРЕМА ГОДИНАМА СТАРОСТИ			ПО ДУЖИНИ ТРАЖЕЊА ПОСЛА		
степен с.с	СВЕГА		године старости	СВЕГА		дужина тражења посла	СВЕГА	
	укупно	жене		Укупно	жене		Укупно	Жене
Укупно	11,070	5,805	укупно	11,070	5,805	Укупно	11,070	5,805
I	4,084	2,110	15-19	431	189	до 3 мес	1,733	821
II	438	214	20-24	1,419	653	3 до 6 мес	977	499
III	2,416	1063	25-29	1,517	861	6 до 9 мес	980	496
IV	2,879	1696				9 до 12 м.	826	399
V	58	8				1 до 2 год	1,786	949
VI-1	335	192				2 до 3 год	1,171	605
У1-2	267	166				3 до 5 год	1.554	827
УИ-1	591	355				5 до 8 год	1.040	610
УИ-2	2	1				8 до 10 г.	339	198
VIII	/	/				преко 10 г.	664	401

2.3. ЛОКАЛНИ АКТЕРИ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

ОБЛАСТ	ИНСТИТУЦИЈА
Образовање, обуке и дигиталне вештине младих	Економско - трговинска школа - Пожаревац
	Политехничка школа са саобраћајном - Пожаревац
	Медицинска школа Пожаревац
	Гимназија Пожаревац
	Пољопривредна школа са домом ученика „Соња Маринковић“ Пожаревац
	Школа за основно и средње музичко образовање „Стеван Мокрањац“
	Техничка школа са домом ученика „Никола Тесла“ Костолац
	Висока техничка школа струковних студија у Пожаревцу
	Факултет за пословне студије – Универзитет Џон Незбит
	Digital 012 - удружење
Култура, креативност и иновативност младих	Народна библиотека „Илија М. Петровић“ Пожаревац
	Центар за културу Пожаревац
	Фондација Миленин дом Галерија Милене Павловић Барили
	Арт Дистрикт
	Туристичка организација Града Пожареваца
	Историјски архив Пожаревац
	Народни музеј Пожаревац
	Фото кино клуб Пожаревац
Запошљавање, предузетништво и каријерно вођење младих	Национална служба за запошљавање
Превенција социјалне искључености младих	Центар за социјални рад Пожаревац Црвени крст Пожаревац
Информисање, мобилност и омладинске размене младих	Новинско издавачко привредно друштво „Реч народа“ а.д. Пожаревац
	НВО Центар за развој локалних медија Пожаревац
	ПД „Радио Стил“ доо Костолац
	URBAN GRAD POŽAREVAC
	Радио ХИТ Пожаревац
	Е Браничево
Активизам, волонтеризам и активно учешће младих	Креативно-забавна радионица за младе “Urban Stream”
	Омладина „ЈАЗАС-а“ Пожаревац
	УГ „Шанса“
	УГ Подигнимо гард пороцима
	УГ Боље сутра 012
	Омладински савет Пожаревац
	...

Здравље, благостање и ментална хигијена младих	Општа болница Пожаревац
	Завод за јавно здравље Пожаревац
	Саветовалиште за младе Дома здравља Пожаревац
	Спортско рекреативна Асоцијација
	Кошаркашки Клуб „По.-Баскет“ Пожаревац
	Савез за школски спорт и организацију школских спортских такмичења
	Кошаркашки клуб ПОСКОК
	...
Безбедност и безбедносна култура младих	Полицијска управа Пожаревац Савет за безбедност Града Пожареваца Правосудни органи Просветне установе Здравствене установе Привреда Медији ОЦД
Учешће младих у заштити животне средине и одрживом развоју	Еколошко друштво „Обруч“ Удружење рекреативног еколошког бициклизма „ЕСО BIKE“ ...

3. ИЗРАДА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ ЗА ПЕРИОД 2021-2025. ГОДИНЕ

3.1. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Закон о младима Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 50/2011.) дефинисао је основне принципе на којима се развија омладинска политика у Републици Србији. Локални акциони план политике за младе Града Пожаревца за период од 2015. до 2018. поштује ове законом утврђене принципе и вредности, и то:

Начело подршке младима

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, у оквиру својих послова и делокруга, подржавају друштвено оснаживање младих на начин утврђен законом, Стратегијом и другим инструментима омладинске политике.

Начело једнакости и забране дискриминације

Сви млади су једнаки. Забрањено је свако прављење разлике или неједнако поступање према младима, посредно или непосредно, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, верског убеђења, језика, друштвеног порекла, имовног стања, чланства у политичким, синдикалним и другим организацијама, психичког или физичког инвалидитета, здравственог стања, физичког изгледа, сексуалне оријентације, родног идентитета и другог стварног, односно претпостављеног личног својства.

Начело једнаких шанси

Млади имају право на једнаке шансе и учешће у свим областима друштвеног живота у складу са сопственим избором и способностима.

Начело јачања свести о значају младих и њиховој друштвеној улози

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, подстичу и подржавају јачање свести о значају младих и друштвене улоге младих кроз реализацију омладинске политике, друштвено оснаживање у циљу остваривања добробити младих, промоцију и заштиту њихових интереса, потреба и могућности за активно учешће у друштву.

Начело активног учешћа младих

Сви, а посебно субјекти омладинске политике, обезбеђују подстицајно окружење и дају активну подршку у реализацији омладинских активности младих, предузимању иницијативе и њиховом смисленом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју, а на основу пуне обавештености младих.

Начело одговорности и солидарности младих

Млади треба активно да доприносе изградњи и неговању друштвених вредности и развоју своје заједнице, нарочито путем различитих облика волонтерских активности, и да изражавају међугенерациску солидарност и активно раде на стварању услова за једнако и пуно учешће у свим аспектима друштвеног живота младих особа са инвалидитетом, припадника националних мањина и свих других лица и друштвених група које могу бити у ризику од дискриминације, односно дискриминаторног поступања.

3.2. ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

ЛАП одређује конкретне мере и активности чијом реализацијом ће се обезбедити подршка: подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању; подстицању удружења младих, удружења за младе и савеза да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета удружења младих; за оснивање и рад клубова за младе, омладинских центара и др.; за стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, као и за потребе младих у области културе, и активностима и пројектима којима се подстиче одрживи развој и заштита животног окружења.

НСМ представља први корак ка системском решавању положаја младих у земљи. Стратегија за младе треба, пре свега да одреди улогу државе према младима, могућу улогу младих према друштву, као и начине за успостављање партнерског односа. Зато су у Стратегији дефинисани права, улоге и одговорности, као и јасни, институционални механизми који ће младима отворити проспор за деловање и помоћи им да нађу своје место у друштву. Национална стратегија за младе обухвата области које су заступљене и у Локалном акционом плану за младе Града Пожаревца, и у складу са тим је усклађена са самом стратегијом на нивоу државе.

Приликом дефинисања приоритета за ЛАП 2021-2025. године Радна група пошла је од општих стратешких циљева дефинисаних у НСМ, Локалним акционим планом за младе Града Пожаревца 2017-2020. године.

У оквиру процеса анализе стања младих, дијалога са заинтересованим и одговорним странама у процесу доношења овог документа, утврђене су приоритетне области бриге о младима и то:

- Образовање, обука и дигиталне вештине младих
- Култура, креативност и иновативност младих
- Запошљавање и предузетитство младих
- Здравље и благостање младих
- Информисаност и мобилност младих
- Превенција социјалне искључености младих
- Безбедност и безбедносна култура младих
- Активизам, волонтеризам и активно учешће младих
- Млади у заштити животне средине и одрживом развоју

За потребе израде Локалног акционог плана за младе за период 2021-2025. године рађено је истраживање о потребама, положају и ставовима младих у Граду Пожаревцу. Истраживањем је обухваћено 503 младих, узраста од 15 до 30 година.

Проценат испитаника према узрасту је:

15-19 година – 98,6%

20-24 година – 1,2 %

25-30 година – 0,2%

Према полу структура испитаника је следећа:

66,1% женских испитаника

33,3% мушких испитаника

0,6% неизјашњених испитаника.

Извештај према тематским областима уврштен је у ситуациону анализу локалне заједнице по тематским областима. Извештај је у целости дат у Анексу 1 док су питања анкетног упитника дата у Анексу 2 овог ЛАПЗМ.

На основу анализе тренутног стања, актуелних политика, актера и ресурса, постављени су стратешки циљеви за сваку област, који дају смернице, како градским органима и службама, тако и осталим актерима омладинске политике на локалном нивоу, на који начин и у којим питањима младима треба подршка и кроз које активности се може доћи до унапређења њиховог положаја. Стратешки циљеви дају корисне смернице и свим осталим актерима локалне заједнице који се одлуче да своје програме, активности и деловање намене, отворе или прилагоде младима. Из стратешких циљева формулисане су мере - активности које треба реализовати да би се циљеви остварили, као и индикатори за сваку од њих, који ће обезбедити праћење и мерљивост остварених промена. Приликом одабира приоритета водило се рачуна да носиоци активности којима ће се циљеви остваривати могу бити омладинске организације, градске управе, институције које се директно или индиректно баве младима.

Остваривање циљева и мера биће усклађено са принципима и вредностима на којима је заснован ЛАП.

3.2.1. Образовање, обука и дигиталне вештине младих

Образовање је процес којим се прикупљају, стичу и развијају знања, вештине и компетенције, вредности и ставови и који се одвија плански и намерно, најчешће у оквиру образовних институција, иако није ограничен њима. Такође, образовање може да траје током читавог живота појединца, односно престанак образовања није условљен престанком/завршетком формалног образовања нити узрастом.

Образовање може бити формално, неформално и информално.

У Граду Пожаревцу и Градској општини Костолац има 8 основних школа (8 централних школа и 24 издвојена одељења) и 7 средњих школа.

У школској 2019/2020. години, укупан број ученика од I до VIII разреда у школама за основно образовање и васпитање је 5.490, што је за 219 ученика мање у односу на укупан број ученика уписаних у школској 2018/2019. години (када је уписано 5.709 ученика).

У школској 2019/2020. години, у школама за средње образовање и васпитање уписано је укупно 3.663 средњошколаца, што је мање за 87, у односу на укупан број средњошколаца у школској 2018/2019. години (Извор: Извештај о упису ученика у основне и средње школе за школску 2018/2019 и 2019/2020. годину). Тренд опадања броја ученика уписаних у школама за основно образовање и васпитање, као и у школама за средње образовање је све видљивији.

На основу података из пописа становништва из 2011. године 2,39% становништва Града Пожаревца нема основно образовање, 60,02% становништва старијег од 15 година има средње, више или високо образовање, што је за 1,5% веће учешће у односу на стање у Републици Србији тј. квалификациона структура у делу средњег и вишег образовања је изнад републичког просека.

Када је реч о образовању, можемо запазити да се наставни планови и програми мењају, да се све више простора даје наставним садржајима усмереним на развој *дигиталних компетенција* (почев од основне школе), да се начин реализације садржаја помера ка укључивању различитих *дигиталних платформи и алата*, да се фокус ставља на развој код ученика компетенција за рад са подацима и информацијама, за сарадњу и комуникацију, за решавање проблема, за предузимљивост и оријентацију ка предузетништву. Реформисање образовних профила и увођење у образовни систем образовних профила који се школују по дуалном образовању само су неки од начина да се школа повеже са привредном, да се ученици оспособе за рад у реалном радном окружењу (виртуелна предузећа су један од начина на који се ученици оспособљавају за реално радно окружење).

У образовном систему акценат се ставља и на активности које треба да смање ризик од раног напуштања школовања, посебно код младих из осетљивих група.

Стратегија развоја дигиталних вештина у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године је национални стратешки програм Владе којим се на целовит начин уређује развој дигиталних вештина становништва са циљем коришћења потенцијала савремених информационо-комуникационих технологија у правцу подизања квалитета живота свих грађана, веће запослености, ефикасности рада и економског раста друштва. Под дигиталним вештинама се подразумева поседовање одговарајућих знања, вештина и понашања у складу са потребама појединца и друштва у условима савременог брзог развоја ИКТ у 21. веку. Дигиталне вештине у савременим условима омогућавају запослење, продуктивност, креативност и успех нарочито младих који редовно развијају основне вештине, а затим имају могућност да напредују и стекну више нивое дигиталне стручности, што им омогућава учествовање у индустријским секторима у настајању и оснивање сопствених предузећа, односно конкурентност на тржишту рада.

Резултати истраживања

На питање „Шта недостаје твојој школи“, чак 45,2% испитаника је одговорило боља физкултурна сала са више справа, 33,1% младих је изразило потребу за активностима које поспешују практичне вештине, док 31,4% младих такође сматра да су им потребне ваннаставне активности. 22,3% младих жели простор за учење и заједнички рад, док 25,5% младих би волело да учествује у програмима и пројектима који нису везани за наставу.

У одговорима долазимо до податка да чак 54,7% младих углавном средњошколаца никада нису учествовали у неким додатним едукацијама, курсевима, обукама ван наставе. 35,3% младих је неколико пута учествовало, док 10% младих је више пута учествовало. Након средње школе, 69,5% младих планира да студира, 23,2% младих да ради, 4,2% младих да похађа едукације, док 3% младих не зна шта ће даље.

На питање које едукације би млади желели да имају, 49,1% младих би учествовао у поспешивању практичних знања и вештина, 26,9% младих у поспешивању пословних вештина, 25,1% младих у поспешивању личних и социјалних вештина, док 25,5% младих не би учествовало у едукацијама.

Када је у питању школски парламент, 4,2% младих не зна да ли постоји, 29,7% младих зна да постоји, али не шта и како ради, 17,4% младих је упознато са радом парламента, 40,4% младих зна ученике коју су чланови/це парламента, док је 8,5% младих чланова парламента. Све ово указује на чњенице да су младима потребне додатне едукације, обуке и усавршавања

практичних и социјалних вештина које ће повећати на првом месту њихову конкурентност на тржишту рада, а затим и спремност и способност за активним учешћем у друштву.

Имајући у виду наведене податке, као оншти циљ дсфинишемо: *Унапређен квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативности младих. Специфични циљеви су:*

- 1. Обезбеђени услови за развој компетенција потребних за активно укључивање више младих у друштво, запошљавање и даље образовање, кроз квалитетне програме неформалног образовања и омладинског рада који прате потребе младих;*
- 2. Промоција науке и подстицање иновативности и дигиталних вештина младих младих;*
- 3. Подржани програми радних/волонтерских пракси кроз међусекторску сарадњу (јавни, цивилни и привредни сектор).*

3.2.2. Култура, креативност и иновативност младих мушкараца и жена

Култура има огроман значај у подизању свести становништва, у разумевању процеса обнове, реформи и изградње демократског друштва у Србији. Култура је та која препознаје и реafirмише основне вредности на којима почива савремено демократско друштво, и ослобађа креативне и стваралачке потенцијале једног народа. Њена улога је значајна у стварању отвореног друштва и неговању духа толеранције, разумевања, дијалога и поштовања различитости, стварању повољног амбијента за квалитетнији живот и рад.

Као град од великог значаја за развој модерне Србије, у коме су настале неке од националних институција, попут Првог нахијског суда, Прве гардијске јединице у Србији, у коме је закључен Пожаревачки мир 1718. године, и у коме и данас ради једна од најстаријих школа у Србији, и који има неколико врло значајних археолошких локалитета, **Пожаревац** има посебну обавезу и одговорност да чува, негује и развија културну традицију.

Културна понуда града огледа се у раду његових најзначајнијих културних институција, као и удружења грађана која се баве културом. Институције из области културе на територији Града Пожареваца су: Туристичка организација Града Пожареваца, Центар за културу Пожаревац, Установа културно-спортски центар "Костолац", ЈУ културно-спортски центар "Пожаревац", Народна библиотека "Илија М. Петровић" Пожаревац, Историјски архив Пожаревац, Народни музеј Пожаревац, Фондација Миленин дом - Галерија "Милене Павловић Барили" Пожаревац, Градски женски хор „Барили“.

Програм рада Центра за културу Пожаревац, поред редовне активности које планирају уредници и организатори, у свом опису активности има и посебну област коју чини аматерско културно-уметничко стваралаштво. Активни су позориште (са више сцена), фолклор (у више старосних категорија), Симфонијски оркестар Града Пожареваца "Гвардија", музички (рок концерти) и омладински програми, издаваштво (часопис и едиција "Браничево"), књижевни

живот, сарадња са школском омладином и сарадња са чланицама "Венца липарских градова", сарадња са другим установама културе и културно- уметничким друштвима, друштвима међународних пријатељстава, као и изложбени живот.

Савремено стваралаштво обухвата уметничко и културно стваралаштво у областима књижевности и издаваштва, музичке уметности, ликовних, примењених, визуелних уметности, дизајна и архитектуре, позоришне уметности, филмске уметности и другог аудио-визуелног стваралаштва, уметничке игре (класичног балета, народне игре, савремене игре), дигиталног стваралаштва и мултимедија, и друге облике извођења културних програма и садржаја (мјузикл, пантомима, циркус, улична уметност и слично).

Резултати истраживања:

Млади највише слободног времена проводе слушајући музику (83,2%), дружећи се са вршњацима (76,6%), и на друштвеним мрежама (71%), или гледајући телевизију, серије или филмове (64,3%) и код куће са породицом (65,9%). Што указује на чињеницу да млади у протеклом периоду слободно време најчешће проводе код куће, пред телевизором или ИКТ. С тога је потребно осмислити квалитетније садржаје које би понудили младима за конзумацију из свог дома, с обзиром и на опште стање у земљи и свету у односу на ванредне ситуације изазване природним или другим узроцима. Овде се превасходно мисли на садржаје путем ИКТ.

47,3% младих и даље повремено излази у клубове и кафиће, 37,5% младих се бави спортом, док 34,7% младих чита књиге. Што указује на релативну неактивност младих, јер само трећина упражњава физичку активност путем спорта.

Само четвртина младих црта, слика или прави нешто (25,1%), док 23% младих игра игрице најчешће у слободно време.

У последњих годину дана половина испитаника је била у биоскопу (56,5%), док је сличан број младих био на утакмици (52,5%), или на концерту (43,9%), што указује да су то три најпосећеније врсте догађаја према испитаницима у Граду Пожаревцу. Само 28,2% младих је ишло на неку представу, док је тек свака десета млада особа била на изложби слика (9,2%), свака двадесета тек на књижевној вечери (6,7%), и тек 5,5% њих је присуствовало онлајн семинару.

Све ово наводи да су културни догађаји попут изложби слика, књижевних вечери или представа јако мало популарни међу младима. С тога треба радити на промоцији, популаризацији установа културе, као и њихових програма за младе.

Чак 57,9% младих наводи да им у локалној заједници недостаје могућност за дружење и простор за окупљање. Трећина младих би волела да више има могућности за креативне и културне активности (33,9%), и такође могућности за спортске активности (36,6%).

Закључује се да младима недостаје ПРОСТОР у коме би на квалитетан начин проводили слободно време.

Млади као препоруку за поспешивање посећености културним догађајима наводе прилагођавање културне понуде младима (50%), укључивање младих у креирање културних садржаја (41,3%), док 36,6% младих сматра да треба боље информисати младе о културној понуди града. 29,3% младих сматра да треба осмислити разноврснију културну понуду за младе.

Чак 38,6% младих сматра да су услови за бављење уметношћу у Пожаревцу веома лоши или лоши. 45,1% младих сматра да нису лоши, док тек 16,2% младих сматра да су добри или веома добри. Што указује на потребу за побољшањем услова у којима се креира и реализује културна активност Града Пожаревца.

Закључци:

- Недовољна заинтересованих младих за садржаје из културе, јер садржаји нису адекватни потребама младих, а често су и превисоке цене карата за догађаје.
- Недовољна подршка културним и креативним иницијативама младих и могућности да се млади укључе у креативне токове.
- Недовољно простора намењеног младима (простор за рад и реализацију садржаја), постојећи простори нису адекватно уређени и опремљени, услед неравномерне распоређености постојећих капацитета зависно од социоекономског и резиденцијалног статуса
- Неадекватна комуникација међу институцијама, младих са институцијама и међу младима

Имајући у виду наведене податке, радна група је дефинисала за општи циљ у овој области: *унапређење улоге културе у животима младих у Пожаревцу.*

Специфични циљеви су:

- 1. Унапређена комуникација између институција културе и младих и информисање младих о културној понуди града;*
- 2. Унапређене могућности младих за квалитетно провођење слободног времена и стваралаштво, као и популаризација установа културе и организација;*
- 3. Прилагођени културни садржаји младима;*
- 4. Поспешена укљученост младих у креирање културних садржаја.*

3.2.3. Запошљавање, предузетништво и каријерно вођење и саветовање младих мушкараца и жена

Запошљивост подразумева сталну конкурентност појединца на тржишту рада с обзиром на потребна знања, вештине и способности које се траже. Реч је о потреби да се стално запослење замени сталним развојем и осигурањем најновијих знања и вештина које тржиште рада захтева, тј. сталном запошљивошћу. Одговорност у томе имају и организација и појединац. Запошљивост се може дефинисати и као повећана спремност и релативна шанса особе да добије и задржи различите врсте запослења. Запошљивост има две димензије: спољашње услове (тржиште рада) и личне карактеристике (компетенције).

На основу података са пописа становништва из 2011. Године 2,39% становништва Града Пожаревца нема основно образовање, 60,02% становништва старијег од 15 година има средње, више или високо образовање што је за 1,5% веће учешће у односу на стање у Републици Србији тј. Квалификациона структура у делу средњег и вишег образовања је изнад републичког просека.

Табела: Процентуално учешће стручних и нестручних лица у укупном броју незапослених

Година	Нестручни %	III %	IV%	V%	VI%	VII%	Укупно
2010	42.8%	21.9%	25.4%	0.4%	5.6%	3.9%	100%
2011	39.9%	22.7%	26.6%	0.4%	5.8%	4.6%	100%
2012	40.3%	21.2%	25.5%	0.3%	6.2%	6.4%	100%
2013	39.4%	21.3%	26.3%	0.4%	5.7%	6.8%	100%
2014	37.4%	21.8%	27.1%	0.6%	6.3%	6.8%	100%
2015	37.8%	22.3%	26.7%	0.5%	5.8%	6.9%	100%
2016	39.5%	19.6%	28.7%	0.5%	5.6%	7.2%	100%

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Становништво по старости	Становништво по старости у процентима 2011. година					Укупно
	0-4 године	5-14 година	15-29 година	30-65 година	пеко 65 година	
Браничевски округ	4,01%	9,74%	16,84%	48,11%	9,54%	183.625
Пожаревац	4,66%	10,70%	18,4%	49,81%	16,41%	75.334

Извор: Републички завод за статистику Републике Србије

У старосној структури незапослених лица најзаступљенија је групација од 25-29 година која у укупном броју незапослених учествује са 15,8%. Посматрано према годинама старости, скоро половину незапослених чине две најмлађе старосне групе (15–24, 25–34), чије је учешће у укупној незапослености (15+) 2010. године износило 19,6% и 29,6% респективно. У периоду 2005–2010. године, дошло је до смањења учешћа најмлађих категорија незапослених у укупној незапослености, што се делимично може објаснити њиховим продуженим школовањем у условима смањених могућности запослења.

Категорија	Град Пожаревац	
	Укупно	Жене
15-19	208	93
20-24	616	318
25-29	645	386
30-34	598	386
35-39	568	364

Табела: Учешће младих у структури незапослених у октобар 2016.године

Број незапослених	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Од 15-19	235	107	247	106	224	97	257	118	123	107	111	120	115	93
20-24	604	347	657	348	699	373	617	400	358	356	333	354	298	318
25-29	700	425	773	476	768	478	828	499	350	468	308	475	259	386
Укупно према полу	660	879	747	930	743	948	685	1017	831	931	742	949	672	797
Укупан број младих	1.539		1.677		1.691		1.702		1.762		1.691		1.469	
Укупан број незапослених	5.052		5.287		5.185		5.397		5.380		5.339		4.855	
Учешће младих у укупном броју незап.	30.5%		31.7%		32.6%		31.5%		31.5%		31.7%		30.26%	

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац 2016.

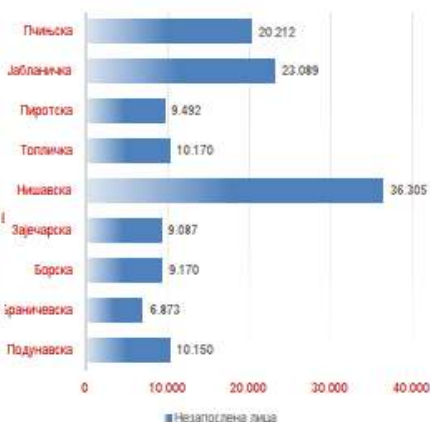
табела: подаци о незапослености и запошљавању по областима и општинама за септембар 2020. године (НСЗ, филијала Пожаревац 2020.)

T15 ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊУ ПО ОБЛАСТИМА И ОПШТИНАМА

UNEMPLOYMENT AND EMPLOYMENT DATA BY COUNTIES AND MUNICIPALITIES

Регион/Област/Град-општина Region/County/municipality	Незапослена лица Unemployed persons		Новопријављени Newly registered		Пријављене потребе за запошљавањем Requests for jobmatching services in vacancy filling			Запослени са евиденције Recruited from the register	
	Укупно Total	Жене Women	Укупно Total	Жене Women	Укупно Total	Неодређено Indefinite term	Одређено Fixed term	Укупно Total	Жене Women
Регион Јужне и Источне Србије	134 548	71 365	9 258	4 491	682	142	528	6 498	3 642
Браничевска	6 873	3 965	535	301	27	3	24	349	228
Велико Градиште	767	406	70	36	0	0	0	14	8
Голубац	299	169	29	16	0	0	0	6	3
Жагари	268	146	30	14	2	0	2	13	8
Жагубица	184	95	25	13	0	0	0	8	7
Кучево	504	238	28	14	0	0	0	32	20
Мало Црниће	310	155	27	13	2	0	2	10	5
Петровац	1 151	617	77	36	8	0	8	49	27
Пожаревац - град	3 390	2 139	249	159	15	3	12	217	150
Пожаревац	2 490	1 533	204	127	15	3	12	195	137
Костолац	900	606	45	32	0	0	0	22	13
Борска	9 170	5 306	515	298	79	2	77	307	177

Графикон бр. 34 Незапослена лица, запошљавање, новопријављени и пријављене потребе за регион Јужне и Источне Србије
Chart No. 34 - Unemployed, recruited from the NES Unemployment Register, newly registered persons and request for jobmatching services in

Студија о положају рањивих група на тржишту рада Републике Србије указује да је највише погоршан положај младих и руралног становништва Југоисточне Србије.

Када посматрамо полну структуру код лица са шестим и седмим степеном стручне спреме уочавамо да жене учествују са 54,56% од укупног броја.

Неравнотежа између понуде и тражње на тржишту рада представља неусклађеност између понуде и тражње за радном снагом у погледу занимања и образовања, квалификација или вештина и компетенција. Ако сагледамо податке о броју незапослених лица у претходном десетогодишњем периоду и податке о броју уписаних ученика у први разред средњих школа на подручју Браничевског округа односно локалног тржишта рада, констатује се непостојање синхронизације између образовања и потреба привреде.

Имајући у виду наведено, намеће се закључак да образовни систем није усклађен са новим захтевима привреде, али и да су покренуте активности на усклађивању потреба привреде са понудом образовних профила. Уведен је дуални систем образовања, а сам процес образовања је у великој мери дигитализован, што доводи до већег развоја дигиталних вештина ученика. Привредну структуру на подручју Града Пожаревца карактерише доминација рударско енергетског комплекса и пољопривреде, уз релативно развијене делатности терцијарног сектора.

Потенцијале привредног развоја на подручју Града Пожаревца, поред природних ресурса и резерви угља (пре свега лигнита), нафте и гаса, као и налазишта глине и кварцног песка, шљунка и песка дуж токова реке Велике Мораве и Дунава представљају и *велике могућности развоја пољопривреде и прерађивачке прехранбене индустрије*.

Један од можда највећих и најважнијих ресурса сваког привредног, економског и друштвеног развоја су и људски капацитети и потенцијали. *Подстицајне мере за личну иницијативу и предузетништво* представљају највећу шансу за бржи економски развој и запошљавање.

Што се тиче могућности стицања знања у циљу побољшања вештина у вези са употребом компјутера, софтвера или апликација у последњих годину дана, према истраживању из 2018. Године, 12% интернет корисника је користило бесплатну онлајн обуку или самостално учење, док је 4,1% обухваћено обуком плаћеном или обезбеђеном од стране послодавца.

Резултати истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у предузећима показују да 99,3% предузећа на територији Републике Србије користи рачунар у свом пословању, а 99,8% предузећа има интернет прикључак. ИКТ стручњаке запошљава 20,7% предузећа и то 76,5% великих предузећа, док је тај проценат код малих предузећа 14,5%. Друштвене мреже су све присутније и у пословању предузећа, у прилог чему говоре подаци да је у 2017. Години 39,7% предузећа користило неку од друштвених мрежа за потребе пословања предузећа.

У циљу што боље припремљености младих да планирају и креирају свој каријерни развој, донета је и Стратегија каријерног вођења и саветовања у Републици Србији. Законом о основама система образовања и васпитања утврђују се основни елементи за успостављање каријерног вођења и саветовања у основном и средњем образовању, а Правилником о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања (из јуна 2019. године) одређени су циљ и сврха КВиС (каријерног вођења и саветовања), као и стандарди по областима:

- Стандарди вештина управљања каријером
- Стандарди компетенција каријерних практичара
- Стандарди организације услуга каријерног вођења
- Стандарди програма каријерног вођења.

Резултати истраживања:

Од свих испитаника 45,3% младих је своју економску ситуацију у домаћинству проценило као добру, 34,7% младих као задовољавајућу, док 8,9% младих као лошу. Само 17% младих сматра да је у веома добром економском положају.

92,6% младих испитаника је још увек на школовању и не ради, 2,9% младих на студијама, 1,8% младих не ради, али тражи посао, 0,8% ради по уговору на одређено, 2% младих ради по уговору на неодређено, 1,4% младих ради хонорарно, док је 0,2% на евиденцији НСЗ.

Од укупног броја испитаника 87,9% младих се није осамосталило од родитеља, док 12,1% јесте.

Од тога велики број младих се осамосталио са кретањем у средњу школу, док је следећи узраст по бројности од 18-20 година. Разлог због кога се испитаници нису још осамосталили је већински због школовања, 93,1%, док 3,8% испитаника нема финансијских средстава за то, 1,1% нема решено стамбено питање.

За професионалну оријентацију је чуло 49,3% испитаника, што је половина испитаника, за сајмове запошљавања 38,2% младих, док је за обуке из предузетништва чула тек трећина младих (29,9%), као и за обуке за самостално покретање бизниса (34,8%). Тек четвртина младих је чула за обуке за активно тражење посла (21,9%) и каријерно вођење и саветовање (18,5%).

Изводи се закључак да је младима потребно приближити услуге каријерног саветовања и вођења и обуке за активно тражење посла, а такође треба популаризовати обуке из предузетништва и покретања сопственог посла.

62,6% младих сматра да је образовање битно за обављање посла, јер без тога не може да се обавља посао. 12,2% младих сматра да само срећни нађу посао, док 17,8% младих сматра да нема правила.

У смислу радног/волонтерског искуства чак 63,3% младих сматра да може да помогне у добијању посла, док 26,2% младих сматра да је веома битно. Изводи се закључак да и млади препознају значај радног/волонтерског искуства за запошљавање, те с тога треба подржати активности на осмишљавању, креирању и реализацији радног/волонтерског искуства за младе.

У смислу послова, млади сматрају да је најбоље имати сопствени бизнис (69,7%), док сличан број младих сматра да је најбољи државни посао (62,1%). Тек трећина сматра да је добро бити програмер (34,2%), док су сличне бројке за послове фриленсера, приватника, привредника и уметника, око 14% у просеку.

У том смислу треба подржати едукације младих за покретање сопственог посла.

Имајући у виду наведене податке, као општи циљ дефинишемо: *упапређење запослености и запошљивости младих.*

Специфични циљеви су:

- 1. Развијене услуге и механизми који поспешују запосленост младих и њихову конкурентност на тржишту кроз међусекторску сарадњу ради стицања знања и вештина младих ;*
- 2. Омогућени подстицајни услови за развој предузетништва младих, социјалног предузетништва и самозапошљавања;*
- 3. Развијене функционални и одржив система каријерног вођења и саветовања младих;*
- 4. Оснажени млади из руралниг средина, младе жене, млади родитеље, млади из рањивих група ради постизања конкурентности на тржишту рада.*

3.2.4. Превенција социјалне искључености младих

Социјална (друштвена) искљученост је на нивоу земаља чланица ЕУ дефинисана као процес у коме су одређени појединци гурнути на маргине друштва и спречени да својим пуним капацитетима учествују у економским, друштвеним и културним токовима. Искљученост може постати услед сиромаштва или недостатка основних знања и могућности за доживотно учење, или је пак резултат дискриминације. Овакве појаве појединца или групе становништва удаљавају од могућности за образовање, запослење и остваривање прихода, као и од укључивања и учешћа у друштвеним мрежама и активностима у заједници. Искључени појединци или групе имају недовољан и неадекватан приступ институцијама, органима власти и процесима доношења одлука.

Социјална политика према младима представља скуп мера усмерених на смањење социјалне искључености младих. Као таква, она тежи да усмерава младе ка самосталном и одговорном проналажењу решења која ће допринети њиховом потпуном остварењу. Мере социјалне политике треба да буду усклађене са реалним погребима младих и треба да буду што конкретније и реалније.

У Србији је 2011. године донесен нови Закон о социјалној заштити, у коме је дефинисано да је социјална заштита организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

У циљу смањења социјалне искључености, с једне, и у циљу интеграције младих у друштвене токове, с друге стране, мере социјалне политике треба увек да буду усмерене ка побољшању положаја свих младих. Законом о социјалној заштити обухваћени су млади узраста од 15 до 26 година. С друге стране, Закон о младима Републике Србије, стратешки документи, пре свега Национална стратегија за младе, као и локални акциони планови, дефинишу младе као особе узраста од 15 до 30 година старости. Млади од 26. до 30. године у систему социјалне заштите третирају се као одрасла лица.

Основна функција система социјалне заштите је задовољавање социјалних потреба грађана, а Центар за социјални рад као базична установа има централно место у овом систему. Најважнији носилац активности када је у питању социјална заштита на подручју Града Пожареваца је Центар за социјални рад Пожаревац, који у поступку решавања захтева и остваривања појединих права грађана од општег интереса у социјалној заштити, извршавају обимне и разноврсне стручне и управне послове, а за потребе локалне самоуправе пружа услуге дневног боравака за децу и омладину ометену у развоју и једнократне помоћи. У оквиру Центра за социјални рад Пожаревац као посебна организациона јединица од 2003.године функционише Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.

У пракси се дешава да су активности дефинисане у оквиру мера социјалних политика углавном усмерене ка побољшању положаја младих из осетљивих група. Ту се пре свега мисли на младе који не остварују једнака права и самим тим су у ризику од повећане социјалне искључености. Посебно осетљиве групе корисника Центра за социјални рад су: деца са проблемима у понашању, жртве насиља и трговине људским бићима и социјално-материјално угрожене породице и особе са инвалидитетом. Пратећи тенденције годинама уназад бележи се пораст броја деце нижег календарског узраста и деце женског пола, са проблемима у понашању.

Када говоримо о проблемима са којима се суочавају млади из осетљивих група, онда морамо навести и недовољну информисаност о услугама које могу да користе. Поред тога што је ера дигитализације увелико допринела бржем протоку информација, млади из осетљивих група често немају приступ овим изворима информација. Због тога у пракси врло често имамо ситуацију да се одређена група младих људи континуирано информише о услугама које постоје на локалном нивоу, а са друге стране, одређени број младих немајсднaк нриступ информацијама.

Услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Град Пожаревац:

- Дневне услуге у заједници: Дневни боравак и Помоћ и нега у кући.
- Саветодавно - терапијске и саветодавно - едукативне услуге: Социо -рехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању, Клуб за одрасла и старија лица, Услуге саветовалишта, Услуга медијације.
- Услуге смештаја: Привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу.
- Програми унапређења социјалне заштите.

Када су у питању услуге саветовања и рада саветовалишта за младе, на нивоу Града постоје институције које дају подршку младима. То је пре свега Дом здравља у оквиру кога постоји развојно саветовалиште у коме се пружају услуге младима до навршених 19 година старости. Ове услуге саветовања односе се на области репродуктивног здравља, затим исхране, злоупотребе психоактивних супстанци, као и на услуге намењене унапређењу менталног здравља.

Резултати истраживања:

Према мишљењу младих испитаника, као најугроженију групу младих наводе младе са инвалидитетом (59%), затим младе без родитељског старања (50,7%), док као угрожене групе младе припаднике ЛГБТ популације и младе других националности препознаје 40% младих испитаника.

Трећина младих препознаје као рањиве групе младе који су избеглице (33%), младе родитеље (29,6%), младе без решеног стамбеног питања (34,5%) и младе девојке и жене (27,5%). Што указује да ове групе младих нису довољно препознате као осетљиве, те треба радити на освешћивању младих за групе у ризику од социјалне искључености и начинима сарадње и подршке припадницима тих група, као и проблема и питања са којима се сусрећу.

Само четвртина младих препознаје младе друге етичке припадности као осетљиве групе, док тек 14,8% младих препознаје као осетљиву групу младе који су расељена лица, и 6,8% младе у процесу реадмисије.

15,9% младих сматра да припадају некој осетљивој групи младих, а од тога само 20,3% младих сматра да систем социјалне заштите одговара на њихове потребе.

Чак 73,9% младих сматра да су млади из осетљивих група дискриминисани.

У смислу социјалне искључености протекла 2020. година је донела много изазова како младима, тако и целокупном становништву, институцијама и организацијама.

На питање колико је текућа година изменила твој живот, 18% младих је одговорило много, чак 40,6% младих са доста, док трећини младих је мало измењен живот (32,9%), а 8,6% младих је изјавило да им се живот није променио.

У односу на то како им се изменио живот током ове године, млади су изјавили да мање виђају друштво и мање излазе (50%), смучили су им се прописи и мере (49,8%). Трећина младих је блискија са породицом (34,9%), као и да сматрају да је важно изборити се са ситуацијом (33%).

Једнаком броју младих су и досадили друштвене мреже (27%), и више се друже онлајн (25,9%). Четвртини младих недостаје одлазак у школу или на посао (26,6%).

Око 12% младих је узјавило да свако треба да да свој допринос општем бољитку, усавршио/ла је коришћење ит, или је научио/ла коришћење нових дигиталних алата.

Може се приметити да је половини младих тешко пала ситуација изазвана пандемијом Корона вируса у 2020. години, као и да истом броју младих недостаје дружење са вршњацима. Забрињавајући је податак да су половини младих дојадиле мере и прописи, што се може негативно одразити на ментално здравље младих.

Иако трећина младих остаје позитивна, потребно је посебну пажњу посветити превенцији социјалне искључености и менталној хигијени младих.

Закључци:

Млади нису институционално довољно заштићени као припадници осетљивих група. Такође младе не препознају довољно све видове осетљивости. Те с тога треба радити на едукацији младих о факторима ризика за социјалну искљученост.

Недовољно услуга из области социјалне заштите, намењених деци и младима, посебно, недовољно развијене саветодавно-терапијске и социо-едукативне услуге за важне теме: планирање породице, родитељства и репродуктивног здравља; помоћ жртвама насиља; социјалне и емотивне вештине; о партнерском и породичном насиљу; вршњачко насиље. Недовољно активности и програма који промовишу толеранцију и једнака права.

Недовољна подршка организацијама цивилног друштва за развој недостајућих услуга и недостатак простора за рад.

Недовољно програма за младе и за шире популације који су „ван система”. Недовољна подршка образовању деце и младих из породица ниског социо-економског статуса. Недовољна координација служби у вези са децом која не иду редовно у основну школу.

Недовољно подршке младима без родитељског старања по изласку из Дома и одуство програма подршке деци и младима у хранитељским породицама.

Недовољно програма и прилика за младе на селу, подршке менталном здрављу младих и младим брачним паровима. Осамостаљивању младих - програми становања.

Као општи циљ радна група је у овој области дефинисала: превенција социјалне искључености младих.

Специфични циљеви су:

- 1. Повећан ниво информисаности младих о услугама које се реализују на локалном нивоу и успостављање механизма информисања младих о услугама које могу користити, посебно младих из маргинализованих група;*
- 2. Подстицање организовања додатних програма за младе из угрожених група на превенцији социјалне искључености;*
- 3. Подржане организације цивилног друштва за развој недостајућих услуга и недостајуће подршке младима кроз креирање саветодавних сервиса за младе (саветовалишта, СОС телефони, вршњачке едукације...)*
- 4. Развијени програми превенције дискриминације, предрасуда и стереотипа социјално осетљивих група младих кроз истраживања, информисање и едукацију о њиховим узроцима и последицама.*

3.2.5. Информисање и мобилност младих

У Србији не постоји систем контроле квалитета доступних програма у области информисања младих, те се претпоставља да квалитет понуђених информација варира. Европска агенција за информисање и саветовање младих (ERYICA) је 2004. године усвојила Европску повељу о информацијама за младе, а 2009. године Принципе информисања младих путем интернета, чиме су постављени стандарди омладинског рада на информисању. Србија тек треба да примени стандарде и унапреди информисање младих. Информације које могу бити од значаја за младе се налазе на разним странама и нису обједињене.

Посебно је потребно обратити пажњу на младе из осетљивих група који према сведочењима актера омладинске политике, имају веома ограничен приступ информацијама, а према подацима често нису упознати ни са постојањем КЗМ . Могућности информисања сиромашних и слабо образованих младих су мање. Готово две трећине пунолетних младих са (не) завршеном основном школом (65,5%) никада не користи интернет, као и 42,1% младих који живе у домаћинствима са мање од 80 евра прихода по глави домаћинства. Њихова искљученост је резултат депривилеговане друштвене позиције .

Представници медија верују да су млади ретко заступљени у медијским садржајима у Србији (71,2%), а њихова заступљеност се махом односи на спорт и забавне садржаје. Млади сматрају да их медији осликавају као зависне, а често и насилне и непристојне. Слично стање виде и представници медија, који тврде да је перцепција младих у медијима таква да их приказује као неорганизоване, незаинтересоване, аполитичне, зависне и нетолерантне . Неадекватно информисање младих путем медија је у великој мери последица недовољног учешћа младих у креирању садржаја, слабе заступљености младих људи у телима која надзиру ову област, као и недостатка подршке активностима препознавања интересовања младих и развоја медијских садржаја на таквој основи.

Мобилност младих може се дефинисати као покретљивост на локалном, националном и међународном нивоу са различитим циљевима (туристичка, културна, образовна и друге). Када се говори о значају мобилности младих, најчешће се истиче његова улога у подстицању активног укључивања младих у друштво, као и у интеркултуралном учењу младих, односно разбијању предрасуда и стереотипа, те борби против негативних друштвених феномена, као што су расизам и ксенофобија. Не треба заборавити ни посебно значајну улогу образовне мобилности, која кроз формално, неформално и информално образовање доприноси стицању знања и вештина младих и на тај начин повећава могућност њиховог запошљавања.

Право младих на приступ информацијама о питањима који за њих имају значај је изузетно важно у погледу подизања нивоа њихове партиципације у друштвеном животу. У области информисања примећује се недовољна објективност, недовољна конкуренција између локалних медија, а млади имају ограничен приступ информацијама, а посебно млади из осетљивих група. Млади су недовољно заступљени у медијским садржајима, фокус је на спорту и забави, те је отуда присутна гетоизација младих у медијима. Присугна је незаинтересованост младих за активно праћење и учешће у друштвеном животу, као и недовољна информисаност младих на тему болести зависности, вршњачког насиља, али и прилагођеност локалних медија особама са инвалидитетом.

Резултати из истраживања:

Када је информисање у питању, млади се најчешће информишу путем друштвених мрежа (88,9%), од вршњака (64,8%), и од породице (57,9%). Што је значајан податак у смислу кошћења канала комуникације са младима у планираним активностима за реализацију Локалног акционог плана за младе.

Даље млади користе телевизију као извор информација (46,6%), док знатно мање користе онлајн новине (30,2%), портале (18,4%), радио тек 5,7% младих и штампане новине само 3,8% младих.

Од локаних медија млади највише прате Фејсбук портале (49,4%), док само трећина

прати ХИТ радио (34,1%), Радио БООМ93 (27,7%) и Е-Браничево (26,1%). Знатно мање се прате новине „Реч народа“ (11%), Радио Пожаревац (13,3%), и САТ ТВ (11,9%). Док се ТВ Виминациум и ТВ Дуга прате са процентом мањим од 4%.

Највећи број младих сматра да су садржаји у медијима делимично прилагођени младима (71,4%), док 22,6% младих сматра да уопште нису за младе. Само 6% младих сматра да су садржаји прилагођени младима.

Што се тиче потреба млади интернет највише користе за прегледање видео садржаја и музике (82%) и друштвене мреже (78,6%). Затим за учење и едукацију (65,1%) и дружење (59,6%). На последњем месту млади стављају игрице (34,3%).

На питање шта више користе, њих 89,3% више користи мобилни телефон, док 10,7% младих више користи рачунар.

Према подацима које смо од младих прикупили, изводе се закључци да су млади сада много више окренути коришћењу интернета, што у сврхе образовања и едукације, што у циљу социјализације, контаката и дружења, као и ради провођења слободног времена. Намеће се да су млади свој реални живот пренели у дигитални простор, што својим избором, што околностима које их принуђују да користе ИКТ.

С тога се препоручује развијање дигиталних вештина, како младих, тако и омладинских радника/ца, лидера/лидерки који директно спроводе програме омладинског рада, као и свих стручњака и сарадника који раде са младима, како би програме/пројекте и активности прилагодили окружењу где се млади тренутно највише налазе, а то је дигитални простор.

У односу на могућности за путовање, 21,8% младих нема финансијских могућности да путује, 7,5% младих нема дозволу родитеља да путује, највише младих путује са родитељима (43,3%), док 9,2% младих повремено путује са друштвом, а петина (18,2%) младих путује често на разне начине.

Од програма мобилности млади су чули за Младе истраживаче Србије (77,3%), а тек петина (21,5%) младих је чуло за Европски волонтерски сервис и Ерасмус+ програм мобилности (17,1%).

Чак 80,2% младих би волело да путује преко ових програма.

Закључује се да млади још увек превасходно путују са родитељима. Као и то да млади нису довољно упознати са могућностима бесплатног учешћа у програмима мобилности на националном нивоу.

Имајући у виду наведене податке, као *отшли* циљ дефинишемо: *унапређење информисаности и мобилности младих у Граду Пожаревацу.*

Специфични циљеви су:

- 1. Подржани програми медија у садржајима који имају информативни карактер о темама битним младима.*
- 2. Подржано укључивање младих у креирање медијских садржаја на теме од значаја за младе*
- 3. Повећан ниво информационе и медијске писмености младих и омогућен приступ и едукација младих за коришћење нових технологија и интернета, као и тражења информација, посебно код осетљивих група младих*

4. *Повећан ниво информисаности младих о могућностима за мобилност и квалитетније провођење слободног времена кроз механизме информисања;*

3.2.6. Активизам, вонтеризам и активно учешће младих у друштвеном животу локалне заједнице

Активизам је планирано понашање како би се постигли одређени циљеви кроз активности као што су подизање свести, стварање коалиција, вођење кампања, изазивање публицитета и других акција како би се утицало на друштвене промене. Активизам може бити вођен одређеном идеологијом, вредностима, политиком или имати алтруистички и хуманитарни карактер.

Активно учешће или партиципација означава много више од пуког учествовања у некој активности. Оно подразумева учешће у процесу идентификације потреба и проблема, истраживању потенцијалних решења, доношењу одлука и планирању и спровођењу акција у заједници. Активно учешће младих у раду институција и друштвеним процесима омогућава младима да преузму одговорност за сопствену будућност и будућност друштва, што им истовремено помаже да стекну аутономију и пружа прилику да задобију бројне вештине и знања. Активно учешће младих представља окосницу сваке омладинске политике. Потребно је да млади активно учествују како у креирању тако и у спровођењу омладинске политике на свим нивоима. Активно учешће младих схватамо пре свега као њихово учешће у процесима доношења свих одлука које настоје да одговоре на питања која се тичу младих. Учесће младих у процесима доношења одлука одвија се кроз програме и активности удружења младих и за младе, као и неформалних група. Учесће у раду институција и тела, путем различитих механизма – савета, ученичких и студенских парламената, радних група, редовних консултација, структурираног дијалога, заговарања и коменаџмента без сумње је важан облик учешћа младих.

Волонтирање је израз добре воље појединаца или групе усмерен ка општем добру, како личном тако и колективном развоју, који подразумева да појединац поклања своје време, вештине, енергију, знања и способности у корист целе заједнице, других појединаца са којима није у сродству или у циљу заштите и унапређења животне средине, не очекујући заузврат икакву материјалну добит.

Према Закону о младима, млади треба да активно доприносе изградњи и неговању друштвених вредности и развоју своје заједнице, нарочито путем различитих облика волонтерских активности и да изражавају међугенерациску солидарност и активно раде на стварању услова за једнако и пуно учешће у свим аспектима друштвеног живота младих особа са инвалидитетом, припадника националних мањина и свих других лица и друштвених група које могу бити у ризику од дискриминације, односно дискриминаторног поступања. – **Закон о младима; Закон о волонтирању.**

Начело активног учешћа младих представља једно од шест начела Закона о младима и упућује да „сви, а посебно субјекти омладинске политике, обезбеђују подстицајно окружење и дају активну подршку у реализацији омладинских активности младих, предузимању иницијативе и њиховом смисленом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју, а на основу пуне обавештености младих.“

На пољу активизма и волонтеризма је начињен помак на боље у односу на претходни ЛАП, али је то још увек недовољно, недостаје волонтерски сервис, омладински клуб, као и јако важна карика између ОЦД и ЈЛС, а то је функционална Канцеларија за младе.

Резултати истраживања

Када је у питању учешће у доношењу одлука у локалној заједници, чак 49,5% младих сматра да нису укључени, 32,9% младих да су недовољно укључени. Што значи да више од 80% младих сматра да се њихово мишљење на уважава при доношењу одлука. Само 14,1% младих сматра да су делимично укључени у процесе доношења одлука, док мање од 3,5% младих сматра да су довољно укључени у ове процесе.

Чак 90,3% испитака *није* учествовало у овим процесима. Од тога 16,8% младих није желело да учествује, 48,8% младих никада није позвано, док 24,7% младих не зна како може да учествује. Од младих који су учествовали у доношењу одлука, само 2,4% младих активно учествује, 6,5% младих је учествовало неколико пута, док је 0,8% младих случајно учествовало.

Скоро половина младих је члан неког спортског клуба (42,4%), док је чланство у другим организацијама јако слабо остварено. Само 20,3% младих је члан/ица неке школске секције, 15,9% младих су чланови Школског парламента, док су око петине чланови уметничког друштва (12,5%), неке невладине организације (9,8%) или плесногклуба (8,1%). Знатно мање испитаника је члан/ица подмладка неке странке (3%).

Чак 66,1% младих није никада волонтирало у некој организацији, на догађају или активности.

Као разлоге за волонтирање млади наводе стицање знања и вештина (65,2%), дружење (56,5%), осећај корисности за заједницу (39,9%), док много мање наводе референце за ЦВ (8,9%).

Сви ови подаци наводе на закључке да су млади слабо информисани о могућностима за волонтирање, да су недовољно укључени у процесе доношења одлука и да нису упознати са бенефитима волонтирања у заједници. Такође неактивност младих је изразито велика и њихово информисање о начинима на које могу да се укључе.

С тога је потребно подржати програме, пројекте и активности које промовишу волонтеризам и активизам младих и њихово активно учешће у друштву. Такође подржати активности на промоцији могућности за младе у локалној заједници.

У вези активизма младих који представља један од кључних фактора напредка друштва уопште евидентно је да на територији Града Пожаревца постоје следећи изазови са којима се млади сусрећу:

- Недовољна је сарадна/координација између удружења грађана и локалне самоуправе, и самих удружења међу собом, а такође не постоји јединствена евиденција удружења грађана са територије Града Пожаревца, као и недовољна информисаност младих о постојећим активностима/програмирама;
- Такође млади нису довољно мотивисани и заинтересовани за активно и креативно трошење слободног времена и велики је недостатак адекватних јавних простора отворених за младе и активности младих. У том смислу неопходно је уврдити постојање евих јавних простора (ако постоји омладинска имовина) и ставити их у функцију младих;
- Млади нису свесни сопствене улоге у решавању проблема;
- Недовољно волонтерских програма, неповољни услови за волонтирање међу младима и за

младе и мали број младих који су ангажовани као волонтери, са друге стране, присутан је недовољан број волонтерских програма/активности/волонтера; Закон о волонтирању не омогућава промовисање и стимулисање културе волонтирања;

- Недовољан број младих људи који су укључени у решавању локалних проблема и доношењу одлука. Недовољна заступљеност и ниво учешћа младих, како би се постигла равноправност младих у процесима и телима;

- Непостојање репрезентативних савеза младих и недовољна подршка програмима за спровођење активности укључивања младих у друштво, услед неразвијене културе активног учешћа у доношењу одлука. Недовољно охрабривање и подршка младим лидерима и активним младим људима за преузимање лидерске улоге и одговорности у заједници. Млади су недовољно присутни у институцијама, саветима и комисијама које се баве младима;

- Непостојање надлежности и правног статуса КЗМ и компетенција особа које руководе КЗМ, непостојање Савета за младе;

- Неадекватан рад ученичких парламената и недовољна информисаност ученика/ца о правима парламента и немотивисаности да се активно укључе у његов рад. Недостатак знања и вештина чланова парламента за успешан рад, подршке и отворености школе да се унапреди рад ученичког парламента, због чега је неуједначен рад ученичких парламената.

Као општи циљ у овој области радна група је дефинисала: уштређење активизма и активног учешћа младих у друштву.

Специфични циљеви су:

- 1. Успостављено подстицајно окружење за волонтирање и активизам код младих кроз промоцију вредности и добробити волонтирања и активизма за појединца и заједницу;*
- 2. Обезбеђена подршка одрживом развоју удружења која спроводе омладинске активности;*
- 3. Унапређење механизми који осигуравају учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе;*
- 4. Институционализовање рада Канцеларије за младе и активно функционисање.*

3.2.7. Здравље и благостање младих

Здравље младих представља вишеструку вредност и основу за одрживи развој сваког друштва, које зависи од напора који се улаже да се очува и унапреди. Свеобухватно разумевање и подстицање здравља младих као сјаја потпуног физичког, менталног и социјалног благостања, а не само одсуства болести или неспособности, наглашава нераскидиву везу између индивидуалног начина живота и здравља, али и улагања у детерминанте здравља предуслове за здравље који обухватају одговарајуће друштвене и економске услове, физичко окружење и стабилни екосистем.¹

Према дефиницији Светске здравствене организације, само потпуно физичко, ментално и социјално благостање, третира се као здравље, а не стање у којем постоји одсуство неке болести или тренутне слабости.

¹ Национална стратегија за младе 2005-2015

Здравље младих је посебно препознато као приоритет како на глобалном, тако и на националном нивоу. Улагање у здравље младих има, осим свог формалног значаја, кроз укупан систем здравствене заштите у Републици Србији, посебну важност, јер се већ данас може учинити много за будућност.

Само континуираним информисањем и позитивном промоцијом и едукацијом, најбоље вршњачком, могу да се постигну резултати на тему здравља младих.

За већу партиципацију, осим младих неопходна је и међусекторска сарадња организована кроз сарадњу организација и институција у сврху удруживања капацитета, знања и ресурса како би акције биле што успешније и ефикасније, а у циљу што бољег превентивног деловања на све ризике по здравље.

При постављању стратешких циљева ослањали смо се поред истраживања и на националне документе:

Националну стратегију за младе 2015 – 2025.; Закон о здравственој заштити РС;

Стратегију Јавног здравља у Републици Србији 2018 – 2026.

4.1. Унапређење здравља и смањивање неједнакости у здрављу - 4.1.2 Унапређење исхране и физичке активности становништва Републике Србије (тако да се удео одраслог становништва и млађих од 18 година који се правилно хране и физички су активни увећа за 10%; 4.1.3 Превенција и сузбијање пушења и изложености дуванском диму, штетне употребе алкохола и злоупотребе дрога (тако да се удео одраслог становништва и млађих од 18 година који свакодневно или повремено пуше, изложени су дуванском диму у радној средини и на јавном месту, прекомерно пију алкохол и злоупотребљавају дроге смањи за 10%; 4.1.5 Унапређење здравља осетљивих друштвених група путем развоја и имплементације додатних мера ради смањења неједнакости у здрављу (тако да се удео осетљивих група које своје здравље процењују као врло добро и одлично повећа за 10%);

4.4. Развој акција промоције здравља у заједници; - 4.4.1. Унапређење знања и понашања популације у вези са очувањем и унапређењем здравља и смањивањем фактора ризика; - 4.4.1.1. Континуирано унапређење спровођења здравствено васпитног рада у предшколским установама, основним и средњим школама до 2026 године;

Стратегију за превенцију и контролу HIV инфекције и AIDS-а у Републици Србији, 2018 - 2025. –

Превенција - Мера 1.1. Унапређени и спроведени програми на подизању нивоа знања, промени ставова и понашања у односу на HIV инфекцију и повећана доступност добровољног поверљивог саветовања и тестирања (у даљем тексту: ДПСТ) на HIV и друге патогене, посебно за популације под повећаним ризиком;

Мера 1.7. Унапређена доступност програма за превенцију HIV/сиде и других полно преносивих инфекција, и очувања сексуалног и репродуктивног здравља у популацији младих.

Стратегију о спречавању злоупотребе дрога 2014-2021.

1) подизање свести заједнице о проблему злоупотребе дрога и о потреби за њеним спречавањем, као и о потреби афирмације здравих стилова живота; 7) подизање свести и унапређење вештина свих укључених субјеката који се баве превенцијом злоупотребе дрога, лечењем и рехабилитацијом зависника од дрога, као и мерама и програмима оријентисаним ка смањењу штете;

Стратегију превенције и заштите од дискриминације;

Поштовање уставног начела забране дискриминације, према лицу, односно групи лица с обзиром на његово/њено лично својство, а посебно осетљивих друштвених група (националних мањина, жена, ЛГБТ особа, особа са инвалидитетом, старијих, деце, избеглица,

интерно расељених лица и других угрожених мигрантских група, припадника различитих вероисповести и лица с обзиром на њихово здравствено стање).

Програм о заштити менталног здравља у републици србији 2019-2026.

1) омогућавање свеобухватније превентивне делатности, пре свега ране дијагностике, као и целовите помоћи деци и младима и њиховим породицама, на нивоу примарне здравствене заштите. Примарну превенцију менталних поремећаја деце и младих као и унапређење њиховог менталног здравља спроводити и кроз образовни систем и облике масовних комуникација; 2) додатна континуирана едукација постојећих кадрова у домовима здравља (гинеколога, лекара опште медицине, педијатара, и здравствених сарадника) у области менталних проблема деце и младих; 5) у оквиру будућих центара за ментално здравље у заједници формирати субјединице за ментално здравље за децу и младе и повезати их с постојећим развојним саветовалиштима и саветовалиштима за младе.

Резултати истраживања:

Према мишљењу младих, када су у питању могућности за бављењем спортом, нашем граду недостаје на првом месту затворени базен, затим терени за разне спортове, справе за вежбање на отвореном, стаза за трчање и бицикличка стаза. Млади такође сматрају да отворени базен може бити боље уређен.

У смислу едукација млади су највише заинтересовани за области спорта и рекреације (48,9%), здраве стилове живота (43,1%), као и заштиту животне средине (32,2%). Четвртина испитаника би желела едукације из области болести зависности (28,9%), док петина о репродуктивном здрављу (17,5%).

Према овим изјавама изводи се закључак да су млади највише заинтересовани за здраве стилове живота и спорт, те у те активности треба уложити више напора како би се створили адекватне могућности за бављење спортом.

Када је у питању конзумирање алкохола, половина младих је изјавила да не конзумира алкохол (48,6%), 24% младих конзумира неколико пута годишње, 19,5% младих неколико пута месечно, док 5,9% младих неколико пута недељно. 2% младих свакодневно конзумира алкохол.

80,8% младих је изјавило да не конзумира цигарете, 6,5% младих да конзумира понекад, док 12,5% што представља сваког осмог средњошколаца, конзумира свкодневно.

94,5% младих не конзумира марихуану, док је 1,2% пробало једном, 0,8% пробало неколико пута у години, 1,2% младих је пробало неколико пута месечно, и исти број неколико пута недељно.

Јако мали број младих је пробао следеће супстанце: екстази, хероин, кокаин, ЛСД, амфетамине.

Све ово наводи на закључак да млади најчешће конзумирају алкохол, чак половина у одређеним ситуацијама, затим цигарете, и то петина младих испитаника је пробала у неким околностима, док је 5% младих на неки начин пробало марихуану. То што постоје млади који конзумирају ове ПАС указује на потребе веће едукације младих о штетним ефектима злоупотребе ових супстанци на њихово психичко, физичко и емотивно здравље.

Чак трећина младих сматра да гојазност није болест и да свако може да смрша (29,7%), трећина да јесте, али да може да се ради на мршављењу (29,3%), док трећина сматра да зависи од особе до особе (38,8%).

У односу на текућу 2020. годину која је донела много здравствених изазова и претњи, млади су навели следећа осећања која су је обележила:

Осећао сам се потпуно срећно, испуњено – 60,8%, осећао сам се изгуљено и безвољно – 52,6%, док је 42,4% младих осетило притисак других, тензију. 41,6% младих је осетио да могу да науче нове ствари, 33% младих да могу да помогну другима, док се 27,8% младих осећало инспирисано и мотивишуће, а у исто време исти бој младих ограничено и спутано. 14,2% младих се осећало немоћно и здравствено угрожено.

Као и свима ова година је донела неочекиване прекретнице, промене, прилагођавања. Евидентно је да су млади осетили последице промена начина живота, рада, похађања наставе, дружења, социјализације. Млади се у једном свом периоду живота када пролазе кроз адолесценцију суочавају са превише личних и социјалних изазова, тако да је додатно оптерећење на њих стављено пребацујући одговорност за новонасталу ситуацију изазвану вирусом Корона. Све ово доводи до закључка да су у наредном периоду више него икада потребне едукације, саветовања и рад са младима на теме менталне хигијене, менталног здравља и очувања здравих навика и стилова живота.

На територији Града Пожаревца уочени су следећи проблеми и изазови у области здравља младих:

- недовољно развијена свест и информисаност код младих о значају бриге о здрављу, а отуда је дефицит активизма у овим областима;
- недовољно спортских објеката за рекреацију на отвореном (стазе за трчање, справе за вежбање у природи итд.) и подршке спортским организацијама за увођење и ширење рекреативних (бесплатних) активности младих и промовисање бављења спортом код младих;
- недовољно развијена свест о здравим стиливима живота и недостатак подршке правилном психо-физичком развоју младих у областима: развоја здраве и стабилне личности код младих, рекреација, исхрана и репродуктивног здравља;
- недовољно организован континуиран рад на превенцији болести зависности, сексуално преносивих болести и ХИВ-а, менталних проблема у развојном добу, агресивног понашања и насиља.

Радна група је дефинисала следећи општи циљ: *унапређење здравља младих.*

Специфични циљеви су:

- 1. Унапређено знање и вештине младих о здравим стиливима живота, кроз информације и услуге за младе*
- 2. Прилагођавање система здравствене заштите потребама и специфичностима свих младих*
- 3. Унапређење знања о штетности употребе психоактивних супстанци , као и опасности од других облика зависности*
- 4. Повећан ниво знања младих о репродуктивном здрављу и превенцији ширења заразних болести*
- 5. У сарадњи са здравственим институцијама унапредити програме заштите менталног здравља кроз директну подршку младима*

3.2.8. Безбедност и безбедносна култура младих

Право на слободу и безбедност спада у основна људска права и слободе.² Безбедност представља предуслов за лични развој младих. Наука препознаје безбедност не само као одсуство угрожавања (конфликата), већ и присуство правде, морала и културе. У том смислу, безбедност треба схватити и као услов опстанка и развоја (државе, друштва, нације, људи и живог света на планети).³

Према налазима истраживања које је на територији Града Пожаревца током 2015. године спровео Центар за истраживање јавних политика, уз подршку Мисије ОЕБС-а⁴, а на основу мишљења младих укључених у овај процес, извори угрожавања безбедности локалне заједнице су: криминал, секте, алкохолизам, проституција, дискриминација (по основу пола, вере, националности), непоштовање личног става, недовољан активизам младих - недовољна информисаност, насилје (физичко, сексуално, психичко, емоционално, међу вршњацима, породично) угрожена поверљивост и заштита личних података, саобраћај, ноћни изласци, трговина људима, крађе, физичка (не)безбедност, интернет криминал, хулиганизам навијачких група, сиромаштво, политизација, поремећен систем вредности, корупција, мањак еколошке свести, лоша комуникација у породици и школи, малолетничка деликвенција, недостатак информација о „другима“, апатичност...

Установе и организације задужене за безбедност локалне заједнице су: полиција, војска, затвор, судство, Градска управа, Хитна помоћ, Развојно саветовалиште при Дому здравља, школе, Савет за безбедност Града Пожаревца (У редовни састав локалног савета за безбедност биће укључени представници локалне самоуправе (градоначелник, председник општине, председник скупштине, службе локалне самоуправе и др.), полиције (начелник полицијске управе, командир полицијске станице/испоставе или други руководиоци), правосудних органа (судије и јавни тужиоци), центара за социјални рад, других органа, просветних установа, здравствених установа, привреде, медија, верских организација, мањина и невладиног сектора.).

Безбедност је недељива и у том смислу се безбедност младих не може одвојити од општег стања безбедности свих грађана.

Као области од највећег безбедносног значаја препознате су: Здравље; Еколошка безбедност; Безбедност у саобраћају; Насилје; Безбедност на интернету и Ванредне ситуације.

У разматрању безбедности младих, неопходно је уважити специфичности ове групе. На путу њиховог развоја, постоје бројни безбедносни изазови, ризици и претње који подстичу насилно понашање, екстремизам и нетолеранцију према различитим културним моделима и вредностима, утичу на пораст криминала, доводе до забрињавајућег пораста употребе опојних дрога и алкохола, коцања, неговања небезбедних стилова живота у саобраћају, на спортским и другим јавним манифестацијама, у јавном простору, несналажења у новим, неочекиваним, „ванредним“ ситуацијама. (НСМ РС)

Осим у НСМ 2015-2025, унапређење безбедности и безбедносне културе младих издвојено је као један од основних друштвених захтева и у другим темељним документима омладинске и безбедносне политике – Закону о младима и Стратегији националне безбедности (2009), као и Стратегији полиције у заједници (2013).

²Устав Републике Србије, 2006.

³Основи цивилне безбедности, А. Савић-Љ. Стајић, УСЦЕ, 2006.

⁴Млади и демократска контрола сектора безбедности, Центар за истраживање јавних политика, Београд, јун 2015. године

Неопходна је боља повезаност цивилног сектора са институцијама задуженим за понашање у ванредним ситуацијама као и повећање практичних знања и вештина о безбедности саобраћаја младих возача. Изражено је ниско поверење младих у институције безбедности. Потребно је подстицати програме креирања и одржавања поверења.

Резултати истраживања:

Половина младих испитаника пожаревца се не осећа безбедно док ноћу сам/а шета градом (47,9%), док се насупрот њима 32,1% младих осећа безбедно у Пожаревцу.

26,6% младих сматра да је саобраћај ризичан у граду, док 22,7% младих сматра да на сваком ћошку вреба нека опасност.

14,3% младих сматра да су саобраћајне ознаке у реду у Пожаревцу, 11% да нема насиља код нас, док 10% сматра да је сваког дана сведочио неком облику насиља.

Према младима главни разлози зашто су млади у сукобу са законом су: чак трећина (27,9%) сматра да желе да импресионирају друге, петина сматра да је дрога узрок, 11,6% младих да је криминал по среди, 1,4% да је оружје криво, 13,6% да је у питању насиље, 7,1% да то раде због забаве, 4,1% да је неинформисаност узрок, док 7,5% сматра да је разлог за то сиромаштво.

Из приложеног видимо да млади препознају више разлога за угрожавање безбедности у локалној заједници и сукоб са законом. Млади сматрају да град није безбедан ноћу, да је главни разлог за сукоб са законом утицај вршњака и доказивање, те да су узроци преступа дрога, алкохол, оружје, криминал, насиље.

Радна група је у области безбедности младих препознала следеће кључне проблеме:

- Недостатак системског приступа у раду са младима и стандардизације у погледу безбедности младих. Институције немају адекватне механизме и процедуре или млади нису упознати са истим. Не постоји организован системски приступ ширења знања о безбедносним ризицима и претњама којима су млади изложени, као ни организован систем обуке за стицање вештина и способности за деловање у условима конкретне безбедносне претње
- Одсуство и недовољно финансирање едукативних и превентивних програма
- Присутно је ризично понашање младих у саобраћају
- Млади нису довољно упућени у поступање у ванредним ситуацијама (пожари, поплаве, итд).
- Недовољна заштита деце и младих на интернету, негативан утицај вршњачких група и недовољно истицање позитивних узора.

Као општи циљ је дефинисано: унапређење услова за развијање безбедности и безбедоносне културе младих у Пожаревцу.

Специфични циљеви су:

1. *Остварени програми превенције ризичног понашања младих и вршњачког насиља*
2. *Повећана безбедност младих у саобраћају;*
3. *Повећана безбедност младих у дигиталном простору;*
4. *Едуковани млади о реаговањима у ванредним ситуацијама;*
5. *Остварена међусекторска сарадња и стандардизација рада са младима у погледу безбедности младих.*

3.2.9. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници

Животна средина јесте скуп природних и створених вредности чији комплексни међусобни односи чине окружење, односно простор и услове за живот. (*Национални програм заштите животне средине, 2010*)

Заштита животне средине подразумева активности и планове који имају за циљ очување природних ресурса, одржање тренутног стања у животној средини и где год је то могуће унапређење стања животне средине. Одрживи развој представља тежњу за напретком који задовољава потребе садашње генерације без угрожавања потреба будућих генерација за живот у оквиру капацитета животне средине. То подразумева да је одрживи развој усклађени систем техничкотехнолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у којем се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

Учешће младих у програмима образовања становништва и подизања јавне свести о значају заштите животне средине је недовољно, јер не постоје довољно развијени механизми за учешће грађана у одлучивању о проблемима повезаним са овом облашћу. Један од веома поузданих механизма укључивање младих у питања у вези са заштитом животне средине свакако је едукација. (*Национална стратегија за младе 2015-2025*)

Природне непогоде, саобраћајне несреће, производња и коришћење опасних материја, загађање ваздуха, воде и земљишта, указују на потребу едукације младих да препознају ризике по здравље у животној средини, како би се предузеле мере и активности за њихово отклањање или превазилажење. Са друге стране, повећање нивоа информисаности и њиховог знања о проблемима животне средине омогућиће њихово веће укључивање у идентификовање и тражење могућег решења за ове друштвено веома битне и комплексне проблеме. Може се, дакле извести закључак да су главни проблеми заштите животне средине низак ниво свести о животној средини (поготово код младих), недовољна едукација о животној средини и неадекватно учешће јавности у одлучивању. (*ЛАП за младе Пожаревац 2017-2020*)

Велико је неразумовање важности и хитности решавања ових питања у циљу очувања здравља људи. Формално образовање из области заштите животне средине у оквиру васпитно-образовног процеса још увек није задовољавајуће.

Акценат је на партиципацији младих у сталним скупштинским радним телима и комисијама градске управе који се тичу заштите животне средине. Веома је важно да се у реализацију циљева и мера који су наведени у акционом плану укључе сви субјекти који се баве овом области, од удружења до институција према принципима међусекторске сарадње.

Циљеви одрживог развоја 2030. УН којих има 17 - предсављају циљеве за искорењивање сиромаштва, заштиту животне средине и обезбеђење мира за све.

Чиста вода и санитарни услови (6); Доступна и обновљива енергија (7); Одрживи градови и заједнице (11); Акција за климу (13); Живот под водом (14); Живот на земљи (15).

Водећи се истраживањем и важећим документима (*Законо заштити животне средине; Стратегија одрживог развоја Града Пожареваца 2017-2022;*), као и анализом реализације акционог плана ЛАП-а за младе Града Пожареваца 2017-2020. године где није било ниједног пројекта из овог стратешког циља који је подржан долазимо до следећих закључака.

Резултати истраживања:

19,2% младих сматра да се уопште не обраћа пажња на очување животне средине, чак 56,3% младих сматра да се недовољно обраћа пажња. Што је укупно три четвртине младих. 20,2% младих сматра да се о очувању животне средине размишља појединачно, али не на ниву града. Само 4,2% младих мисли да се грађани довољно баве овом темом.

Нажалост чак 63,1% младих сматра да би повећању свести о заштити животне средине допринеле казнене мере, 52% сматра да би то постигла боља организација отклањања отпада, 33,1% сматра да би то постигло сопствено понашање као пример, док 25,5% сматра да би требало едуковати грађане о томе. 15,5% младих сматра да медији могу да допринесу подизању свести на ову тему.

Такође закључује се да млади јесу заинтересовани за заштиту животне средине, па их треба и оснажити и едуковати на том пољу, како би били добри амбасадори у локалној заједници по питању очувања животне средине.

Радна група је дефинисала следећи отити циљ: Повећање доприноса младих у упаређењу животне средине и одрживог развоја.

Специфични циљеви су:

- 1. Повећано активно учешће младих у области заштите животне средине и одрживог развоја у процесима доношења одлука;*
- 2. Омогућено стицање практичних знања и вештина младих у циљу побољшања стања животне средине и обезбеђивати подршку за примену знања ради заштите животне средине*
- 3. Подржани програми удружења младих и удружења за младе који се баве овом облашћу, и подстицати умрежавања удружења кроз заједничко спровођење пројеката са образовним институцијама.*

4. АКЦИОНИ ПЛАН

4.1 Област: Образовање, васпитање и обука младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
1. Унапређен квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативности младих	1.1 Обезбеђени услови за развој компетенција потребних за активно укључивање младих у друштво, запошљавање и даље образовање, кроз квалитетне програме неформалног образовања и омладинског рада који прате потребе младих	1.1.1. Подстаћи и подржати удружења и појединце која имплементирају омладинске активности да развијају компетенције за примену омладинског рада и акредитују програме омладинског рада 1.1.2. Спроводити истраживања потреба младих за програмима неформалног образовања 1.1.3. Креирати и спроводити програме неформалног образовања и омладинског рада традиционалним и модерним технологијама по исказаним потребама младих 1.1.4. Информисати младе о постојећим програмима наформалног образовања и омладинског рада 1.1.5. Развити и континуирано	1.1.1. број обука спроведених годишње број учесника који су успешно завршили обуку 1.1.2. број истраживања о потребама неформалног образовања Број младих укључених у истраживање Број младих из осетљивих група укључених у Истраживање 1.1.3. број спроведених програма годишње број младих укључених у програме годишње Број младих из осетљивих група укључених у програме	Континуирано	Градска управа, основне и средње школе, Канцеларија за младе, Национална служба за запошљавање, Савет за младе Града Пожареваца, НВО, Савет за запошљавање Града Пожареваца, институције културе	Град Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор, поли т. партије

		спроводити нове ваннаставне активности у средњим школама	1.1.4. број програма који су промовисани Најмање 50% младих који су информисани о програмима неформалног учења 1.1.5. Број формалних партнерстава између школа и удружења Најмање 10 нових развијених и спроведених ваннаставних активности у средњим школама Минимум 1000 средњошколаца укључених у активности			
	1.2. Промоција науке и подстицање иновативности и дигиталних вештина младих	1.2.1. Подстицај иновативним програмима који се баве процесом учења 1.2.2. Пружање подршке младим талентима кроз награђивање, стипендирање и усавршавање ученика и студената који постижу високе резултате и поседују квалитете и склоности да се баве	1.2.1. Број предавања, трибина, семинара, радионица 1.2.2. број младих талената подржаних кроз различите програме 1.2.3. број подржаних програма	Континуирано	Градска управа, Школска управа, основне и средње школе, Канцеларија за младе, Савет за младе Града Пожаревца, НВО Фонд за	

		научним, истраживачким и креативним радом, уметношћу и спортом 1.2.3. Подстицати програме за развој дигиталних вештина младих	број младих укључених у програме развоја дигиталних вештина		стипендирање и подстицање напредовања даровитих студената и младих научних радника и уметника	
	1.3. Подржани програми радних/волонтерских пракси кроз међусекторску сарадњу (јавни, цивилни и привредни сектор)	1.3.1. Спроводити истраживања потреба младих за практичним вештинама и знањима 1.3.2. Успоставити континуирану сарадњу са приватним и јавним сектором у циљу професионалног развоја, запошљавања и самозапошљавања младих и реализовања радних/волонтерских пракси 1.3.3. Спроводити информативне кампање за подстицање сарадње 3 сектора ради успостављања квалитетније и разноврсније радне праксе	1.3.1. број спроведених истраживања број младих укључених у истраживање 1.3.2. број обухваћених институција, организација и компанија 1.3.3. број спроведених кампања Број постигнутих споразума о сардањи	Континуирано.	Основне и средње школе, Канцеларија за младе, Савет за младе Града Пожаревца, НВО, Национална служба за запошљавање, јавни, цивилни и приватни бизнис сектор	

4. 2. Област: Култура и креативност младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства Реализације
2. Унапређење улоге културе у животима младих у Пожаревцу	2.1. Унапређена комуникација између институција културе и младих и информисање младих о културној понуди града	2.1.1. Подржати и покренути потписивање протокола о сарадњи између неформалних група, удружења грађана и институција	2.1.1. број потписаних споразума о сарадњи	Контин у-ирано	Канцеларија за младе, Савет за младе, Удружења грађана, установе културе, школе, Локална самоуправа	Град Град Пожаревац, ЕУ фондови министарств о Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор,поли т. Партије
		2.1.2. Обезбедити финансијску и програмску подршку реализацији заједничких активности институција културе, школа, удружења грађана и неформалних група (трибине, округли столови, радионице, концерти, изложбе...).	2.1.2. број подржаних заједничких пројеката			
	2.2. Унапређене могућности младих за квалитетно провођење слободног времена и стваралаштво, као и популаризација установа културе	2.2.1. Подстицати развој културе младих, независне културе, алтернативне и експерименталне сцене и квалитетно провођење слободног времена кроз подршку оснивању и деловању Клубова за младе.	- разноврсност културне сцене Града Пожаревца - основани клубови за младе	Контин у-ирано	Канцеларија за младе, Савет за младе, Удружења грађана, установе културе, школе, Локална самоуправа	
		2.2.2. Обезбедити подршку за	- Основана културна	Контин		

	и организација	оснивање, деловање и развој културне мреже младих града Пожаревца.	мрежа младих Града Пожаревца	у-ирано		
		2.2.3. Обезбедити континуирану подршку пројектима из подручја културе и слободног времена младих кроз суфинансирање пројеката и програма који на разноврсне начине подстичу активно учествовање младих у друштвеним активностима, културно-уметничко изражавање и унапређење културне понуде Града Пожаревца.	- Број подржаних програма	Контин у-ирано		
		2.2.4. Обезбедити адаптацију постојећих и стварање нових простора и обезбедити адекватну опрему у складу са савременим стандардима.	- Адаптирани производи, створени простори	Контин у-ирано		
		2.2.5. Подржати организацију културних манифестација, организацију разноврсних концерата, фестивала за младе, изложби, представа, предавања и др.	- број подржаних манифестација	Контин у-ирано		
	2. 3. Прилагођени	2.3.1. Осигурати годишње	- број спорведених	Контин	Канцеларија за	

	културни садржаји младима	испитивање потреба младих из области културе и усклађивати програме са постојећим потребама.	истраживања	у-ирано	младе, Савет за младе, Удружења грађана, установе културе, школе, Локална самоуправа	
		2.3.2. Организовати фокус групе младих при креирању годишњих програма институција културе	- број реализованих фокус група	Контин уирано		Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарств о Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор,поли тичке партије.
	2.4. Поспешена укљученост младих у креирање културних садржаја	2.4.1. Подржати програме културе у чијем осмишљавању активно учествују младе особе	- Број удружења обухваћених пројектом Број младих обухваћених пројектом	Контин уирано	. Канцеларија за младе, Савет за младе, Удружења грађана, установе културе, школе, Локална самоуправа	
		2.4.2. Промовисати активно укључивање средњошколаца у програме културе	- Број промотивних активности број средњошколаца обухваћено програмима	Контин уирано		
		2.4.3. Подстицати младе да се баве наслеђем и да га промовишу као део културног туризма	- Број младих укључених у креирање програма туризма у култури	Контин уирано		

4.3. Област: Запошљавање и предузетништво младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
3. Унапређена запошљивост и запосленост младих	3.1. Развијене услуге и механизми који поспешују запосленост младих и њихову конкурентност на тржишту кроз међусекторску сарадњу ради стицања знања и вештина младих	3.1.1. Подржати развој и имплементацију међусекторских услуга које поспешују стопу активности, запошљивост и запосленост младих на локалном нивоу 3.1.2. Подржати спровођење иновативних модела за повећање запошљивости младих који се реализују у сарадњи цивилног и привредног сектора	4.1.1. Број развијених и имплементираних услуга на локалном нивоу; Број младих који су корисници услуга 4.1.2. Број подржаних програма; Број младих који је учествовао у програмима	Континуирано	Градска управа, КЗМ, НСЗ, Одељење за друштвено економски развој, Савет за младе Града Пожареваца, Савет за запошљавање Града Пожареваца, НВО, Привредна комора Пожаревац	Град Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор
	3.2. Омогућени подстицајни услови за развој предузетништва младих, социјалног предузетништва и самозапошљавања	3.2.1.Развити афирмативне мере намењене младим женама које желе да постану предузетнице, посебно у руралним и мање развијеним подручјима 3.2.2.Унапредити и подржати различите видове омладинског, ђачког и студентског удруживања	Број младих жена обухваћен афирмативним мерама -Број подржаних иницијатива; -Број младих и број ученичких задруга који су развили иновативне производе -Број подржаних/	Континуирано	Средње школе у Пожаревцу, Градска управа, Канцеларија за младе, Национална служба за запошљавање Одељење за друштвено економски развој,	

		3.2.3. Пружити подршку отварању локалних бизнис инкубатора (ЛБИ) за пружање бизнис старт-ап подршке и пружање менторске подршке кроз различите моделе међусекторске сарадње, посебно у области пољопривреде, руралног развоја и креативним индустријама 3.2.4. Подржати активности које повезују иновативност, социјално предузетништво и друштвено одговорно пословање и отварање социјалних предузећа. 3.2.5. Подржати организацију инфо активности о доступним изворима финансирања сопственог посла и институцијама које пружају нефинансијску подршку	отворених ЛБИ; Број младих који користе услуге; Број компанија које користе услуге ЛБИ; -Број подржаних активности; Број младих који су покренули социјално предузетништво путем подржаних активности - број реализованих инфо активности - број младих који су учествовали у активностима и покренули сопствене бизнисе		Савет за младе Града Пожареваца, Савет за запошљавање Града Пожареваца, НВО, Привредна комора Пожаревац	
	3.3. Развијен функционалан и одржив систем	3.3.1. Подржати оснивање нових центара и тимова за КВиС при школама,	- Број подржаних нових центара Број младих који	Континуирано.	ВТШСС Пожаревац, средње школе у Пожаревцу, КЗМ,	

	каријерног вођења и саветовања младих	високошколској установи, и удружењима која спроводе омладинске активности и КЗМ 3.3.2. Пружити подршку успостављању локалних тимова који пружају услуге КВиС младима из осетљивих друштвених група	добијају услуге КВиС од стране нових центара Број подржаних општинских тимова Број активности које спроводе -Број младих из друштвено осетљивих група који добијају услуге		НСЗ, Одељење за друштвено економски развој, Савет за младе Града Пожареваца, Савет за запошљавање Града Пожареваца, НВО, Привредна комора Пожаревац	
	3.4. Ооснажени млади из руралних средина, младе жене, млади родитеље, млади из рањивих група ради постизања конкурентности на тржишту рада.	3.4.1. Подржати креирање и спровођење прилагођених обука за осетљиве групе младих за већу запошљивост 3.4.2. Обезбедити унапређивање постојећих и креирање нових програма који подстичу активитет ⁵ младих жена, као и младих родитеља, младих из руралних средина и младих из НЕЕТ групе	- број реализованих програма - број младих укључених у активности и пројекте	континуирано	КЗМ, НСЗ, Одељење за друштвено економски развој, Савет за младе Града Пожареваца, Савет за запошљавање Града Пожареваца, НВО, Привредна комора Пожаревац	

⁵ Активитет као индикатор за мерење запошљивости у складу са документом Каријера по мери младих, резултати мерења и праћења ефеката услуга КВиС по запошљивост младих, БОШ, МОС, 2014.

4.4. Област: Превенција социјалне искључености младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
4. Превенција социјалне искључености младих.	4.1. Успостављање механизма информисања младих о услугама које могу користити, посебно младих из маргинализованих група	4.1.1. Подржати креирање и одржавање јединствене базе података о пружаоцима услуга и базе података организација које се баве саветовалиштима, СОС телефонима, едукацијама.	- креирана база података о постојећим услугама	2022.	Градска управа, Центар за социјални рад, здравствене установе, школе. Полиција, правосуђе, Канцеларија за младе, НВО	Град Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор, полит. партије
		4.1.2. Развој и подршка едукативних програма за удружења и институције чији је циљ развој знања и вештина комуникације са корисницима и јавношћу	- број спроведених програма			
	4.2. Подстицање организовања додатних програма за младе из угрожених група на превенцији социјалне искључености	4.2.1. Подршка пројектима који за циљ имају едукацију младих о социјалним вештинама у циљу успешне интеграције, лакшег сналажења у пословном окружењу 4.2.2. Подршка пројектима промоције упознавања концепта социјалног предузетништва у циљу оснаживања и укључивања младих из угрожених категорија у друштвене токове.	- Број креираних и реализованих програма према ризику од социјалне искључености младих - број младих према осетљивим групама који учествују у програмима	континуирано		Град Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор, полит. партије

		4.2.3. Подстицати послодавце за запошљавање особа из осетљивих друштвених група 4.2.3. Обезбедити сарадњу са Центром за социјални рад и НСЗ које би посредовале у запошљавању младих, корисника њихових услуга				
	4.3. Подржане организације цивилног друштва за развој недостајућих услуга и недостајуће подршке младима кроз креирање саветодавних сервиса за младе	4.3.1. Подршка организацијама и пројектима који за циљ имају отварање нових сервиса за младе (саветовалишта...), посебно сервиса који пружају помоћ младима из угрожених група 4.3.2. Подршка програмима у којима се удружења и институције које се баве услугама социјалне заштите умрежавају и организују заједничке активности 4.3.3. Подршка пројектима који нуде иновативне програме за младе у области социјалне заштите	- број креираних нових услуга за младе - број споразума на заједничкој реализацији активности превенције социјалне искључености	континуирано		
	4.4. Развијени програми	4.4.1. Обезбедити програмску и финансијску подршку за пројекте који				

	превенције дискриминације, предрасуда и стереотипа социјално осетљивих група младих кроз истраживања, информисање и едукацију о њиховим узроцима и последицама	имају за циљ вршњачку едукацију у превазилажењу стереотипа и предрасуда и солидарности са дискриминисаним вршњацима 4.4.2. Информисати и сензибилисти јавност о толеранцији, солидарности и равноправности (округли столови, трибине, радионице) 4.4.3. Подржати пројекте који су усмерени на информисање и едукацију јавности о положају, узроцима проблемима и потенцијалима социјално угрожених младих 4.4.4. Подржати пројекте који су усмерени на истраживање положаја младих из осетљивих група ради стварања квалитетне базе за развој јавних политика и деловања у локалној заједници.				
--	---	--	--	--	--	--

4.5. Област: Информисаност младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства Реализације
5. Унапређење информисаности и мобилности младих у Граду Пожаревицу	5.1 Подржани програми медија и платформе које имају информативни и карактеристични тематички битни млади.	5.1.1. Израдити интернет портал и апликацију за смарт уређаје који би били централно место за информисање свих младих о за њих битним темама	- Интернет портал са релевантним информацијама за младе је доступан корисницима интернета - Број посетилаца сајта за младе, старосна структура корисника и други статистички подаци Апликација за смарт уређаје преко које младих могу да дођу до свих њих битних информација Број преузетих апликација за смарт уређаје	Континуирано	Одељење за привреду и развој, Канцеларија за младе, савет за младе, градски већници задужени за омладину и спорт, Удружење грађана, Бачки парламент, Образовне установе, локални, регионални и национални медији..	Град Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор, полит. Партије
		5.1.2. Основати Омладинске центре, Инфо центре у Граду Пожаревцу	- Број Омладинских/инфо центара и клубова Број и програм спроведених активности у Омладинским/инфо центрима и клубовима минимум - Број младих који користе Омладинске/инфо центре и клубове			
		5.1.3. Оснажити Канцеларију за младе у правцу места где млади могу добити релевантне податке	- Број младих корисника услуга Канцеларије за младе Услуге информисања младих у Канцеларији - Евалуација рада Канцеларије за младе			
		5.1.4. Развијати нове	- Број информативних програма -	Континуирано		

		информативне програме или уводити у постојеће информативне програме целине који би се бавиле емитовањем информација од интереса за младе	Програм медија који је намењен младима - Број младих који прате информативне и програмске целине - Евалуација програма на годишњем нивоу	ирано		
	5.2. Подржано укључивање младих у креирање медијских садржаја на теме од значаја за младе	5.2.1. Подржавати и промовисати продукције програма за младе, као и креирање програма од стране младих	- број подржаних продукција и креирањих програма од стране младих - број програми за млад - број младих који учествују у продукцији програма за младе - број медија које подржавају продукције за младе - Пројекти који за циљ имају продукције програма за младе	Контину-ирано Контину-ирано		
		5.2.2. Подстицати учешће младих у креирању програма медијских кућа	- Повећано учешће младих у креирању уређивачких политика и програмских садржаја од значаја за младе у средствима јавног информисања - Број информативних програма - Евалуација програма			
	5.3. Повећан ниво информацио	5.3.1 Подржати бесплатне програме неформалног	- број реализованих програма - број младих који су учествовали у програмима	Контину-ирано	Одељење за привреду и развој, Канцеларија за младе, савет за младе,	

	не и медијске писмености младих и омогућен приступ и едукација младих за коришћење нових технологија и интернета, као и тражења информација, посебно код осетљивих група младих	ИКТ образовања младих на локалном нивоу, посебно за младе из осетљивих група			градски већници задужени за омладину и спорт, удружење грађана, Бачки парламент, Образовне установе, локални, регионални и национални медији Удружење грађана, Канцеларија за младе, градски већници задужени за омладину и спорт, одељење за привреду и развој.	
		5.3.2. Обезбедити подршку програмима усмереним на развој информационе писмености, тј. вештина младих затражење и коришћење информација посебно код осетљивих група младих	- број подржаних пројеката - број младих који учествују у програмима	Континуирано		
	5. 4. Повећан ниво информисаности младих о могућностима за мобилност и квалитетније провођење слободног	5.4.1. Обезбедити приступ информацијама о могућностима учествовања у одлучивању или консултативном процесу	- Број младих који учествују у одлучивању или консултативним процесима - Број и покренуте иницијативе, програми и пројекти	Континуирано	Одељење за привреду и развој, Канцеларија за младе, савет за младе, градски већници задужени за омладину и спорт, удружење грађана, Бачки парламент, Образовне установе, локални, регионални и национални	

	времена кроз механизме информисања	5.4.2. подржати програме информисања младих о могућностима мобилности у земљи и иностранству	- број подржаних програма - број обучених младих - број реализованих програма мобилности		медији	
		5.4.3. Информисати младе путем електронских и штампаних медија о активностима које спроводе организације цивилног друштва у области неформалног образовања	- Број чланака у медијима о активностима које које спроводе организације цивилног друштва у области неформалног образовања - Број младих полазника програма неформалног образовања Број медија који информишу младе о неформалном образовању			

4.6. Област: Активизам и активно учешће младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
6. Унапредити активизам и активно учешће младих у друштву	6.1. Успостављење подстицајно окружење за волонтирање и активизам младих, кроз промоцију вредности и добробити волонтирања и активизма за појединца и заједницу	6.1.1. Промовисати волонтирање у заједници, организовање волонтерских акција и локалних волонтерских програма кроз едукацију 6.1.2. Подржати оснивање Волонтерског сервиса/јединствене базе волонтера Града Пожареваца у циљу повезивања волонтера и заједнице, унапређења пракси волонтирања и јавном залагању за вредности и стандарде волонтирања 6.1.3. Обезбедити финансијску подршку за реализацију локалних волонтерских програма, међународних	- Кампање (презентације по школама, на јавним местима где се млади окупљају) штампани материјал, специјализоване емисије које уређују и воде млади, гостовања у медијима - Основан Волонтерски сервис - Финасирање пројеката који промовишу волонтеризам и активизам - Одлазак екипе младих на међународне волонтерске кампове, Конкурисати са предлогом пројекта за ЕВС - Организоване најмање 2 сусрета волонтера - Додељене награде за најбољег волонтера/ку, групу волонтера/ки	Континуирано	Удружења младих и за младе; Неформалне групе, КЗМ, Савет за младе; градски већници задужени за омладину и спорт и удружења грађана; Спортски савез, Бачки парламенти, Образовне установе, Локални, регионални и национални медији	Град Пожаревац, ЕУ фондови, Министарства РС, бизнис сектор

		волонтерских кампова и учешћа младих у програмима европског волонтерског сервиса 6.1.4. Организовати манифестације/сусрете волонтера, организатора волонтирања и јавну презентацију учинка волонтерских иницијатива и рада у заједници	Број реализованих кампова за младе Број младих који су учествовали у активностима Заступљеност теме у информативним програмима локалних медија			
	6.2. Обезбеђена подршка одрживом развоју удружења која спроводе омладинске активности	6.2.1. Организовање сајмова-презентација удружења младих и за младе 6.2.2. Обезбедити примену стандарда волонтерског рада у активностима удружења 6.2.3. Подржати програме подршке на унапређењу волонтерског менаџмента у удружењима и институцијама за младе 6.2.4. Подржати обуке и програме волонтирања у ванредним ситуацијама 6.2.5. Подржати програме и	Организован најмање 1 сајам удружења годишње Ажурирана база удружења Једном годишње расписан конкурс Одржане едукације, трибине, обуке, најмање 1 годишње Број потписаних споразума Број младих који су информисани и обучени за рад у ванредним ситуацијама Број младих из осетљивих група укључених у	Континуирано	Удружења младих и за младе; Неформалне групе, КЗМ, Савет за младе; градски већници задужени за омладину и спорт и удружења грађана; Спортски савез, Бачки парламенти, Образовне установе, Локални, регионални и	Град Пожаревац, ЕУ фондови, Министарства РС, бизнис сектор

		пројекте који мотивишу и оснажују осетљиве групе младих	волонтерске програме		национални медији КЛЕР, РРА БП	
	6.3. Унапређени механизми који осигуравају учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе	6.3.1. Подстицање локалних институција и установа на оснаживање и равноправно укључивање младих у процесе доношења кроз формирање програмских савета у којима су чланови/ице млади људи. 6.3.2. Програмски и финансијски подржати програме едукације, истраживачке, издавачке и друге ка јавном добру усмерене активности удружења, школа, стручњака и других које теже информисању, образовању и оснаживању младих о функционисању институција система, органа ЈЛС, Институције гласања и грађанске иницијативе, као и других механизма учешћа младих 6.3.3. Организовати и финансијски подржати организацију едукација за младе и удружења младих и за младе за припрему и писање	Информисати младе о раду локалне самоуправе и укључити младе у рад локалне самоуправе, саветодавно. Број младих који су укључени у одлучивање Успостављена хоризонтална координација ,боља комуникација,брже спровођење креираних програма за младе Број младих који су прошли обуке и програме Број неформалних група младих који су реализовали ад-хок активности	Континуиран о	Одељење за ЛЕР; РРА БП; Канцеларија за младе; удружења младих и за младе; Савет за младе; Градски већници задужени за омладину и спорт и удружења грађана; Ђачки парламенти, Образовне установе, Локални, регионални и национални медији, Градска управа Града Пожаревца	Град Пожаревац, ЕУ фондови, Министарст ва РС, бизнис сектор

		пројектних предлога и управљање пројектним циклусом, развој комуникацијских и лидерских вештина, јавног наступа, презентовања, лобирања и заступања. 6.3.4. Подржати програме изградње капацитета неформалних група младих за друштвени активизам и учешће младих у друштву				
	6.4. Институционализовање рада Канцеларије за младе и активно функционисање	6.4.1. Системско решење континуираног рада Канцеларије за младе 6.4.2. Препознавање значаја постојања КЗМ од стране младих у Граду 6.4.3. Остварена сарадња између удружења младих и за младе и КЗМ	- обезбеђен простор и опрема институционализован рад и успостављено функционисање Канцеларије за младе млади су информисани о значају постојања КЗМ и њеним активностима Број потписаних споразума	До 2022.	Град Пожаревац, Удружења младих и за младе; Савет за младе; градски већници задужени за омладину и спорт и удружења грађана; Ђачки парламенти,	Град Пожаревац, ЕУ фондови, Министарства РС, бизнис сектор

4.7. Област: Здравље младих

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
7. Унапређено здравље младих у Пожаревцу	7.1.Унапређено знање и вештине младих о здравим стиловима живота, кроз информације и услуге за младе	7.1.1.Промовисати здраве стилове живота кроз програме и кампање који повећавају доступност спортско рекреативних садржаја за младе 7.1.2. Развијати и подржавати програме превенције који се односе на: болести зависности, бригу о оралном здрављу, бригу о репродуктивном здрављу, хроничне незаразне болести (брига о здравој исхрани и рекреацији), бригу о менталном здрављу, нездраве исхране и физичке неактивности на здравље младих; 7.1.3. Обезбедити субвенције или бесплатно уступање за младе, удружења младих и за младе при	Кампање, штампани материјал, гостовања у медијима Обуке/тренинзи обука по теми Број младих који су прошли обуку/едукацију Обезбедити простор за младе, клуб за младе Број реализованих програма Број младих учесника Спорски клубови, теретане, ЈУ КСЦ дају бесплатне термине и тренере за младе	Континуирано	Удружења младих и за младе, КЗМ; Дом здравља; Општа болница; ЗЗЈЗ; Савет за младе; Градски већници задужени за омладину и спорт и удружења грађана; Спортски савез, Спортски клубови; Спортски центар; Ђачки парламенти, бизнис сектор (стоматолошке ординације, лабораторије); Локални, регионални и национални медији	Град Пожаревац, Министарство здравља, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

		коришћењу спортских објеката у јавној својини, као и рад на изградњи нових. 7.1.4. Обука вршњачких едукатора/ки и вршњачка едукација о значају физичке активности/неактивности и здравом/правилном начину исхране	Изградити објекте, стазе Број младих вршњачких едукатора Број реализованих радионица			
	7.2. Прилагођавање система здравствене заштите потребама и специфичностима свих младих	7.2.1. Измештање места спровођења активности саветовалишта (предавања, радионице) из здравствених установа у клуб за младе 7.2.2. Организовати програме промоције здравља на местима где се млади окупљају 7.2.3. Подржати и унапредити доступност здравствених услуга младима из осетљивих група 7.2.4. Едукација здравственог особља за рад са младима	Обезбедити простор у оквиру клуба за младе за саветовалиште, обезбедити волонтере из здравствених установа Постоји клуб за младе „Outrech“ активности Стандардизовани програми Број младих из осетљивих група Едукације, тренинзи, обуке, семинари	континуирано	Удружења младих и за младе, Канцеларија за младе; Црвени крст, Дом здравља; Општа болница; ЗЗЈЗ; Савет за младе; Град Пожаревац, Бачки парламенти, Локални, регионални и национални медији	Град Пожаревац, Министарство здравља, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

	7.3. Унапређење знања о штетности употребе психоактивних супстанци, као и опасности од других облика зависности	7.3.1. Организовати информативне и едукативне програме превенције употребе алкохола и дувана 7.3.2. Програми превенције болести зависности, игара на срећу и нових медија 7.3.3. Подржати програме едукације родитеља и наставника о раном препознавању ризика по здравље 7.3.4. Организовати активности усмерене на смањење штете и информације о програмима лечења	Представе, перформанси, кампање, видео материјали, друштвене игре и друге иновативне методе Обуке за вршњачке едукаторе/ке и вршњачка едукација Број информативних садржаја Број родитеља и наставника који су укључени у програме Број корисника услуга	Континуирано	Удружења младих и за младе, Канцеларија за младе; Дом здравља; Црвени крст, Општа болница; ЗЗЈЗ; Савет за младе; Локални, регионални и национални медији	Град Пожаревац, Министарство здравља, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор
	7.4. Повећан ниво знања младих о репродуктивном здрављу и превенцији ширења заразних болести	7.4.1. Организовати информативне и едукативне програме о репродуктивном здрављу 7.4.2. Пружање информација и обука младих о начинима превенције ХИВ/сиде, Сарс Ков2, полно преносивих инфекција,	Представе, перформанси, кампање, видео материјали, друштвене игре и друге иновативне методе Обуке за вршњачке едукаторе/ке и вршњачка едукација Број младих који су прошли обуке/едукације/радионице	континуирано	Удружења младих и за младе, Канцеларија за младе; Дом здравља; Општа болница; ЗЗЈЗ; Савет за младе; Локални, регионални и	Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

		поремећајима репродуктивног здравља и планирању породице 7.4.3. Промовисати добровољно, поверљиво саветовање и тестирање на ХИВ и ППИ	и друге активности		национални медији	
	7.5. У сарадњи са здравственим институцијама унапредити програме заштите менталног здравља кроз директну подршку младима	7.5.1. Развијати програме заштите менталног здравља младих кроз развој животних вештина – решавања проблема и конфликта, управљање стресом и временом 7.5.2. Подржати и развијати сервисе за психолошку подршку младима – СОС телефоне, саветовалишта и волонтерске програме 7.5.3. Омогућити активно укључивање у токове и садржаје друштвеног живота младих корисника психијатријских услуга, бивше зависника од болести зависности	Број реализованих програма Камапње, трибине, радионице Број потписаних споразума Радионице, спортске игре, друштвене игре итд са осталим младима Број подржаних услуга и сервиса подршке Број корисника	Континуирано	Удружења младих и за младе, Канцеларија за младе; Дом здравља; ЦСР, Општа болница; ЗЗЈЗ; Савет за младе; Локални, регионални и национални медији	Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

4.8. Област: Безбедност младих

Општи циљ	Специфичн и циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
8. Унапређени услови за развијање безбедносне културе и безбедности младих	8.1. Остварени програми превенције ризичног понашања младих и вршњачког насиља	8.1.1. Подржати и развијати програме удружења који промовишу безбедносну културу међу младима	Број подржаних програма	Контину- ирано	Удружења младих и за младе, КЛЕР, КЗМ, Социорехабилита циони клуб за младе, Полицијска управа, ЦСР, Дом здравља, Саветовалиште за младе Дома здравља, неформалне групе, школе, Савет за безбедност Града, Савет за младе, Савет за родну равноправност, локлани медији	Град Пожаревац, НСЗ, КЛЕР, Савет за младе Града Пожаревца, Привредна комора Пожаревац
		8.1.2. Програмски и финансијски подржати рад удружења, стручних саветовалишта и вршњачке подршке за превенцију различитих облика зависности	Број информативно - едукативних трибина за младе по основним и средњим школама као и у високо-школским установама			Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор
		8.1.3. Подржати програме информисања родитеља о понашању код младих које може указивати на одређене облике зависности	Број радионица о штетности опијата (алкохолу, цигаретама, дрогама) коцкању, видео игрицама и интернет садржајима			
		8.1.4. Програмски и финансијски подржати рад удружења и стручњака у превенцији родно заснованог, сексуалног и партнерског насиља	Одржане кампање, радионице , семинари ,трбине на тему насиља			
		8.1.5. Подржати програме вршњачке едукације и интеркултуралног учења, који промовишу толеранцију, разумевање и недискриминацију	Број младих који су прошли едукацију			
		8.1.6. Развијати и подржавати програме психо-социјалних третмана и ресоцијализације младих у сукобу са законом и у ризику од сукоба са законом	Број семинара, трибина, број имплементираних програма			

		8.1.7. Подржати и развијати програме унапређивања социјалних компетенција, развијањем, јачањем и учвршћивањем низа социјалних вештина 8.1.8. Подржати развијање саветовалишта и програма психо-социјалног третмана и ресоцијализације младих који се понашају насилно или чине казнена дела, програма подршке у формалном образовању, стручном оспособљавању и запошљавању младих са проблемима у понашању и младих који су прекинули школовање	Број корисника услуга саветовалишта, одржане радионице, семинари, трибине. Основана саветовалишта Број пружених услуга Евалуација рада удружења и саветовалишта			
	8.2. Повећана безбедност младих у саобраћају	8.2.1. Подржати програме и пројекте информисања и едукације младих о безбедносним ризицима у саобраћају 8.2.2. Подржати кампање и учешће средстава јавног информисања у погледу безбедног учествовања у саобраћају и обавештавању о негативним последицама (брза вожња, употреба психоактивних супстанци-алкохол у вожњи итд) 8.2.3. Мапирање и редовна и правовремена контрола стања на ризичним локацијама (присутност знаковне сигнализације, добро обележени пешачки прелази и	Број одржаних програма, радионица, семинара, трибина Број јавних догађаја, кампања итд. Број младих који су прошли неки вид едукације и информисања Број медијских садржаја Резултати истраживања/мапирања	Континуирано	Савет за безбедност у саобраћају, Удружења младих и за младе, КЛЕР, КЗМ, Полицијска управа, неформалне групе, школе, Савет за безбедност Града, Савет за младе, локлани медији	Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

		повремено присуство саобраћајне полиције) 8.2.4. Улагати финансијска средства у светлосну и звучну сигнализацију, посебно за слепе и слабовиде особе	Број интервенција на унапређењу стања ризичних локација Износ уложених средстава			
	8.3. Повећана безбедност младих у дигиталном простору	8.3.1. Подржати програме који оспособљавају младе да препознају и адекватно реагују на дигитално насиље 8.3.2. Подржати програме информисања родитеља о доступним програмима заштите деце и младих на интернету 8.3.3. Развити нове начине комуникација у сајбер простору са младима	Број подржаних програма Број младих учесника Број укључених родитеља Број иновативних садржаја	Континуирано	Савет за безбедност Града, Удружења младих и за младе, КЛЕР, КЗМ, Полицијска управа, неформалне групе, школе, ђачки парламенти, Савет за младе, локлани медији	Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор
	8.4. Едуковани млади о реаговању у ванредним ситуацијама	8.4.1. Развити програме који оснажују младе и развијају вештине и способности за адекватно реаговање у случају природних катастрофа и елементарних непогода 8.4.2. Редовна контрола квалитета плана за евакуацију тј. тестирање проходности обележених рута за евакуацију, као и контрола стања противпожарне опреме у школским, спортским и другим установама где бораве млади	Редовно информисање младих путем предавања или плаката о њиховим дужностима и задацима у случају ванредних ситуација (пожара, земљотреса, поплаве, клизиште...) Извештај са терена о оцени квалитета плана за евакуацију, и оцена противпожарне опреме у школским установама	Континуирано	Савет за безбедност Града, Удружења младих и за младе, Штаб за ванредне ситуације, Ватрогасно-спасилачка служба, Црвени крст, КЛЕР, КЗМ, Полицијска управа, ђачки парламенти,	Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

		8.4.3. Информисање младих о поступку пружања прве помоћи у случају да не постоји у близини стручно лице	Број одржаних радионица, семинара, трибина		Савет за младе, локлани медији	
	8.5. Остварена међусекторска сарадња и стандардизација рада са младима у погледу безбедност и младих	8.5.1. Увођење стандарда омладинског рада у градске институције и организације које раде са младима и усвајање Правилника о безбедности деце и младих 8.5.2. Подржати финансијски и програмски пројекте информисања ученика о безбедносним ризицима и претњама 8.5.3. Подршка програмима који се баве заштитом младих од институционалног и системског насиља, промоцијом вредности ненасиља, мира, толеранције и недискриминације 8.5.4. Спровести истраживање о безбедносним изазовима, ризицима и претњама којима су млади изложени, као и мерама за побољшање стања	Примена стандарда у раду институција и организација које раде са младима Усвојен Правилник о безбедности деце и младих Број одржаних радионица, семинара, трибина Број одржаних радионица, трибина, број волонтера Број реализованих програма Сprovedено истраживање о узроцима појаве насиља код младих		Савет за безбедност Града, Удружења младих и за младе, Штаб за ванредне ситуације, Ватрогасно-спасилачка служба, Црвени крст, КЛЕР, КЗМ, Полицијска управа, неформалне групе, школе, ђачки парламенти, Савет за младе, локлани медији	Град Пожаревац, ЕУ фондови, министарство Републике Србије, грађани/ке, бизнис сектор

4.9. Област: Млади, заштита животне средине и одрживи развој

Општи циљ	Специфични циљ	Мера/активност	Индикатори	Рок	Носиоци	Средства реализације
9. Повећање доприноса младих у унапређењу животне средине и одрживог развоја	9.1. Повећано активно учешће младих у области заштите животне средине и одрживог развоја у процесима доношења одлука	9.1.1. Подстицање локалних институција да у процесу одлучивања у вези са ЗЖС и ОР укључе представнике организација младих 9.1.2. Обезбеђивање институционалне и финансијске подршке за стручно усавршавање младих у области ЗЖС 9.1.3. Унапређење квалитета постојећих и увођење нових програма формалног и неформалног образовања за активно учешће у доношењу одлука на локалном нивоу	Број младих који су заступљени у телима која учествују, преговарају и одлучују у вези са ЗЖСиОР Износ средстава опредељених за ове намене Број обука, тренинга, семинара и радионица Број младих учесника	Континуирано	Удружења младих и за младе, Град Пожаревац – Градска управа, Буџетски фонд ЗЖС, НСЗ, локални и регионални медији	Град Пожаревац, Национална служба за запошљавање Одељење за друштвено економски развој, Привредна комора Пожаревац
	9.2. Омогућено стицање практичних знања и вештина младих у циљу	9.2.1. Подржати обуке за вршњачке едукаторе за рад са младима на унапређењу животне средине и одрживог развоја 9.2.2. Подржати активности усмерене на разумевање	Број младих који похађају различите програме у области одрживог развоја и ЗЖС Број одржаних семинара и радионица о претњама по здравље из животне	Континуирано	Удружења младих и за младе, Град Пожаревац, КЗМ, медији, НВО, основне и средње школе	Град Пожаревац, Национална служба за запошљавање Одељење за друштвено економски

	побољшања стања животне средине	могућих ризика по здравље узрокованих загађеном животном средином 9.2.3. Организовати заједничке акције у циљу стварања чисте животне околине	средине Број реализованих акција уређења			развој, Привредна комора Пожаревац
	9.3. Подржани програми удружења младих и за младе који се баве овом облашћу и подстицање умрежавања удружења и институција кроз заједничку реализацију	9.3.1 Подстицати програме неформалног образовања који су усмерени на развој капацитета и одрживост удружења 9.3.2. Повећати број медијских садржаја за младе на тему ЗЖС и ОР 9.3.3. Подржати програме усмерене на одговорно управљање отпадом у сарадњи са институцијама	Број спроведених програма Број младих који су оснажени Број емисија и медијског садржаја Број потписаних Споразума Број реализованих акција Проценат смањења отпада на депонијама	Континуирано	Удружења младих и за младе, Град Пожаревац, КЗМ,	Град Пожаревац, Национална служба за запошљавање Одељење за друштвено економски развој, Привредна комора Пожаревац

5. ДОДАТНЕ ОДРЕДБЕ

5.1. Финансирање Локалног акционог плана за младе Града Пожаревца

Остваривање потреба и интереса младих у областима омладинског сектора на територији Града, утврђених Законом о младима, врши се кроз имплементацију, мониторинг и евалуацију програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане ЛАП-ом. Средства за финансирање имплементације ЛАП-а обезбеђују се у буџету Града Пожаревца за сваку годину реализације ЛАП-а, а у складу са препорукама Министарства омладине и спорта за примену Националне стратегије за младе на локалном нивоу.

Право на доделу средстава из Буџета Града Пожаревца за реализацију програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане ЛАП-ом могу остварити удружења младих и удружења за младе (у складу са Законом о младима) која:

- су уписана у регистар код надлежног органа у складу са законом,
- послују на недобитној основи,
- имају седиште и своју активност реализују на територији Града Пожаревца,
- нису у поступку ликвидације, сечаја и под привременом забраном обављања делатности,

- немају блокаду пословног рачуна, пореске дугове или дугове према организацијама социјалног осигурања,

- нису у последње две године правоснажном одлуком кажњена за прекршај или привредни прескуп у вези са својом делатношћу и

- која су директно одговорна за припрему и извођење програма или пројекта.

Финансирање програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане ЛАП-ом врши се искључиво путем Јавног конкурса који расписује Градско веће, уз сагласност Градоначелника Града Пожаревца. Јавни конкурс за реализацију ЛАП-а расписује се најмање једном годишње и објављује на званичној интернег страници Града Пожаревца.

Конкурс за реализацију програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане ЛАП-ом спроводи Комисија за стручни преглед поднетих предлога пројеката од значаја за младе у области омладинског сектора (у даљем тексту: Комисија), коју образује и именује Градоначелник, након спроведеног јавног конкурса.

Комисија има задатак да:

- дефинише циљеве и услове Конкурса на основу мера дефинисаних ЛАП-ом .
- изврши процену програма и пројеката пристиглих на Конкурс;
- сачини предлог за финансирање програма и пројеката којима се остварују циљеви дефинисани ЛАП-ом;

- поднесе извештај Градоначелнику и Градском већу о спроведеном поступку Конкурса.

У састав Комисије именују се представници удружења младих и удружења за младе, институција, установа, градских органа и служби. Најмање половина чланова Комисије мора бити млађа од 30 година. У Комисију могу бити именоване само особе које имају искуство у омладинском раду и реализацији програма и пројеката у области омладинске политике.

Потребно је да након успостављања се у читав процес укључи и Канцеларија за младе, која ће припремати обрасце за пријаву на Конкурс за финансирање програма и пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе Града Пожаревца, као и обрасце за извештавање финансираних програма и пројеката. Канцеларији ће се такође достављати извештаји Комисије и организација реализатора пројеката, а она ће

имати задатак да све извештаје синтетизује и достави Савету за младе и Скупштини Града Пожаревца.

Канцеларија за младе може, посебним актом, дегаљније уредити начин додељивања средстава за реализацију програма и пројеката који се финансирају у склопу имплементације ЛАП-а, али тако да се не мењају услови предвиђеним овим документом.

Износ неопходних средстава за реализацију Локалног акционог плана за младе Града Пожаревца за период 2021-2025 година:

2021. година	3.500.000,00 дин.
2022. година	3.750.000,00 дин.
2023. година	4.000.000,00 дин.
2024. година	4.000.000,00 дин.
2025. година	4.500.000,00 дин.

5.2. Механизми праћења, евалуације и извештавања

Праћење и вредновање имплементације ЛАП-а треба спровести кроз праћење и вредновање реализације програма и пројеката удружења младих и удружења за младе којима се остварују циљеви и мере дефинисане

ЛАП-ом и кроз праћење и оцену успешности спровођења ЛАП-а.

У делу праћења реализације програма и пројеката удружења младих и удружења за младе, неопходно је укључити Канцеларију за младе.

У делу праћења и оцено успешности спровођења ЛАП-а, Градска управа Града Пожаревца именује и образује Групу за праћење и оцену успешности спровођења ЛАП-а.

Група за праћење и оцену успешности спровођења ЛАП-а треба да чине: представник Савета за младе Скупштине Града Пожаревца, представници релевантних градских органа и служби, представник Канцеларије за младе, представници удружења младих и удружења за младе.

Група за праћење и оцену успешности спровођења ЛАП-а доставља Градском већу и Градоначелнику мишљења и препоруке за унапређење спровођења ЛАП-а.

Извештај о мониторингу и евалуацији спровођења програма и пројеката и мишљења и препоруке Групе за праћење и оцену успешности спровођења ЛАП-а користе се за израду годишњег извештаја о спровођењу ЛАП-а, који се упућује Министарству омладине и спорта, у складу са Законом о младима, члан 12, став 3. Годишњи извештај о спровођењу ЛАП-а доставља се на разматрање Савету за младе Скупштине Града Пожаревца и Скупштини Града Пожаревца.

На основу годишњег извештаја о спровођењу ЛАП-а, уколико је то потребно, може се вршити ревизија ЛАП-а, јер он ће, између осталог, садржати и процену делотворности свих финансираних мера, као и њихов утицај на локалну заједницу и младе.

Градско веће Града Пожаревца формираће радну групу за процену извршења ЛАП, најкасније у години пре истека важења актуелног ЛАП, са циљем да иста утврди методологију процене планираних и реализованих активности као и да изради завршни извештај о остварености циљева предвиђених ЛАП у периоду од 2021-2025.г.

Комисија за израду Локалног акционог плана за младе Града Пожаревца за период од 2021. до 2025. године посебно се захваљује свим институцијама, установама и појединцима који су нам пружили помоћ у анализи заинтересованих страна, прикупљању података, ставова и мишљења о положају, потребама и ставовима младих.

Прилог 1 – Значење скраћеница

АП НСМ	Акциони план за реализацију Националне стратегије за младе
ЕУ	Европска унија
ЗОМ	Закон о младима
ИПА	Инструмент предприступне помоћи Европске уније
ЈЛС	Јединице локалне самоуправе
КВиС	Каријерно вођење и саветовање
КЗМ	Канцеларије за младе
КОМС	Кровна организација младих Србије
ЛАП	Локални акциони план
ЛГБТ	Лезбејке, геј, бисексуалне и трансродне особе
ЛГБТИ	Лезбејке, геј, бисексуалне, трансродне, интерсексуалне особе
МОС	Министарство омладине и спорта
МУП	Министарство унутрашњих послова
НАПОР	Национална Асоцијација Практичара/ки Омладинског Рада
НОК	Национални оквир квалификација
НСМ	Национална стратегија за младе
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОЦД	Организације цивилног друштва
РЗС	Републички завод за статистику
РРА	Регулаторно радиодифузна агенција
РС	Република Србија
СОП	Субјекти омладинске политике
ХИВ	Вирус хумане имунодефицијенције
ПАС	Психоактивна супстанца

Међународне скраћенице

ECDL	Европска рачунарска диплома
EKYCP	Европски центар знања о омладинској политици
ERYICA	Европска агенција за информисање и саветовање младих
NEET	Млади који нису запослени, у образовању или обуци
PISA	Међународни програм процене ученичких постигнућа
TALIS	Међународно истраживање о предавању и учењу
YFJ	Европски форум за младе
EUROPASS	Документ којим се бележе знања и вештине стечене у другој европској држави

Прилог 2 – Појмовник

Агенда за младе је оперативни плански документ за рад са младима и за младе у оквиру министарстава и институција, установа и организација развијених на основу Националне стратегије за младе и акционог плана, усклађених са мандатом, улогом и врстом подршке која се пружа младима.

Акредитација је процес провере да ли нека институција или програм задовољавају унапред дефинисане опште стандарде квалитета, коју обавља одређена независна комисија или агенција.

Активне мере на тржишту рада чине све активне мере и програми на које незапослено лице, пријављено на евиденцију Националне службе за запошљавање, има право, а које су усмерене ка унапређењу запослености, односно остварењу пуног, продуктивног и слободно изабраног запослења.

Активно учешће младих, партиципација подразумева права, средства, простор и могућност, а по потреби и подршку, да се учествује у доношењу одлука и активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

Безбедност младих подразумева потребу и људско право младих да им се сачува и заштити живот и здравље, интегритет и друге вредности од свих ризика и претњи у свакодневном животу, као и могућност да се развијају и имају избор да реализују све своје потенцијале и живе свакодневицу достојанствено, слободни од немаштине и слободни од страха.

Безбедносни изазови ризици и претње представљају узроке или услове који доприносе развоју одређених друштвених појава, процеса или творевина, могућност тј. одређени степен вероватноће наступања неког догађаја или конкретне претње са неповољним последицама и конкретну манифестацију, појаву или догађај који могу да произведу и последице у виду понашања или макар страха који се испољава код објекта претње.

Безбедносна култура младих представља поседовање знања, вештина и способности, усвојених ставова и поштовања правила из безбедности, који се испољавају кроз одређене моделе понашања. Развијена безбедносна култура младих омогућава им да на адекватан начин, одговоре на безбедносне ризике и претње којима су изложени у свакодневном животу, а самим тим постану основни и најважнији актер заштите сопствене безбедности и виталних вредности.

Бизнис инкубатор је врста пословног удружења чија је сврха да пружи подршку процесу оснивања успешних нових предузећа путем пружања одређених услуга у које може спадати: простор инкубатора, заједничке услуге (секретаријат, канцеларијска опрема, књиговодство, предузетничко саветовалиште, финансијски савети, итд.), маркетинг и умрежавање. Инкубатори се међусобно могу разликовати по начину на који пружају услуге, по организационој структури, као и по типу клијената.

Благостање представља одсуство негативних емоција и услова, односно присуство позитивних емоција и расположења, задовољство квалитетом живота, унутрашњу испуњеност и позитивно функционисање и деловање.

Волонтеризам је непрофитна активност којом појединке и појединци, самостално или у оквиру неке групе или организације доприносе добробити своје заједнице.

Доступност образовања подразумева једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације и издвајања по основу пола, социјалне, културне, етничке, религијске или друге припадности, месту боравка, односно пребивалишта, материјалног или здравственог стања, тешкоћа и сметњи у развоју и инвалидитета, као и по другим основама.

Задруга (задругарство) је облик организовања физичких лица у којој они пословањем на задружним принципима добровољности и солидарности, демократичности, економског учешћа, једнаког права управљања, самосталности, задружног образовања и међузадружне сарадње, остварују своје економске, социјалне и културне интересе⁶.

Запошљивост се дефинише као „Сет достигнућа – вештина, схватања и личних атрибута, који чини да се појединац што лакше запосли и да буде успешан у изабраном занимању, остварујући корист за себе, друге запослене, заједницу и економију”⁷. Запошљивост је примењена и мерена преко два индикатора – активитет и знање и вештине који су важни за запошљивост⁸.

Информално учење подразумева учење из свакодневног живота. Сматра се доживотним процесом у којем сваки појединац стиче ставове, вредности, вештине и знања из свакодневних искустава.

Канцеларија за младе је део градске/општинске управе задужен за координацију локалне омладинске политике у свим областима од значаја за младе, а складу са специфичним потреба своје друштвене заједнице.

Квалификација јесте формално признање стечених кључних и стручних компетенција.

Компетенције чине способност употребе стечених знања, вештина и ставова у различитим животним ситуацијама.

Кључне компетенције представљају способност употребе стечених знања, вештина и ставова, неопходних за лични, социјални и професионални развој и даље учење.

Кровни савез је онај савез у који се удружи најмање 60 регистрованих удружења из реда

⁶ Дефиниција појма „Задругарство” дефинисана је Законом о задругама („Сл. лист СРЈ”, бр. 41/96 и 12/98 и „Сл. гласник РС”, бр. 101/2005 – др. закон и 34/2006).

⁷ Yorke, M., 2006, Employability and higher education: what it is – what it is not; New York, Higher Education Academy.

⁸ Ђурић, М. Кљајић, Т., 2013, Каријера по мери младих: приказ резултата мерења и праћења ефеката услуга каријерног вођења и саветовања по запошљивост младих, Београдска отворена школа, Београд, преузето 02.12.2014. године; доступно преко линка www.bos.rs/cgcc/publikacije.

удружења младих, удружења за младе, савеза удружења младих и удружења за младе која имају седиште на територији најмање две трећине управних округа у Републици Србији и најмање две године спроводе омладинске активности у више јединица локалне самоуправе и који окупља најмање 2.000 индивидуалних, једном уписаних, чланова од којих је најмање две трећине младих, у складу са Законом о младима.

Локална заједница је одређена територијална целина у којој грађани посредством властитих и заједничких ресурса задовољавају највећи део својих животних потреба и решавају своје животне проблеме. Укључује и одговарајуће институције и структуре у оквиру територијалне целине⁹.

Млади у здравственом ризику су сви они млади чије је здравље под повећаним ризиком од оболевања у односу на општу популацију младих. Најрањивији млади у ризику свакако су ињектирајући корисници/це дрога, сексуалне раднице/ци, мушкарци који имају сексуалне односе са мушкарцима, млади на институционалном смештају, млади ромске етничке припадности и млади на издржавању кривичних заводских санкција.

Насилне групе су групе које своје деловање заснивају на насиљу и ту спадају: уличне банде, хулигани, групе које заговарају насилни екстремизам, националистичке насилне групе и сл.

Наставничке компетенције представљају капацитет појединаца који се исказује у вршењу сложених активности у образовно – васпитном раду. Компетенције представљају скуп потребних знања, вештина и вредносних ставова наставника.

Неформално образовање одраслих чине организовани процеси учења одраслих на основу посебних програма, ради стицања знања, вредности, ставова, способности и вештина усмерених на лични развој одраслих, рад и запошљавање и социјалне активности, у складу са Закона о образовању одраслих.

Неформално образовање младих (неформални образовни програми у омладинском сектору) јесте скуп организованих и младима прилагођених образовних активности, које нису предвиђене системом формалног образовања, заснованих на потребама и интересовањима младих, принципима добровољног и активног учешћа младих у процесу учења и промоцији демократских вредности, кроз које млади стичу компетенције неопходне за развој личних потенцијала, активно учешће у друштву и бољу запошљивост, у складу са Законом о младима.

Омладина или млади су лица од навршених 15 година до навршених 30 година живота, у складу са Законом о младима.

Омладинска политика обухвата и подразумева све мере и активности државних органа, установа, удружења и других субјеката, које су усмерене на побољшање и унапређивање положаја младих.

⁹ Азањац Т, Вељовић А, Вуков Т, и други., 2014, У потрази за одрживим моделом омладинских клубова у заједници, Министарство омладине и спорта.

Омладинске активности представљају различите активности у областима омладинског сектора које спровode млади или субјекти омладинске политике, и које су усмерене ка унапређивању положаја младих и њиховом оснаживању за активно учешће у друштву на личну и друштвену добробит, у складу са Законом о младима.

Омладинске и студентске задруге обезбеђују задругарима да на организован начин за потребе послодаваца, обављају повремене, привремене и сличне послове, за које се не заснива радни однос, ради стицања средстава за школовање и задовољавање основних, социјалних, културних и других личних и заједничких потреба задругара.

Омладински клуб представља градски/општински простор у коме се реализују политике усмерене на директан рад са младима. Омладински клуб представља везу између планираних политика (ЛАП) и њихове реализације у конкретне програме и омладинске иницијативе.

Омладински рад представља онај део омладинских активности које се организују са младима и за младе, заснива на неформалном образовању, одвијају у оквиру слободног времена младих и предузимају ради унапређивања услова за лични и друштвени развој младих у складу са њиховим потребама и могућностима и уз њихово добровољно учешће, у складу са Законом о младима.

Омладински радник/ца је лиценцирана особа која спроводи програме омладинског рада. НАПОР препознаје и развио је образовно – наставне планове за три нивоа занимања омладинског радника: 1. Асистент/киња у програмима омладинског рада; 2. Координатор/ка у програмима омладинског рада и 3. Специјалиста/ткиња у програмима омладинског рада. Након завршеног другог нивоа образовања добија се звање Омладински радник/ца¹⁰.

Осипање и рано напуштање школовања – Европска унија под овим подразумева младе узраста између 18 и 24 године који имају низак степен образовања и не учествују ни у каквом облику образовања или обуке.

Полне слободе – најпознатије кривично дело из ове групе свакако је силовање — принуда на обљубу или с њом изједначени полни чин употребом силе или претње, али ту су и нека кривична дела код којих до полног чина долази злоупотребом положаја или коришћењем немоћи особе над којом се врши обљуба¹¹.

Признавање претходног учења подразумева процену знања, вештина и способности стечених образовањем, животним или радним искуством.

Приступачност је термин који се користи да би описао степен до којег је неки производ (уређај, услуга, окружење и слично) доступан највећем броју људи.

¹⁰ Цигурски, С. Малетин, Н., 2012, Приказ практичних политика: Услуге за младе на локалном нивоу у Србији, Национална Асоцијација Практичара/ки Омладинског Рада.

¹¹ Видети чланове 178. до 186. Кривичног законика РС („Сл. Гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – испр., 107/05 – испр., 72/09, 111/09, 121/09, 104/13 и 108/14).

Психоактивне супстанце су све оне материје које мењају стање свести, опажања, мишљења, расположења, понашања и односа према телу. Делимо их на: легалне дроге (алкохол, дуван, разне врсте лепкова), лекове и илегалне дроге.

Репродуктивно здравље је стање физичког, менталног и социјалног благостања у свим областима везаним за репродуктивни систем у свим фазама живота.

Ризично понашање младих представља сваку активност која може да угрози сопствено здравље и друштвене вредности. Најчешћа ризична понашања младих су: конзумирање цигарета, алкохола, дрога, често мењање сексуалних партнера и др.

Савет за младе је саветодавно тело, које је образовала Влада на предлог министарства надлежног за омладину, у складу са прописима који уређују рад Владе, које подстиче и усклађује активности у вези са развојем, остваривањем и спровођењем омладинске политике и предлаже мере за њено унапређивање. Ради усклађивања активности у вези са остваривањем омладинске политике на територији аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе може основати покрајински, градски и општински савет за младе, у складу са Законом о младима.

Социјално предузетништво представља употребу предузетничког понашања за постизање социјалних циљева, за разлику од комерцијалног предузетништва где је циљ постизање профита, односно, и ако се оствари, генерисани профит иде у корист задовољења потреба специфичних рањивих група становништва¹².

Социјални предузетник је појединац, група, мрежа, организација или алијанса организација која тражи одрживу промену високог степена путем идеја кроз које развија оквире, у које владе, непрофитни и пословни сектор не улажу значајније напоре, да би се дао оговор на значајне друштвене проблеме¹³.

Социјално предузеће је предузеће првенствено оријентисано на решавање социјалних проблема и које вишак вредности реинвестира првенствено у те сврхе, било у своју делатност, било у заједницу.

Стандарди су документовани договори који садрже техничке спецификације или друге прецизне критеријуме, који се конзистентно користе као правила, смернице или дефиниције карактеристика, у циљу обезбеђења да производи, процеси или услуге одговарају својој намени¹⁴. Стандарди се односе на садржај и начин пружања услуга, организационе, срединске и захтеве у погледу броја и структуре особља.

¹² Hibbert, S. Hogg, G. Quinn, T., 2002, Consumer Response to Social Entrepreneurship: The Case of The Big Issue in Scotland; International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing, Vol.7 (3), pp. 288 – 301.

¹³ Dees, J. Gregory, 2004, Стављање непрофитне инвестиције у перспективи.

¹⁴ Цигурски, С. Малетин, Н., 2012, Приказ практичних политика: Услуге за младе на локалном нивоу у Србији, Национална Асоцијација Практичара/ки Омладинског Рада.

Старт-ап (Startup) је компанија или организација створена с намером да истражи репетитивне и прилагодљиве пословне моделе¹⁵.

Стручне компетенције представљају способност употребе стечених знања, вештина и ставова, неопходних за обављање радних активности.

Субјекти омладинске политике су: Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе као носиоци омладинске политике, установе, удружења која спроводе омладинске активности и други субјекти који учествују у спровођењу омладинске политике, у складу са Законом о младима.

Удружење младих је удружење које је уписано у регистар који води надлежни орган, у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чије чланство чини најмање две трећине младих, и чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на младе, у складу са Законом о младима.

Удружење за младе је свако друго удружење које је уписано у регистар који води надлежни орган, у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чији су циљеви или област остваривања циљева, поред осталог, усмерени на младе, у складу са Законом о младима.

Услуга (сервис) у оквиру социјалне заштите се односи на активности и добра која се нуде кориснику у циљу побољшања квалитета живота, задовољавања потреба, отклањања или ублажавања ризика, недостатака или неприхватљивог друштвеног понашања и највећег могућег развоја потенцијала корисника за живот у заједници¹⁶.

Ученичка задруга кроз рад образује и оспособљава ученике (задругаре) за одређена занимања и омогућавају им да тим радом стичу средства за ваннаставне, друштвене, спортске и културне активности, организовање екскурзија, набавку учила, помоћ ученицима слабијег материјалног стања и друге сличне потребе.

Ученичка задруга из Закона о средњем образовању и васпитању: „у школи може да се оснује ученичка задруга с циљем подстицања развијања позитивног односа ученика према раду и професионалне оријентације, повезивања наставе са светом рада, развијања свести о одговорности за преузете обавезе, као и развоја позитивног односа према тимском раду. Рад ученичке задруге уређује се статутом школе и правилима за рад задруге, у складу са законом. Школа може пружати услуге и продавати производе настале као резултат рада у ученичкој задрузи, као и школски прибор и опрему. Средства стечена радом ученичке задруге користе се за проширење материјалне основе рада ученичке задруге, екскурзије, исхрану ученика, награде члановима задруге и унапређивање образовно – васпитног рада у школи и у друге сврхе, у складу са актима којима се уређује рад ученичке задруге.”

¹⁵ Blank, S., 2012, *Search versus Execute*, преузето 2.12.2014.; доступно преко линка <http://steveblank.com/2012/03/05/search-versus-execute/>.

¹⁶ Цигурски, С. Малетин, Н., 2012, *Приказ практичних политика: Услуге за младе на локалном нивоу у Србији*, Национална Асоцијација Практичара/ки Омладинског Рада.

Ученичка компанија је образовни програм за укључивање ученика у развој стварних компанија са стварним производима и новцем за време трајања њиховог средњошколског образовања. Програм се заснива на принципу учење кроз рад – ученици кроз наставни план, под надзором посебно обучених професора – ментора, стварају компанију, развијају је и затварају у току једне године. Проучавају животни циклус једне компаније, уче како да се носе са проблемима, препрекама и успесима. Основна идеја је подстицање предузетничког духа и финансијске писмености, а најважнији жељени резултат програма је отварање могућности самозапошљавања и запошљивости младих по завршетку школовања кроз практичну примену стечених теоријских знања¹⁷.

Формално образовање јесте систематски организовано образовање које је регулисано прописима и које се одвија у оквиру образовних институција.

Формално образовање одраслих у смислу Закона о образовању одраслих, јесу организовани процеси учења који се остварују на основу наставних планова и програма основног и средњег образовања, и програма других облика стручног образовања прилагођених потребама и могућностима одраслих и захтевима тржишта рада, у складу са законом о образовању одраслих.

Целоживотно учење представља активност учења током живота, с циљем унапређивања знања, вештина и способности.

¹⁷ Ученичко предузетништво, 2014, Ученичка компанија у Србији – изазови и шансе, Крагујевац, приступљено 1.12.2014.године; доступно преко линка <http://www.bips.rs/assets/files/UK%20u%20Srbiji%20izazovi%20i%20sanse.pdf>.

Прилог 3 – Осетљиве¹⁸ друштвене групе

Светска банка дефинише осетљиву групу као „део становништва који има неке посебне карактеристике због којих је изложен вишем ризику од сиромаштва од осталих”¹⁹. Групе могу бити широко дефинисане, као на пример сиромашни у руралним подручјима, а могу бити и врло специфично одређене, као деца без родитељског старања, интерно расељена лица, етничке мањине, итд²⁰.

Европска унија је утврдила неке осетљиве друштвене групе у ЕУ: млади, мигранти, ниско квалификовани, сиромашни радници, бескућници, Роми, особе са инвалидитетом²¹. Према Годишњем извештају Европске комисије о напретку Републике Србије у 2013. години²², препорукама су обухваћене следеће осетљиве друштвене групе: жене, деца, особе са инвалидитетом, Роми, избеглице и интерно расељена лица, ЛГБТИ особе.

Влада је Стратегијом за смањење сиромаштва у Србији 2003. године први пут утврдила осетљиве друштвене групе становништва у Републици Србији: особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина.

Стратегијом превенције и заштите од дискриминације из 2013. године утврђено је да су дискриминацији и дискриминаторском поступању више изложене особе и групе: по основу припадности националним мањинама, жене, ЛГБТИ особе, особе са инвалидитетом, старије особе, деца, избеглице, интерно расељена лица и друге угрожене мигрантске групе, на основу верске припадности и лица чије здравствено стање може бити основ дискриминације.

Поред тога, постоје административни подаци о другим групама у оквиру појединачних сектора који се њима превасходно баве. Примера ради, **Национална стратегија запошљавања за период 2011 – 2020. године** утврђује следеће посебно осетљиве друштвене групе на тржишту рада Републике Србије: Роми, избеглице и интерно расељена лица, особе са инвалидитетом, рурално становништво (посебно рурално становништво које не поседује земљу и рурално становништво у југоисточној Србији), необразоване особе, као и жене, млади (15–24) и старија лица (50–64), али и дугорочно незапослени, самохрани родитељи, корисници новчане социјалне помоћи, деца без родитељског старања, жртве трговине људима и сл. п

¹⁸ Термин „осетљиве друштвене групе” је први пут дефинисан у Стратегији за смањење сиромаштва у Србији 2003. године. Други термини – рањиве, маргинализоване, искључене групе становништва – користе се као синоними у односу на друга национална и ЕУ стратешка документа.

¹⁹ Линк <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTSOCIALPROTECTION/EXTSF/0,,contentMDK:20663797~menuPK:6344572~pagePK:148956~piPK:216618~theSitePK:396378,00.html>.

²⁰ Hoogeveen, J. Tesliuc, E. Vakis R. with Dercon S., 2005, A Guide to the Analysis of Risk, Vulnerability and Vulnerable Groups, World Bank.

²¹ The European Platform against Poverty and Social Exclusion: A European framework for social and territorial cohesion, 2010.

²² Линк http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/izvestaj_ek_2013.pdf.

АНЕКС1

ИСТРАЖИВАЊЕ О ПОЛОЖАЈУ, ПОТРЕБАМА И СТАВОВИМА МЛАДИХ

Приликом дефинисања приоритета за ЛАП 2021-2025. године Радна група пошла је од општих стратешких циљева дефинисаних НСМ-ом, Локалним акционим планом политике за младе Града Пожаревца 2017-2020. године.

У оквиру процеса анализе стања младих, дијалога са заинтересованим и одговорним странама у процесу доношења овог документа, утврђене су приоритетне области бриге о младима и то:

- Образовање, обука и дигиталне вештине младих
- Култура, креативност и иновативност младих
- Запошљавање и предузетиштво младих
- Здравље и благостање младих
- Информисаност и мобилност младих
- Превенција социјалне искључености младих
- Безбедност и безбедносна култура младих
- Активизам, волонтеризам и активно учешће младих
- Млади у заштити животне средине и одрживом развоју

За потребе израде Локалног акционог плана за младе за период 2021-2025. године рађено је истраживање о потребама, положају и ставовима младих у Граду Пожаревцу.

Истраживањем је обухваћено 503 младих, узраста од 15 до 30 година. Проценат испитаника према узрасту је:

15-19 година – 98,6%

20-24 година – 1,2 %

25-30 година – 0,2%

Према полу структура испитаника је следећа:

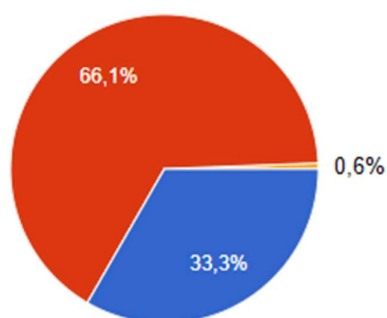
66,1% женских испитаника

33,3% мушких испитаника

0,6% неизјашњених испитаника.

Извештај према тематским областима уврштен је у ситуациону анализу локалне заједнице по тематским областима. Извештај је у целости дат у Анексу 1 док су питања анкетног упитника дата у Анексу 2 овог ЛАПЗМ.

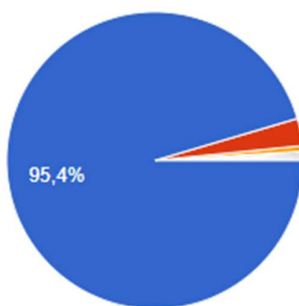
Kog si pola?

- Muško
- Žensko
- Neizjašnjen/a

Koliko imaš godina?

Koji je tvoj trenutni status?

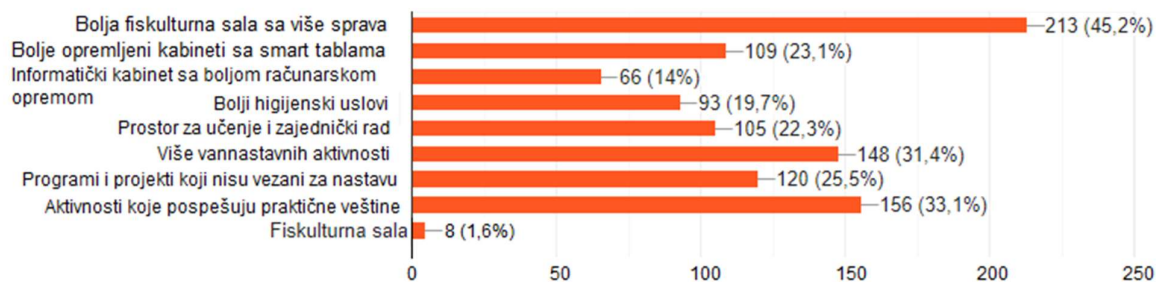
- 95,4% ● Na školovanju
- 2,9% ● Na studijama
- 0,6% ● U radnom odnosu
- 0,2% ● Na evidenciji NSZ
- 0,2% ● Na školovanju i treniranju
- 0,2% ● Skolovanje + radni odnos
- 0,2% ● Na studijama i u radnom odnosu

Образовање, обука и дигиталне вештине младих

Резултати истраживања

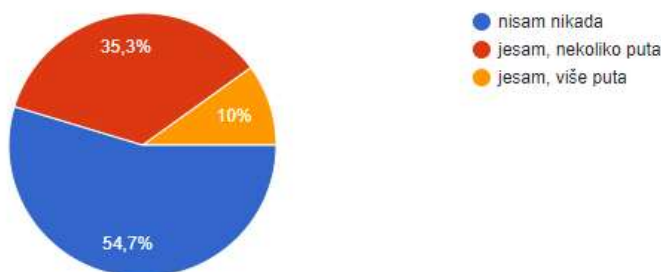
На питање „Шта недостаје твојој школи“, чак 45,2% испитаника је одговорило боља физкултурна сала са више справа, 33,1% младих је изразило потребу за активностима које поспешују практичне вештине, док 31,4% младих такође сматра да су им потребне ваннаставне активности. 22,3% младих жели простор за учење и заједнички рад, док 25,5% младих би волело да учествује у програмима и пројектима који нису везани за наставу.

Ukoliko pohađaš srednju školu, šta bi izdvojio/la da nedostaje tvojoj školi?

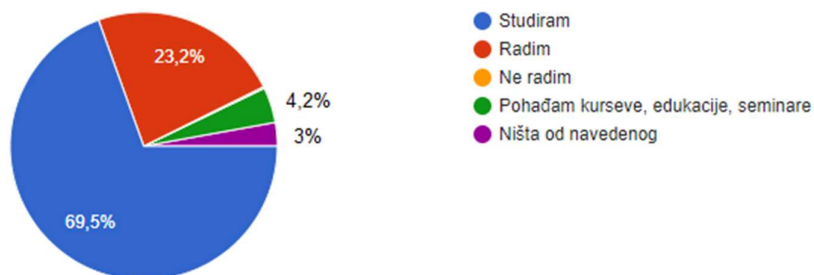
У одговорима долазимо до податка да чак 54,7% младих углавном средњошколаца никада нису учествовали у неким додатним едукацијама, курсевима, обукама ван наставе. 35,3% младих је неколико пута учествовало, док 10% младих је више пута учествовало.

Da li si učestvovao/la u nekim dodatnim edukacijama, kursovima, seminarima, obukama van nastave?

Након средње школе, 69,5% младих планира да студира, 23,2% младих да ради, 4,2% младих да похађа едукације, док 3% младих не зна шта ће даље.

Šta planiraš/radiš posle srednje škole?

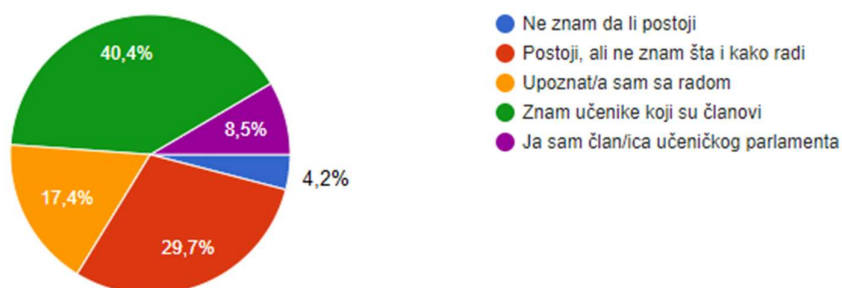
На питање које едукације би млади желели да имају, 49,1% младих би учествовао у поспешивању практичних знања и вештина, 26,9% младих у поспешивању пословних вештина, 25,1% младих у поспешивању личних и социјалних вештина, док 25,5% младих не би учествовало у едукацијама.

Da li bi voleo/la da ima više ovakvih programa? I kojih?

Када је у питању школски парламент, 4,2% младих не зна да ли постоји, 29,7% младих зна да постоји, али не шта и како ради, 17,4% младих је упознато са радом парламента, 40,4% младих зна ученике коју су чланови/це парламента, док је 8,5% младих чланова парламента.

Koliko si upoznat/a sa radom učeničkog parlamenta u tvojoj školi?

Све ово указује на чињенице да су младима потребне додатне едукације, обуке и усавршавања практичних и социјалних вештина које ће повећати на првом месту њихову конкурентност на тржишту рада, а затим и спремност и способност за активним учешћем у друштву.

Култура, креативност и иновативност младих мушкараца и жена

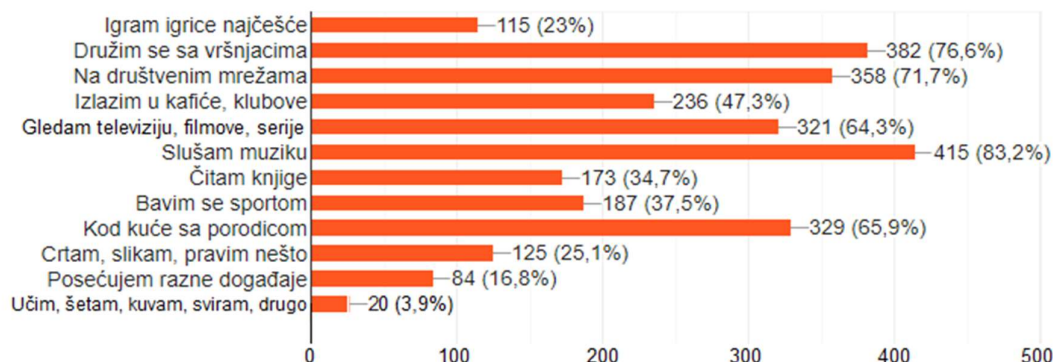
Резултати истраживања:

Млади највише слободног времена проводе слушајући музику (83,2%), дружећи се са вршњацима (76,6%), и на друштвеним мрежама (71%), или гледајући телевизију, серије или филмове (64,3%) и код куће са породицом (65,9%). Што указује на чињеницу да млади у протеклом периоду слободно време најчешће проводе код куће, пред телевизором или ИКТ. С тога је потребно осмислити квалитетније садржаје које би понудили младима за конзумацију из свог дома, с обзиром и на опште стање у земљи и свету у односу на ванредне ситуације изазване природним или другим узроцима. Овде се превасходно мисли на садржаје путем ИКТ.

47,3% младих и даље повремено излази у клубове и кафиће, 37,5% младих се бави спортом, док 34,7% младих чита књиге. Што указује на релативну неактивност младих, јер само трећина упражњава физичку активност путем спорта.

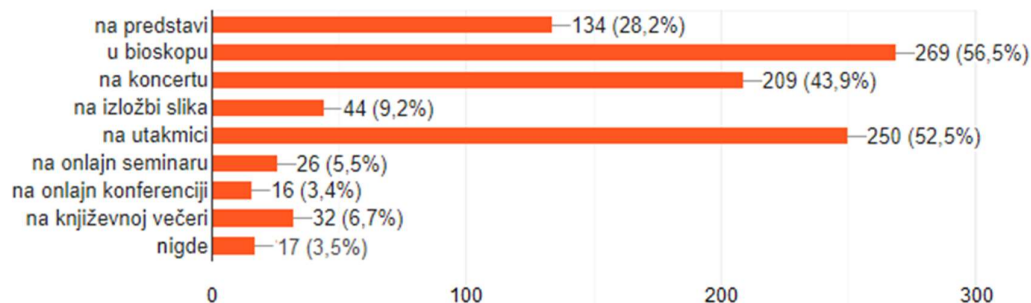
Само четвртина младих црта, слика или прави нешто (25,1%), док 23% младих игра игрице најчешће у слободно време.

Kako provodiš slobodno vreme? Čekiraj sve što se odnosi na tebe.

У последњих годину дана половина испитаника је била у биоскопу (56,5%), док је сличан број младих био на утакмици (52,5%), или на концерту (43,9%), што указује да су то три најпосећеније врсте догађаја према испитаницима у Граду Пожаревцу. Само 28,2% младих је ишло на неку представу, док је тек свака десета млада особа била на изложби слика (9,2%), свака двадесета тек на књижевној вечери (6,7%), и тек 5,5% њих је присуствовало онлајн семинару.

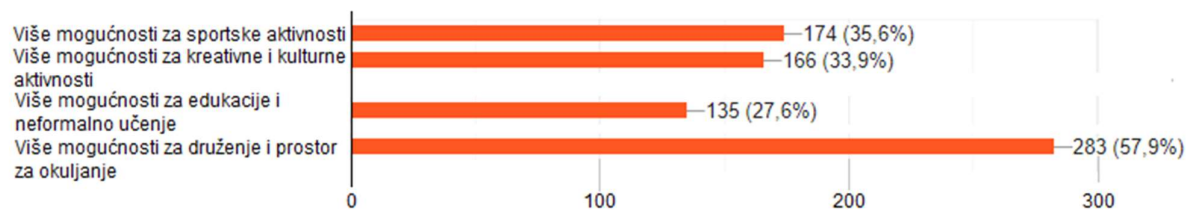
Na kojim od navedenih događaja si bio/la u poslednjih godinu dana?

Све ово наводи да су културни догађаји попут изложби слика, књижевних вечери или представа јако мало популарни међу младима. С тога треба радити на промоцији, популаризацији установа културе, као и њихових програма за младе.

Чак 57,9% младих наводи да им у локалној заједници недостаје могућност за дружење и простор за окупљање. Трећина младих би волела да више има могућности за креативне и културне активности (33,9%), и такође могућности за спортске активности (36,6%).

Šta po tvom mišljenju nedostaje od ponude za mlade u Požarevcu?

Закључује се да младима недостаје ПРОСТОР у коме би на квалитетан начин проводили слободно време.

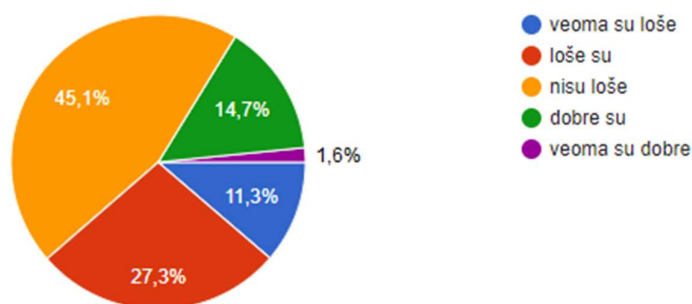
Млади као препоруку за поспешивање посећености културним догађајима наводе прилагођавање културне понуде младима (50%), укључивање младих у креирање културних садржаја (41,3%), док 36,6% младих сматра да треба боље информисати младе о културној понуди града. 29,3% младих сматра да треба осмислити разноврснију културну понуду за младе.

Šta bi po tvom mišljenju trebalo uraditi kako bi mladi više posećivali kulturna dešavanja?

Чак 38,6% младих сматра да су услови за бављење уметношћу у Пожаревцу веома лоши или лоши. 45,1% младих сматра да нису лоши, док тек 16,2% младих сматра да су добри или веома добри. Што указује на потребу за побољшањем услова у којима се креира и реализује културна активност Града Пожаревца.

Kako biste procenili mogućnosti za bavljenje umetnošću mladih u Požarevcu?

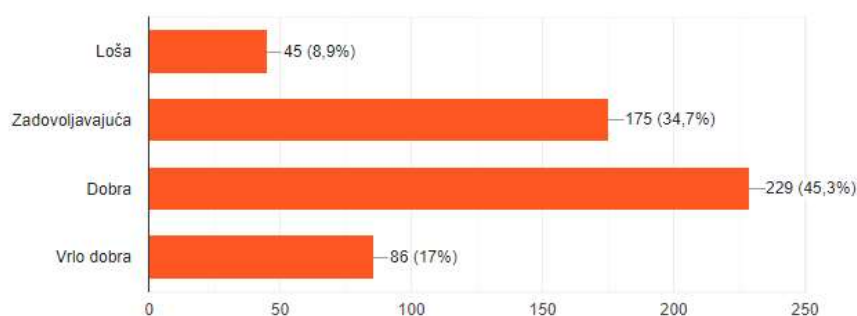

Запошљавање, предузетништво и каријерно вођење и саветовање младих мушкараца и жена

Резултати истраживања:

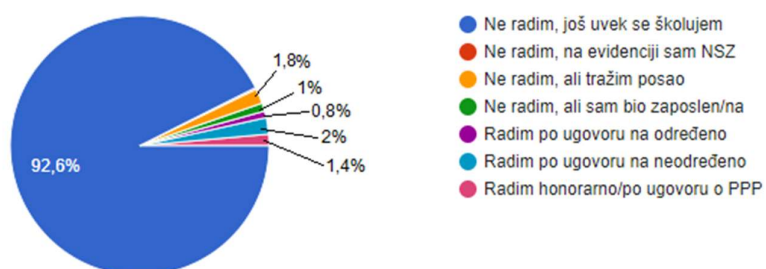
Од свих испитаника 45,3% младих је своју економску ситуацију у домаћинству проценило као добру, 34,7% младих као задовољавајућу, док 8,9% младих као лошу. Само 17% младих сматра да је у веома добром економском положају.

Kako bi procenio/la svoju ekonomsku situaciju u domaćinstvu?

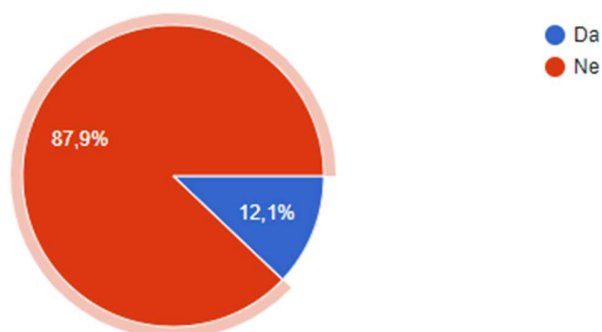
92,6% mladih ispitanika je još uvek na školovanju i ne radi, 2,9% mladih na studijama, 1,8% mladih ne radi, ali traži posao, 0,8% radi po ugovoru na određeno, 2% mladih radi po ugovoru na neodređeno, 1,4% mladih radi honorarno, dok je 0,2% na evidenciji HC3.

Koja od navedenih izjava se odnosi na tebe?

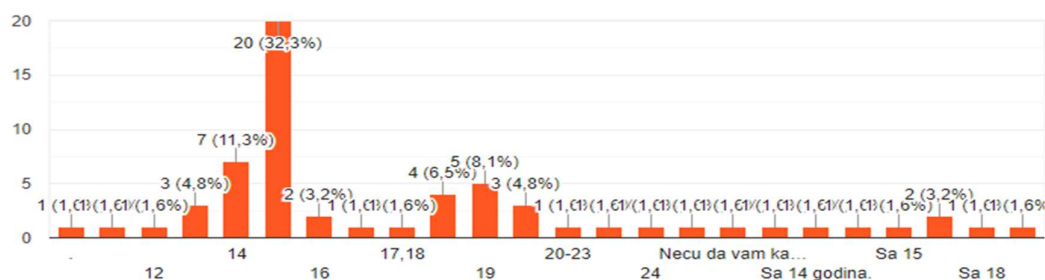

Od ukupnog broja ispitanika 87,9% mladih se nije osamostalilo od roditelja, dok 12,1% jeste.

Da li si se osamostalio/la od roditelja?

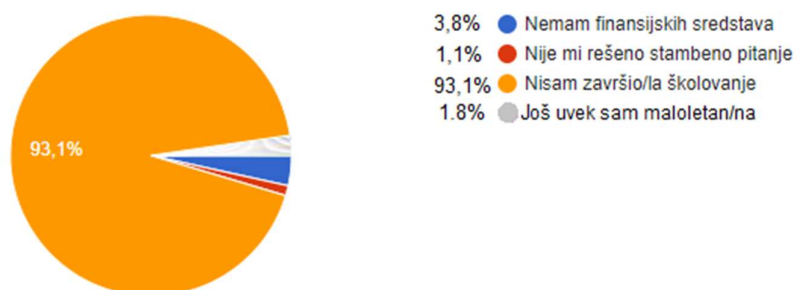

Ako da, sa koliko godina?

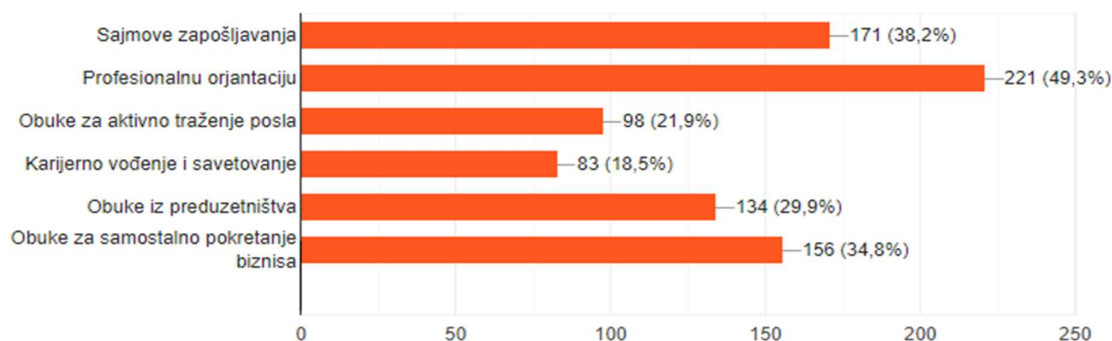
Од тога велики број младих се осамосталио са кретањем у средњу школу, док је следећи узраст по бројности од 18-20 година. Разлог због кога се испитаници нису још осамосталили је већински због школовања, 93,1%, док 3,8% испитаника нема финансијских средстава за то, 1,1% нема решено стамбено питање.

Ako ne, koji je razlog za to?

За професионалну оријентацију је чуло 49,3% испитаника, што је половина испитаника, за сајмове запошљавања 38,2% младих, док је за обуке из предузетништва чула тек трећина младих (29,9%), као и за обуке за самостално покретање бизниса (34,8%). Тек четвртина младих је чула за обуке за активно тражење посла (21,9%) и каријерно вођење и саветовање (18,5%).

Za koje od navedenih si čuo/la za?

Изводи се закључак да је младима потребно приближити услуге каријерног саветовања и вођења и обуке за активно тражење посла, а такође треба популаризовати обуке из предузетништва и покретања сопственог посла.

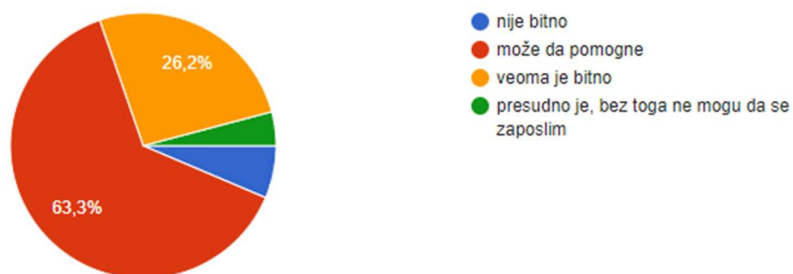
62,6% младих сматра да је образовање битно за обављање посла, јер без тога не може да се обавља посао. 12,2% младих сматра да само срећни нађу посао, док 17,8% младих сматра да нема правила.

Po tvom mišljenju, koliko je bitno obrazovanje (nivo obrazovanja) za dobijanje posla?

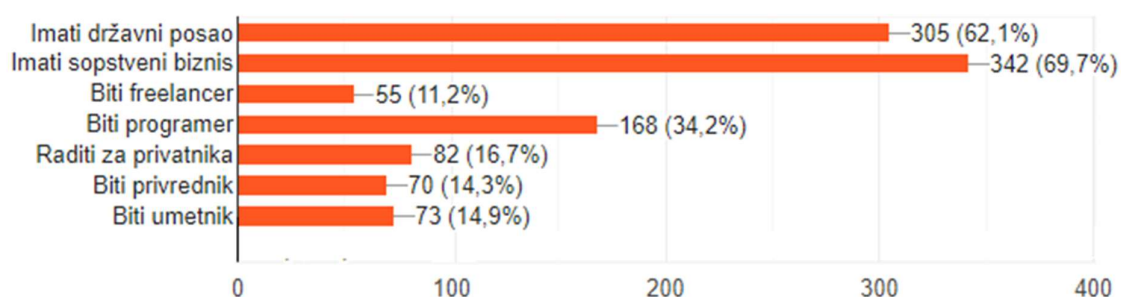
У смислу радног/волонтерског искуства чак 63,3% младих сматра да може да помогне у добијању посла, док 26,2% младих сматра да је веома битно. Изводи се закључак да и млади препознају значај радног/волонтерског искуства за запошљавање, те с тога треба подржати активности на осмишљавању, креирању и реализацији радног/волонтерског искуства за младе.

Po tvom mišljenju, koliko je bitno radno/volontersko iskustvo za dobijanje posla?

У смислу послова, млади сматрају да је најбоље имати сопствени бизнис (69,7%), док сличан број младих сматра да је најбољи државни посао (62,1%). Тек трећина сматра да је добро бити програмер (34,2%), док су сличне бројке за послове фриленсера, приватника, привредника и уметника, око 14% у просеку.

Po tvom mišljenju, koji posao je najbolji za mlade? (odaberi najviše tri odgovora)

У том смислу треба подржати едукације младих за покретање сопственог посла.

Превенција социјалне искључености младих мушкараца и жена

Резултати истраживања:

Према мишљењу младих испитаника, као најугроженију групу младих наводе младе са инвалидитетом (59%), затим младе без родитељског старања (50,7%), док као угрожене група младе припаднике ЛГБТ популације и младе других националности препознаје 40% младих испитаника.

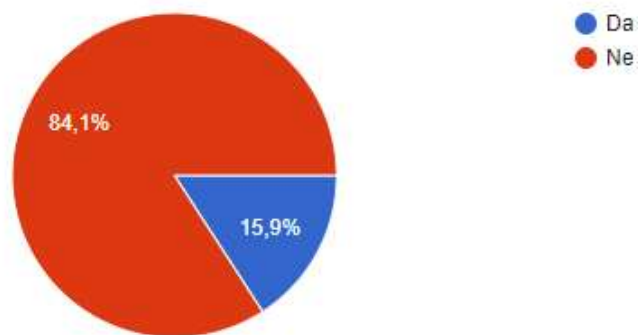
Трећина младих препознаје као рањиве групе младе који су избеглице (33%), младе родитеље

(29,6%), младе без решеног стамбеног питања (34,5%) и младе девојке и жене (27,5%). Што указује да ове групе младих нису довољно препознате као осетљиве, те треба радити на освешћивању младих за групе у ризику од социјалне искључености и начинима сарадње и подршке припадницима тих група, као и проблема и питања са којима се сусрећу.

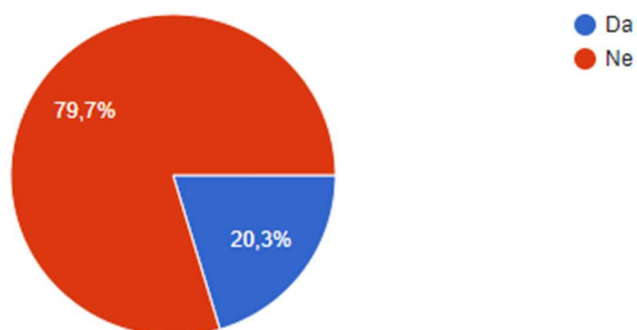
Само четвртина младих препознаје младе друге етичке припадности као осетљиве групе, док тек 14,8% младих препознаје као осетљиву групу младе који су расељена лица, и 6,8% младе у процесу реадмисије.

15,9% младих сматра да припадају некој осетљивој групи младих, а од тога само 20,3% младих сматра да систем социјалне заштите одговара на њихове потребе.

Da li po tvom mišljenju pripadaš nekoj od navedenih grupa?

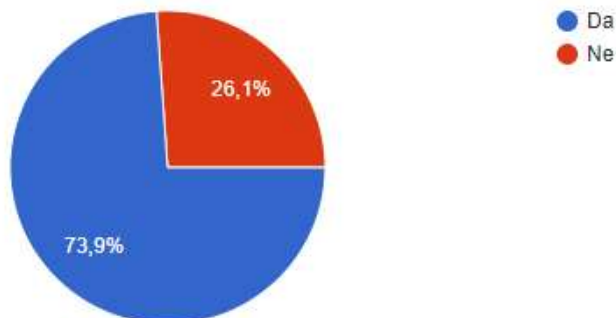

Ukoliko da, da li sistem socijalne zaštite odgovara na tvoje potrebe?

Чак 73,9% младих сматра да су млади из осетљивих група дискриминисани.

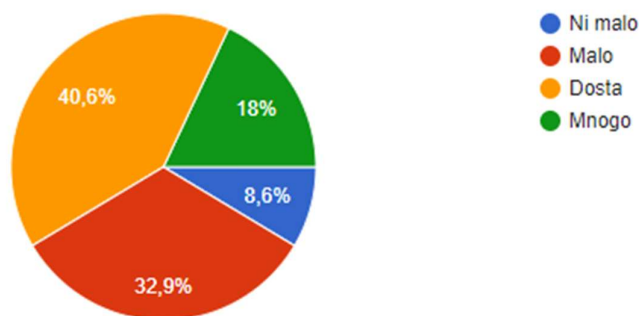
Da li smatraš da su mladi iz ugroženih grupa diskriminisani?

У смислу социјалне искључености протекла 2020. година је донела много изазова како младима, тако и целокупном становништву, институцијама и организацијама.

На питање колико је текућа година изменила твој живот, 18% младих је одговорило много, чак 40,6% младих са доста, док трећини младих је мало измењен живот (32,9%), а 8,6% младих је изјавило да им се живот није променио.

Koliko je tekuća godina izmenila tvoj način života?

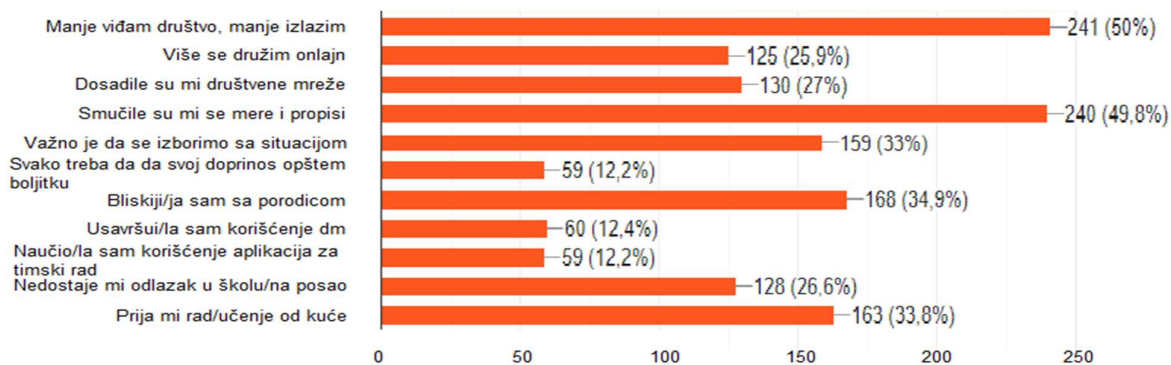

У односу на то како им се изменио живот током ове године, млади су изјавили да мање виђају друштво и мање излазе (50%), смучили су им се прописи и мере (49,8%). Трећина младих је блискија са породицом (34,9%), као и да сматрају да је важно изборити се са ситуацијом (33%).

Једнаком броју младих су и досадице друштвене мреже (27%), и више се друже онлајн (25,9%). Четвртину младих недостаје одлазак у школу или на посао (26,6%).

Око 12% младих је изјавило да свако треба да да свој допринос општем бољитку, усавршио/ла је коришћење ит, или је научио/ла коришћење нових дигиталних алата.

Na koji način se najviše promenio tvoj život u proteklih godinu dana?

Може се приметити да је половини младих тешко пала ситуација изазвана пандемијом Корона вируса у 2020. години, као и да истом броју младих недостаје дружење са вршњацима. Забрињавајући је податак да су половини младих дојадиле мере и прописи, што се може негативно одразити на ментално здравље младих.

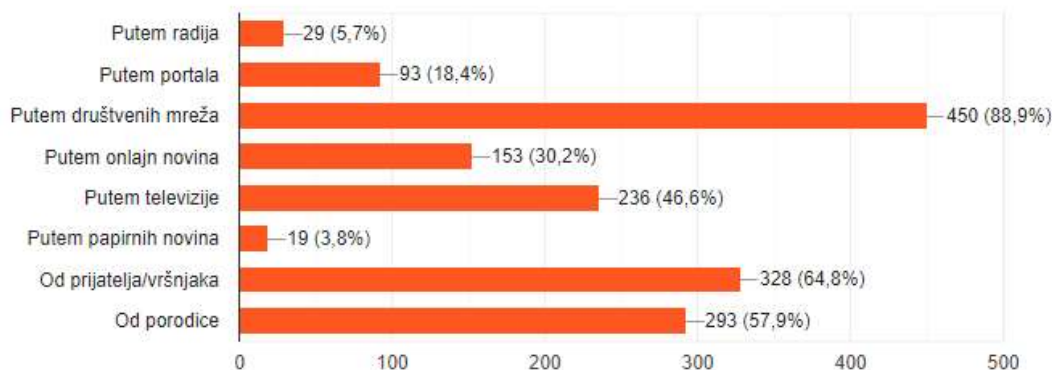
Иако трећина младих остаје позитивна, потребно је посебну пажњу посветити превенцији социјалне искључености и менталној хигијени младих.

Информисање, мобилност и онлајн размене младих мушкараца и жена

Резултати из истраживања:

Када је информисање у питању, млади се најчешће информишу путем друштвених мрежа (88,9%), од вршњака (64,8%), и од породице (57,9%). Што је значајан податак у смислу коришћења канала комуникације са младима у планираним активностима за реализацију Локалног акционог плана за младе.

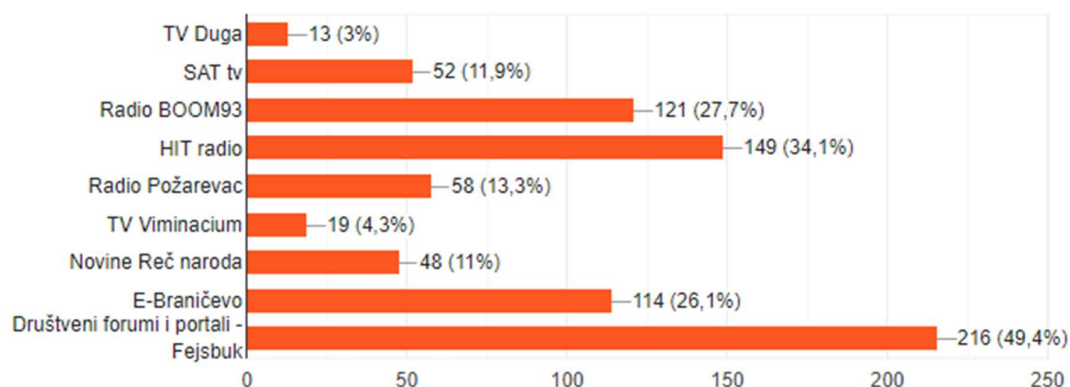
Na koji način se najčešće informišete? (odaberite najviše tri odgovora)

Даље млади користе телевизију као извор информација (46,6%), док знатно мање користе онлајн новине (30,2%), портале (18,4%), радио тек 5,7% младих и штампане новине само 3,8% младих.

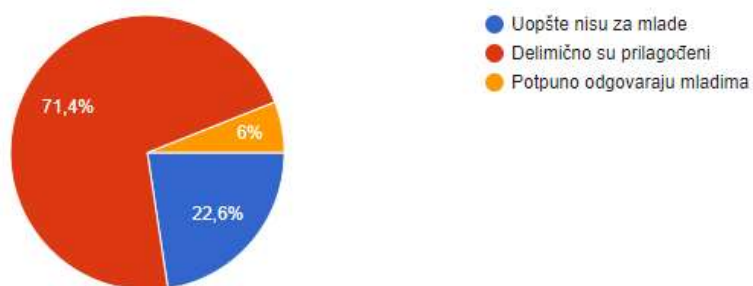
Од локалних медија млади највише прате Фејсбук портале (49,4%), док само трећина прати ХИТ радио (34,1%), Радио БООМ93 (27,7%) и Е-Браничево (26,1%). Знатно мање се прате новине „Реч народа“ (11%), Радио Пожаревац (13,3%), и САТ ТВ (11,9%). Док се ТВ Виминациум и ТВ Дуга прате са процентом мањим од 4%.

Odaberi koje navedene lokalne medije koristiš za dobijanje informacija od značaja za tebe?

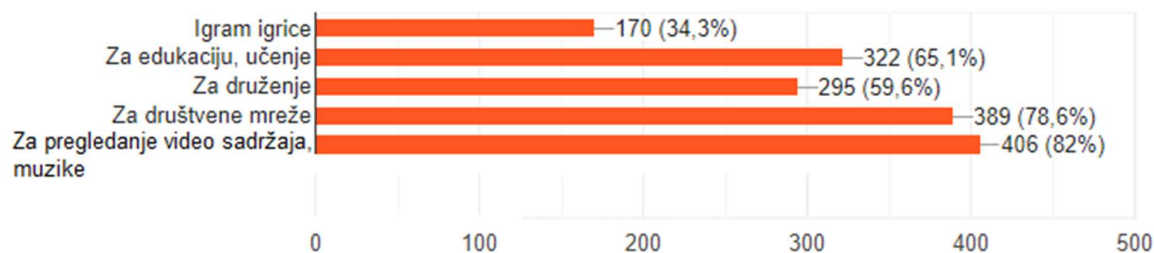
Највећи број младих сматра да су садржаји у медијима делимично прилагођени младима (71,4%), док 22,6% младих сматра да уопште нису за младе. Само 6% младих сматра да су садржаји прилагођени младима.

U kojoj meri misliš da su sadržaji u medijima prilagođeni mladima?

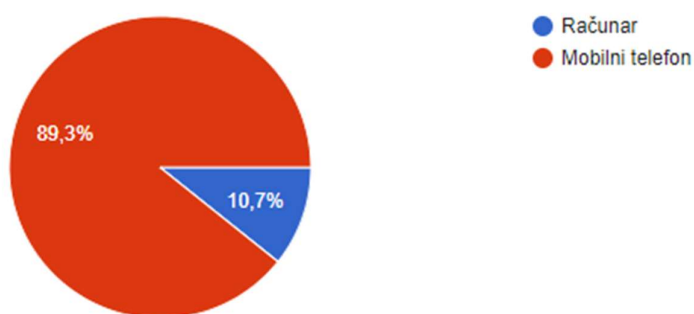
Што се тиче потреба млади интернет највише користе за прегледање видео садржаја и музике (82%) и друштвене мреже (78,6%). Затим за учење и едукацију (65,1%) и дружење (59,6%). На последњем месту млади стављају игре (34,3%).

Za koje potrebe najčešće koristiš internet?

На питање шта више користе, њих 89,3% више користи мобилни телефон, док 10,7% младих више користи рачунар.

Šta više koristiš?

Према подацима које смо од младих прикупили, изводе се закључци да су млади сада много више окренути коришћењу интернета, што у сврхе образовања и едукације, што у циљу социјализације, контаката и дружења, као и ради провођења слободног времена. Намеће се да су млади свој реални живот пренели у дигитални простор, што својим избором, што околностима које их принуђују да користе ИКТ.

С тога се препоручује развијање дигиталних вештина, како младих, тако и омладинских радника/ца, лидера/лидерки који директно спроводе програме омладинског рада, као и свих стручњака и сарадника који раде са младима, како би програме/пројекте и активности прилагодили окружењу где се млади тренутно највише налазе, а то је дигитални простор.

У односу на могућности за путовање, 21,8% младих нема финансијских могућности да путује, 7,5% младих нема дозволу родитеља да путује, највише младих путује са родитељима (43,3%), док 9,2% младих повремено путује са друштвом, а петина (18,2%) младих путује често на разне начине.

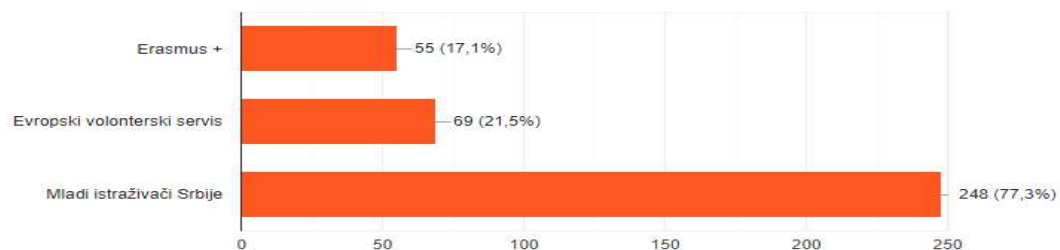
Da li imaš dovoljno mogućnosti da putuješ?

Од програма мобилности млади су чули за Младе истраживаче Србије (77,3%), а тек петина (21,5%) младих је чуло за Европски волонтерски сервис и Ерасмус+ програм мобилности (17,1%).

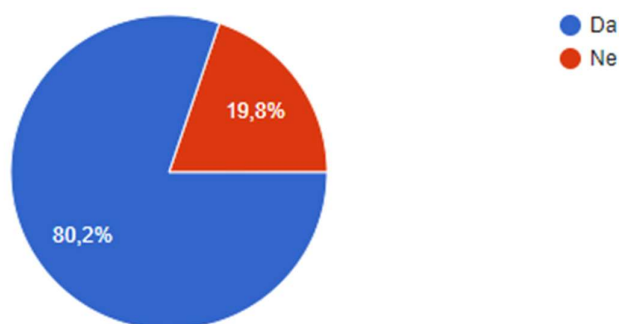
Da li si čuo/la za sledeće programe namenjene mobilnosti mladih?

321 одговор

Чак 80,2% младих би волело да путује преко ових програма.

Da li bi vole/la da besplatno putuješ preko ovih programa?

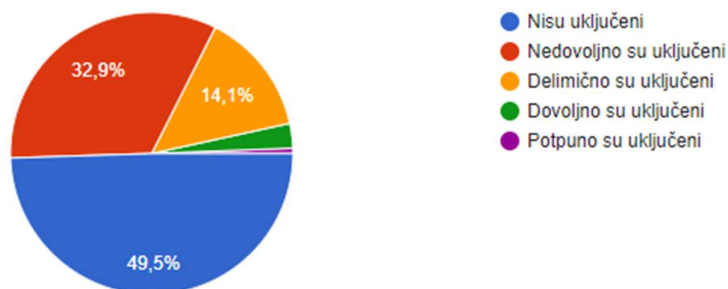
Закључује се да млади још увек превасходно путују са родитељима. Као и то да млади нису довољно упознати са могућностима бесплатног учешћа у програмима мобилности на националном нивоу.

Активизам, вовонтеризам и активно учешће младих мушкараца и жена у друштвеном животу локалне заједнице

Резултати истраживања

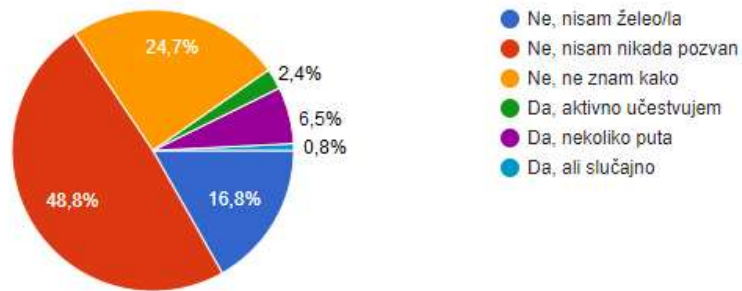
Када је у питању учешће у доношењу одлука у локалној заједници, чак 49,5% младих сматра да нису укључени, 32,9% младих да су недовољно укључени. Што значи да више од 80% младих сматра да се њихово мишљење не уважава при доношењу одлука. Само 14,1% младих сматра да су делимично укључени у процесе доношења одлука, док мање од 3,5% младих сматра да су довољно укључени у ове процесе.

Po tvom mišljenju da li su mladi uključeni u donošenje odluka u tvom gradu?

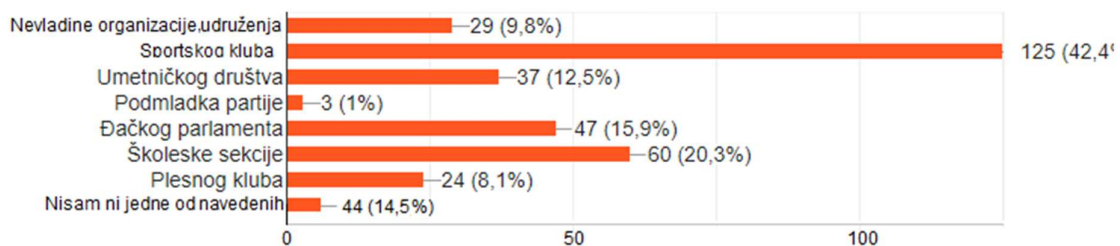
Чак 90,3% испитаика *није* учествовало у овим процесима. Од тога 16,8% младих није желело да учествује, 48,8% младих никада није позвано, док 24,7% младих не зна како може да учествује. Од младих који су учествовали у доношењу одлука, само 2,4% младих активно учествује, 6,5% младих је учествовало неколико пута, док је 0,8% младих случајно учествовало.

Da li si ti učestvovao u akcijama donošenja odluka u tvojoj lokalnoj zajednici?

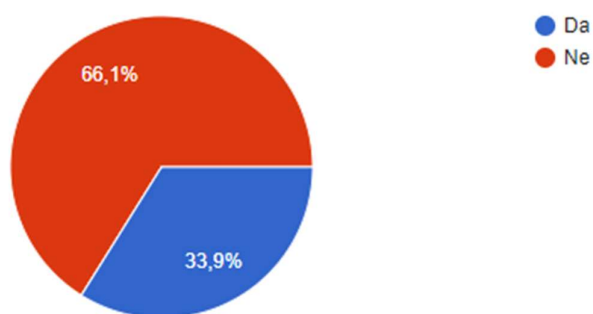
Скоро половина младих је члан неког спортског клуба (42,4%), док је чланство у другим организацијама јако слабо остварено. Само 20,3% младих је члан/ица неке школске секције, 15,9% младих су чланови Школског парламента, док су око петине чланови уметничког друштва (12,5%), неке невладине организације (9,8%) или плесног клуба (8,1%). Знатно мање испитаника је члан/ица подмладка неке странке (3%).

Da li si član/ica neke od navedenih organizacije?

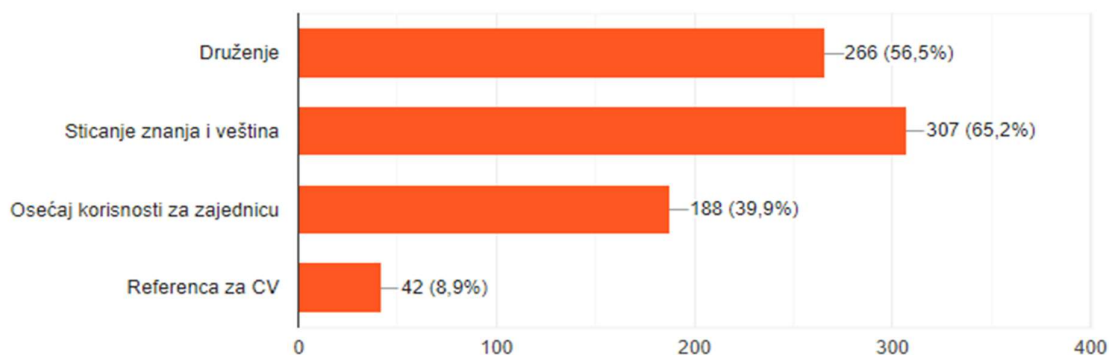
Чак 66,1% младих није никада волонтирало у некој организацији, на догађају или активности.

Da li si nekada volontirao/la u nekoj organizaciji, na događaju, u aktivnosti?

Као разлоге за волонтирање млади наводе стицање знања и вештина (65,2%), дружење (56,5%), осећај корисности за заједницу (39,9%), док много мање наводе референце за ЦВ (8,9%).

Šta su po tebi glavni razlozi za volontiranje?

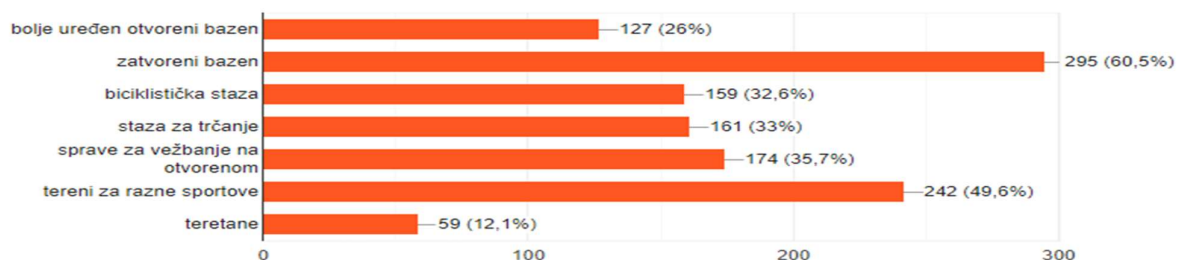
Сви ови подаци наводе на закључке да су млади слабо информисани о могућностима за волонтирање, да су недовољно укључени у процесе доношења одлука и да нису упознати са бенефитима волонтирања у заједници. Такође неактивност младих је изразито велика и њихово информисање о начинима на које могу да се укључе.

Здравље, благостање и ментална хигијена младих мушкараца и жена

Резултати истраживања:

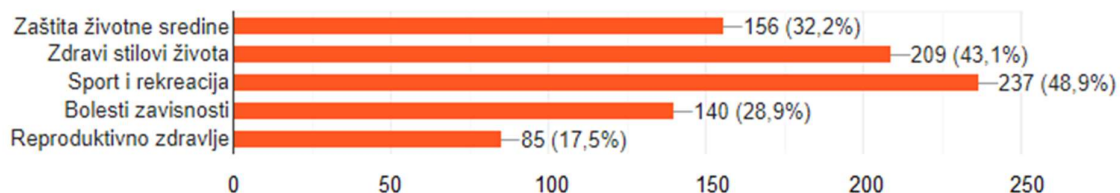
Према мишљењу младих, када су у питању могућности за бављењем спортом, нашем граду недостаје на првом месту затворени базен, затим терени за разне спортове, справе за вежбање на отвореном, стаза за трчање и бицикличка стаза. Млади такође сматрају да отворени базен може бити боље уређен.

Šta nedostaje tvom gradu kada su u pitanju mogućnosti za bavljenje sportom?

У смислу едукација млади су највише заинтересовани за области спорта и рекреације (48,9%), здраве стилове живота (43,1%), као и заштиту животне средине (32,2%). Четвртина испитаника би желела едукације из области болести зависности (28,9%), док петина о репродуктивном здрављу (17,5%).

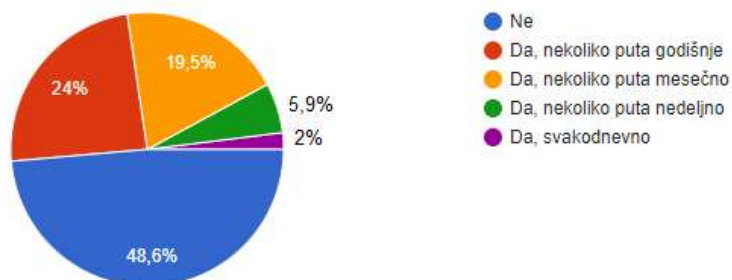
Koja oblast u smislu dodatne edukacije te najviše interesuje?

Према овим изјавама изводи се закључак да су млади највише заинтересовани за здраве стилове живота и спорт, те у те активности треба уложити више напора како би се створиле адекватне могућности за бављење спортом.

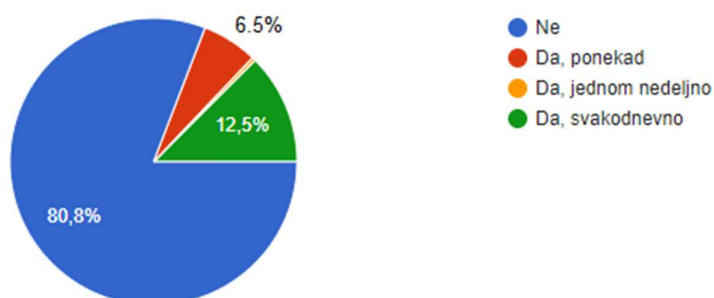
Када је у питању конзумирање алкохола, половина младих је изјавила да не конзумира алкохол (48,6%), 24% младих конзумира неколико пута годишње, 19,5% младих неколико пута месечно, док 5,9% младих неколико пута недељно. 2% младих свакодневно конзумира алкохол.

Da li konzumiraš alkohol?

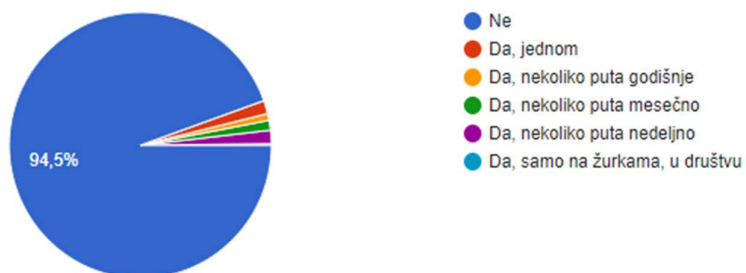
80,8% mladih je izjavilo da ne konzumira cigarete, 6,5% mladih da konzumira ponekad, dok 12,5% što predstavlja svakog osmog sredњошколаца, konzumira svakodnevno.

Da li konzumiraš cigarete?

94,5% mladih ne konzumira marihuanу, dok je 1,2% probalo једном, 0,8% probalo неколико пута у години, 1,2% mladih je probalo неколико пута месечно, и исти број неколико пута недељно.

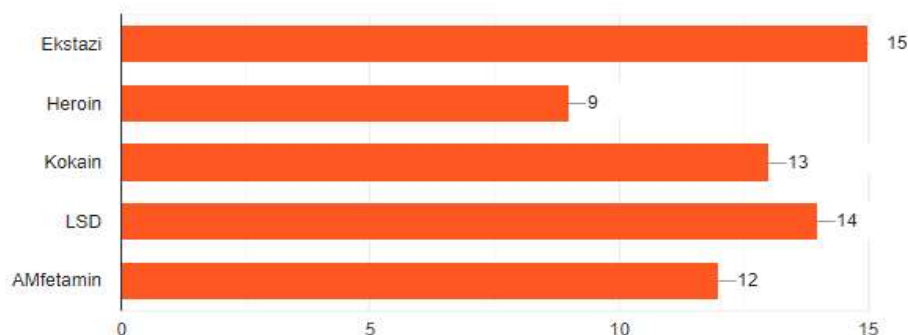
Da li konzumiraš marihuanу?

Јако мали број младих је пробао следеће супстанце: екстази, хероин, кокаин, ЛСД, амфетамине.

Da li si nekada koristio/la?

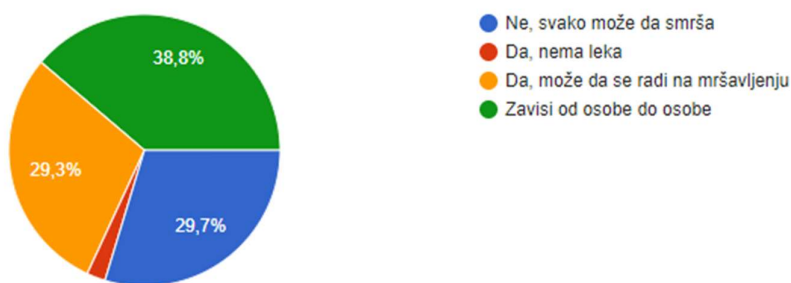
16 одговора

Све ово наводи на закључак да млади најчешће конзумирају алкохол, чак половина у одређеним ситуацијама, затим цигарете, и то петина младих испитаника је пробала у неким околностима, док је 5% младих на неки начин пробало марихуану. То што постоје млади који конзумирају ове ПАС указује на потребе веће едукације младих о штетним ефектима злоупотребе ових супстанци на њихово психичко, физичко и емотивно здравље.

Чак трећина младих сматра да гојазност није болест и да свако може да смрша (29,7%), трећина да јесте, али да може да се ради на мршављењу (29,3%), док трећина сматра да зависи од особе до особе (38,8%).

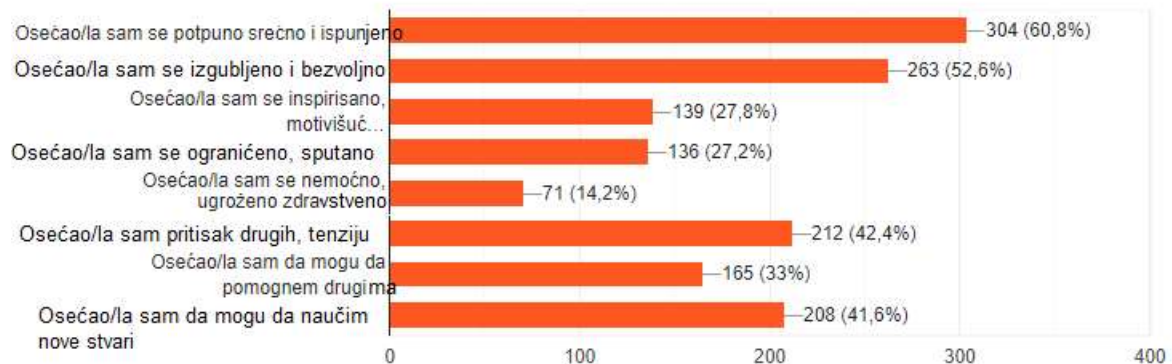
Da li smatraš da je gojaznost bolest?

У односу на текућу 2020. годину која је донела много здравствених изазова и претњи, млади су навели следећа осећања која су је обележила:

Осећао сам се потпуно срећно, испуњено – 60,8%, осећао сам се изгубљено и безвољно – 52,6%, док је 42,4% младих осетило притисак других, тензију. 41,6% младих је осетио да могу да науче нове ствари, 33% младих да могу да помогну другима, док се 27,8% младих осећало инспирисано и мотивишуће, а у исто време исти бој младих ограничено и спутано. 14,2% младих се осећало немоћно и здравствено угрожено.

Koja od navedenih stanja si osetio u poslednjih godinu dana?

Као и свима ова година је донела неочекиване прекретнице, промене, прилагођавања. Евидентно је да су млади осетили последице промена начина живота, рада, похађања наставе, дружења, социјализације. Млади се у једном свом периоду живота када пролазе кроз адолесценцију суочавају са превише личних и социјалних изазова, тако да је додатно оптерећење на њих стављено пребацујући одговорност за новонасталу ситуацију изазвану вирусом Корона. Све ово доводи до закључка да су у наредном периоду више него икада потребне едукације, саветовања и рад са младима на теме менталне хигијене, менталног здравља и очувања здравих навика и стилова живота.

Безбедност и безбедносна култура младих

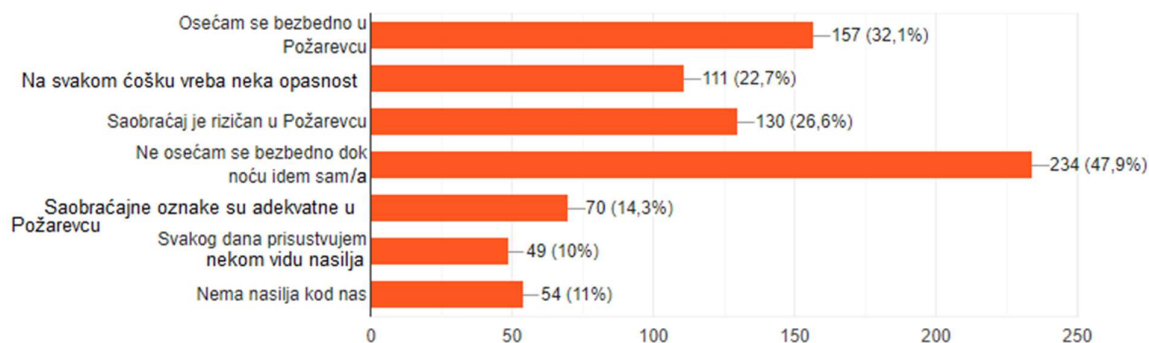
Резултати истраживања:

Половина младих испитаника Пожаревца се не осећа безбедно док ноћу сам/а шета градом (47,9%), док се насупрот њима 32,1% младих осећа безбедно у Пожаревцу.

26,6% младих сматра да је саобраћај ризичан у граду, док 22,7% младих сматра да на сваком ћошку вреба нека опасност.

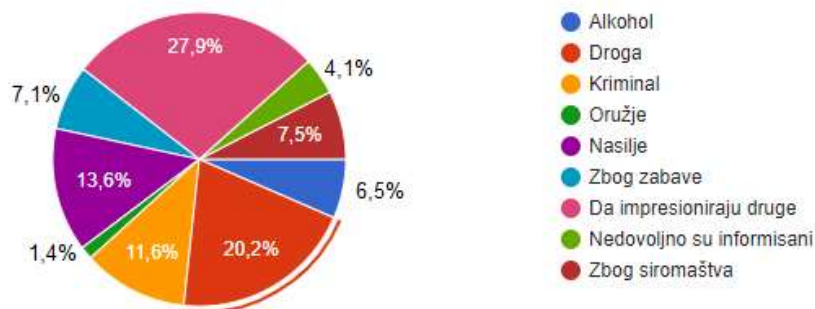
14,3% младих сматра да су саобраћајне ознаке у реду у Пожаревцу, 11% да нема насиља код нас, док 10% сматра да је сваког дана сведочио неком облику насиља.

Sa kojim tvrdnjama se slažeš?

Према младима главни разлози зашто су млади у сукобу са законом су: чак трећина (27,9%) сматра да желе да импресионирају друге, петина сматра да је дрога узрок, 11,6% младих да је криминал по среди, 1,4% да је оружје криво, 13,6% да је у питању насиље, 7,1% да то раде због забаве, 4,1% да је неинформисаност узрок, док 7,5% сматра да је разлог за то сиромаштво.

Koji je po tebi glavni razlog zbog koga su mladi u sukobu sa zakonom?

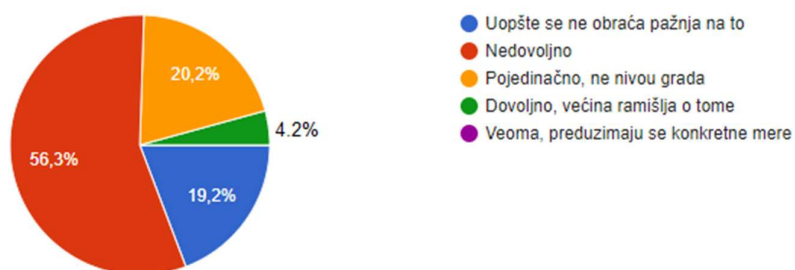
Из приложеног видимо да млади препознају више разлога за угрожавање безбедности у локалној заједници и сукоб са законом. Млади сматрају да град није безбедан ноћу, да је главни разлог за сукоб са законом утицај вршњака и доказивање, те да су узроци преступа дрога, алкохол, оружје, криминал, насиље.

Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници

Резултати истраживања:

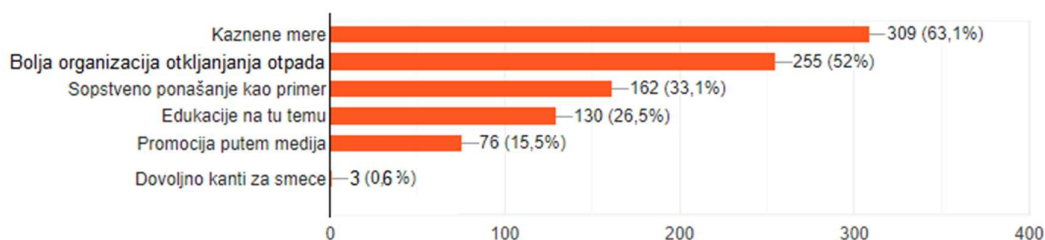
19,2% младих сматра да се уопште не обраћа пажња на очување животне средине, чак 56,3% младих сматра да се недовољно обраћа пажња. Што је укупно три четвртине младих. 20,2% младих сматра да се о очувању животне средине размишља појединачно, али не на ниву града. Само 4,2% младих мисли да се грађани довољно баве овом темом.

Koliko se po tvom mišljenju obraća pažnja na očuvanje životne sredine u tvojoj lokalnoj zajednici?

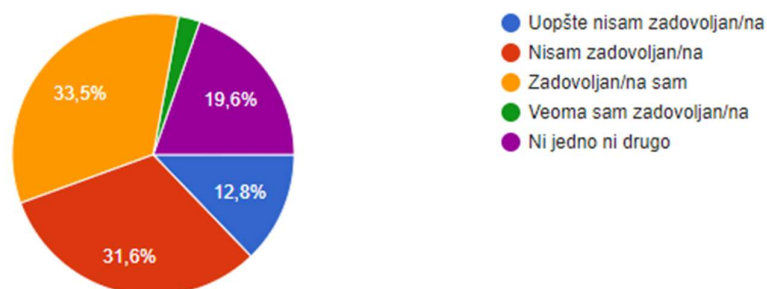
Нажалост чак 63,1% младих сматра да би повећању свести о заштити животне средине допринеле казнене мере, 52% сматра да би то постигла боља организација отклањања отпада, 33,1% сматра да би то постигло сопствено понашање као пример, док 25,5% сматра да би требало едуковати грађане о томе. 15,5% младих сматра да медији могу да допринесу подизању свести на ову тему.

Po tvom mišljenju šta bi najviše doprinelo podizanju svesti sugrađana o značaju očuvanja životne sredine?

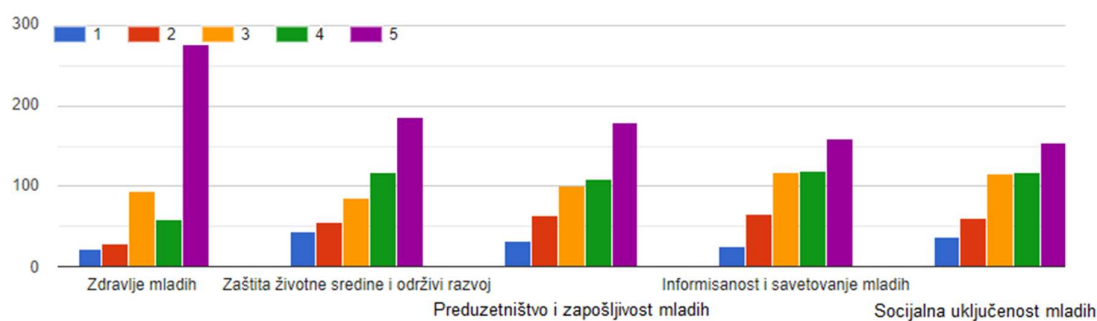

Такође закључује се да млади јесу заинтересовани за заштиту животне средине, па их треба и оснажити и едуковати на том пољу, како би били добри амбасадори у локалној заједници по питању очувања животне средине.

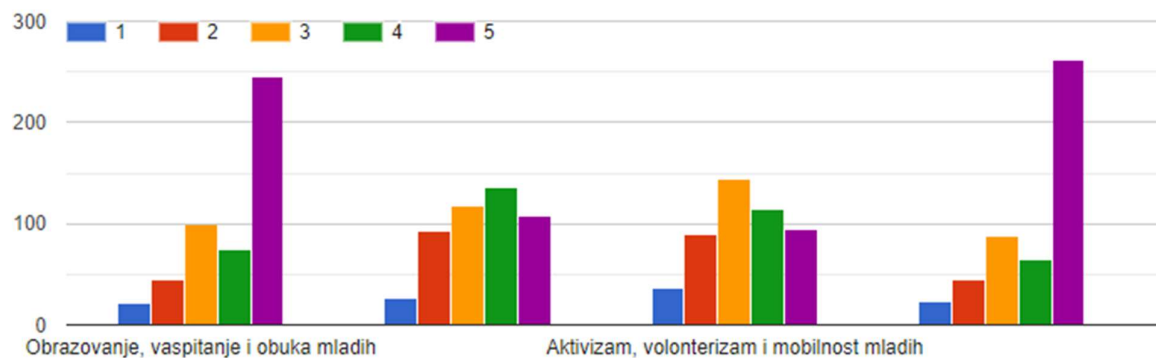
Uopšteno koliko si zadovoljan/na mogućnostima za mlade u Požarevcu?

Prema tvom mišljenju, rangiraj oblasti u odnosu na to koliko su važne za poboljšanje položaja mladih u Požarevcu na kojima treba raditi? (1-najmanje važne, 5-najvažnije)

Prema tvom mišljenju, rangiraj oblasti u odnosu na to koliko su važne za poboljšanje položaja mladih u Požarevcu na kojima treba raditi? (1-najmanje važne, 5-najvažnije)

АНЕКС2
УПИТНИК
 ЗА ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ИНСТИТУЦИЈЕ
 ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ
 ЗА ПЕРИОД 2021-2025. ГОДИНЕ

1. Лична карта организације

1.1.	Званични назив организације	
1.2.	Година оснивања	
1.3.	Адреса	
1.4.	Телефон	
1.5.	Е-маил	
1.6.	Веб адреса	
1.7.	Друштвене мреже	
1.8.	Одговорно лице	
1.9.	Контакт телефон	
1.10.	Контакт е-маил	
1.11.	Правни статус	
	Удружење грађана	
	Установа основана одлуком локалне Скупштине	
	Републичка установа основана одлуком ресорног Министарства	
	Друго	

2. Инфраструктурни капацитети

2.1. просторни капацитети (зграде, други простори на којима организација има право власништва или располагања на други начин, а које можете користити у раду са младима)

2.2. опрема (компјутери, др. техничка опрема, специфична опрема, базе података и сл.) које можете користити у раду са младима

3. Људски ресурси (запослени и волонтери) који директно раде са младима на Вашим програмима/пројектима/активностима

Р.бр	Позиција у организацији	Образовање	Радно искуство
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

4. Подаци о циљној групи и услугама које организације пружају за младе (15-30 година)

4.1. Подаци о укупном броју и полној структури учесника/корисника

Број корисника	2017		2018		2019	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж
15-29						
20-24						
25-30						
Укупно према полу						
Укупан број						

4.2. Подаци о услугама и броју корисника услуга

Р.бр	Услуге/програми/пројекти/активности	2017		2018		2019	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

- Напомена: наведите све услуге/програме/активности које пружа Ваша организација у оквиру редовних, али и ванредних активности (нпр. школски клубови, секције, услуге покренуте у оквиру пројеката и сл).

4.3. Приоритети/пројекти које Ваша организација планира да реализује у наредном периоду у области унапређења положаја младих

Р.бр	Област деловања / општи циљ	Циљна група	Планирани период реализације
1.			
2.			
3.			
4.			

5. Самопроцена стања за Град Пожаревац за унапређење положаја младих

5.1. SWOT анализа организација/институција

Шта препознајете као кључне предности Ваше организације у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као кључне проблеми/изазови са којима се ваша организација суочава у процесу унапређења положаја младих?

Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?

5.2. Које су активности/programи/projekти били најпосећенији I најтраженији од стране младих у прошле 3 године?

5.3. Које активности/programme/projekte препознајете као недостајуће за младе?

6. На који начин бисте представили Вашу организацију/институцију као релевантог актера у омладинској политици за будући Локални акциони план за младе? (један пасус)

Место:

Датум:

Упитник попуно/ла:

АНЕКС3

Прикупљени подаци организација/институција

3.2.4. Образовање, обука и дигиталне вештине младих

Шта препознајете као кључне предности Ваше организације у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као ључне проблеми/изазови са којима се ваша организација суочава у процесу унапређења положаја младих?
позиција школе - школа се налази у близини других основних и средњих школа, Центра за културу, здравствених установа	недовољан број програма/пројеката који су осмислили запослени у школи, а који су усмерени на унапређење положаја младих
развијена сарадња са социјалним партнерима из подручја рада у којима се наши ученици образују (економија, право и администрација, а посебно трговина, угоститељство и туризам)	недовољна мотивисаност и наставника, и ученика да узму улогу креатора едукативних, културно - уменичких, спортских садржаја усмерених на унапређење положаја младих
	непознавање методологије рада са младима, која је различита од методологије образовног рада (непознавање методологије омладинског рада)
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?
оснивање удружења која ће развијати програме намењене младима	недовољно финансијских средстава да се подрже програми намењени унапређењу положаја младих
отварање клубова и сличних едукативно-забавних простора у којима би млади на квалитетан начин проводили слободно време	недовољан број оспособљених стручних лица за рад са младима на различитим програмима, обукама...
кроз међусекторску сарадњу пружити младима прилику да похађају различите обуке, курсеве који ће им помоћи да се економски осамостале, започну свој бизнис...	

Које су активности/програми/пројекти били најпосећенији и најтраженији од стране младих у протекле 3 године?

Најпосећенији су програми који су усмерени на превенцију насиља, на пружање подршке за даљи развој каријере (предузетништво, даљи наставак школовања)

Које активности/програме/пројекте препознајете као недостајуће за младе у локалној заједници?

Недостају програми који су усмерени на развој дигиталних вештина, дигитални маркетинг, онлајн трговина, маркетинг друштвених мрежа...

3.2.2. Култура, креативност и иновативност младих мушкараца и жена

Шта препознајете као кључне предности Ваше организације у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као ључне проблеми/изазови са којима се ваша организација суочава у процесу унапређења положаја младих?
Брига о младима кроз развијање програма у култури	Што се и даље сматра да младе ништа не интересује, нашим програмима доказали смо да су млади заинтересовани али да се за реализацију програма за младе морају користити најсавременији методи обука, тренинга, технологија и знања

Подстицај младим људима у свим аспектима културног рада	Недостатак простора
Неговање културе читања Доживотно учење Добра информисаност	Недостатак простора за активности које би биле намењене младима, како би више времена били упућени на библиотеку и у њој боравили
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?
Омогућавање да буду видљиви на свим пољима	Непостојање канцеларије за младе
Омогућавање младима да се укључују у систем доношења одлука из њихове сфере интересовања	Невидљивост младих који су завршили средње школе а ни припадају ни једној другој групацији (студенти, студенти на школовању у другом граду итд.)
Брига за њихову безбедност, бољи социјални положај, брига за здравље младих, ослушкивање њихових потреба у зависности од трендова у друштву и свету	Недовољно спортских и друштвених активности и простора за те активности (тенис терени, базени на више локација како би се неговали водени спортови – ватерполо, пливање, уметничко пливање), часови јахања у Љубичеву за младе – тренинзи и подстицање љубави према коњичком спорту; укључивање младих у све сфере друштва у виду волонтерског рада, њихова едукација за ИТ технологије и практична примена итд.
Укључивање младих у живот заједнице, тј. указивање поверења и подстицање одговорности	

Које су активности/програми/пројекти били најпосећенији и најтраженији од стране младих у протекле 3 године?

Обуке које се тичу најновијих технологија
Посебно креирана стручна вођења кроз изложбе
Пројекти који су се односили на њихово усавршавање у области ИТ технологије и трибине на којима су се могли упознати са образовним профилима које нуде факултети универзитета у Србији.
Креативне радионице свих врста
Концерти класичне и модерне музике

Које активности/програме/пројекте препознајете као недостајуће за младе у локалној заједници?

База (просторије) за омладинске бендове, просторије за Коворкинг спејс за младе (много млади већ сада зарађују и фриленсују са успехом)
Школа сликања
Уметничка школа
Наравно они млади у којима се налазе велики интелектуални потенцијали морају се стимулисати у даљем школовању и усавршавању. Стимулација је најбоља у виду стипендија или материјалног помагања у виду финансирања пројеката на којима раде и слично.

3.2.5. Запошљавање, предузетништво и каријерно вођење и саветовање младих мушкараца и жена

Шта препознајете као кључне предности организација у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као ључне проблеми/изазови са којима се организације суочавају у процесу унапређења положаја младих?
Стратешки приступ оснаживању теже запошљивих група кроз Националну стратегију запошљавања и Националне акционе планове	Филијала има ограничења у погледу учествовања у пројектима без сагласности надлежног Министарства, што онемоћава самостално

запошљавања	укључивање у одређене пројекте
Јасно прописане процедуре за рад, које се ослањају на Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености	
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?
Могућност дугорочног планирања (да се кроз Локални акциони план за младе предвиди сарадња са радном групом за израду Локалног акционог плана запошљавања, који се доноси сваке године за следећу)	Недостатак акција које би подстицале тимски дух младих, формирање клубова за младе по моделу ГРИГ или других клубова, за оснаживање младих.

Које су активности/програми/пројекти били најпосећенији и најтраженији од стране младих у протекле 3 године?

- Програм стручне праксе
- Програм стицања практичних знања
- Информисање о могућностима за развој каријере

Које активности/програме/пројекте препознајете као недостајуће за младе у локалној заједници?

Програм „Моја прва плата“ који је актуелан први пут 2020. године и показује велико интересовање младих до 30 година

3.2.4. Превенција социјалне искључености младих

///

3.2.5. Информисање и мобилност младих

Шта препознајете као кључне предности организација у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као ључне проблеми/изазови са којима се организације суочавају у процесу унапређења положаја младих?
Искуство и стручност у области медија и медијске писмености	недовољна и скромна подршка локалне самоуправе за све наше пројекте
Способност подстицања мотивације, иницијатива и кампања активизма	немогућност ангажовања младих да волонтирају и стекну искуство у НВО
Искуство у писању и вођењу пројеката, као и повезивање младих ради размене искустава и сарадње	недовољна подршка за културне и друге програме који треба да охрабре критичко мишљење, подстакну формирање система вредности и функционалну писменост код младих
Искуство у организацији кампања, културних догађаја и хуманитарних акција	Недовољна подршка пројектима који треба да подстакну толеранцију, разумевање и емпатију код младих
Путем новина, „Реч народа“ 75 година уназад остварује утицај широм Браничевског округа као једини штампани медиј који извештава и дистрибуира се на целој тој територији, а путем Портала Реч народа остварује утицај и на ширу јавост. Медијска кућа „Реч народа“ окупља високо образоване кадрове и техничку опремљеност. Редакција поседује вишедеценијско искуство у сарадњи са школама и младима појединачно, радећи на темама из различитих сфера.	Финансије, људски ресурси

Искуство, релевантност, досег на интернету	
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?
Одвајање више средстава у буџету за младе	Неразумевање локалних власти за потребе и жеље младих
Одвајање више средстава за медијске пројекте за младе и подршку НВО и медијима који раде са младима	Онемогућавање организација које поседују капацитете, идеје и мрежу активизма да делују у нашој средини
укључивања младих у доношење политика за младе	Неукључивање младих у доношење политика за младе
Већа подршка реализацији тематских пројеката од стране локалне самоуправе кроз наменски конкурс	Смањивање средстава за потребе младих у градском буџету
	Немогућност активног учешћа младих у процесима доношења свих одлука које настоје да одговоре на питања која се тичу младих.
	Финансијска ограничења у планирању и реализацији
Широкопојасни интернет Боља информисаност на интернету Препознавање истинитости садржаја	

Које су активности/програми/пројекти били најпосећенији и најтраженији од стране младих у протекле 3 године?

медијска писменост, лажне вести, говор мржње и безбедност на интернету
промоције књига и дебате о поп култури
Специјални додатак „Бачка реч“
Пројекат „Изазов даровитости“
Дневни информативни програм, заборављени цртани филмови, сервисне информације

Које активности/програме/пројекте препознајете као недостајуће за младе у локалној заједници?

Активности за младе треба базирати на следећим принципима:
Едукација/Укључивање/Повезивање/Оснаживање
Недостајући програми за младе су они који треба да подстакну и развијају: емпатију, активизам, функционалну писменост и критичко мишљење као и успостављање система вредности важних за развој друштва.
Области којима треба да се да на значају и да имају предност су:
Образовање, запошљавање и предузетништво, култура и уметност, здравље и спорт.
Пројекти који недостају за младе у нашем локалном окружењу и које препознајемо као недостајуће и које треба подржавати су:

- Јачање културе ненасиља с нагласком на борбу против електронског насиља
- Јачање критичке дигиталне медијске писмености
- Финансијско и функционално образовање младих
- Учити како учити
- Млади у европском и глобалном окружењу
- Подстицање развоја омладинске политике и рада канцеларија за младе на локалном нивоу
- Фонд за младе таленте
- Омладински волонтерски сервис

Активности/програме/пројекте који се баве ужим, едукативно - забавним темама које интересују младе и у чије су осмишљавање и реализацију млади директно укључени

3.2.10. Активизам, вонтеризам и активно учешће младих у друштвеном животу локалне заједнице

3.2.11. Здравље и благостање младих

Шта препознајете као кључне предности Ваше организације у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као ључне проблеми/изазови са којима се ваша организација суочава у процесу унапређења положаја младих?
Доступност младима за све здравствене проблеме	Стимулисање учитеља, наставника и професора за сарадњу
Организовање такмичења на нивоу школа	Недостатак инфраструктуре
Стручни рад са младима	Мањак бицикличких стаза, небезбедност на путу.
Развој спорта-кошарке као животног опредељења	Неинформисаност младих о значају и начину вођења здравог, активног животног стила
Рекреација у виду бициклизма, дружења, путовања, едукација, видео спотови...	Пасиван однос младих према сопственом животу и општа незаинтересованост ка активизму у друштвене активности.
Искуство у професионалној реализацији бројних програма и пројеката у такмичарском спорту и спортској рекреацији, едукацији и промоцији здравог животног стила. Организациони капацитет за реализацију најзахтевнијих манифестација из области спорта и спортске рекреације. Предавачке способности.	Изостанак континуиране, стратешки дугорочно конципиране стратегије за подршку младима. Мали број квалитетних програма. Изостанак контроле квалитета програма и активности доступним младима.
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?
Издавање већег буџета за организацију школских спортских такмичења	Инфраструктура, град не поседује атлетску стазу, затворени базен, стрељану
Препознавање проблема младих и усвајање јасне стратегије са конкретним активностима у циљу решавања истих.	Ковид-19
Значајнија подршка организацијама и институцијама у реализацији програма.	Мањак интересовања, густ саобраћај...
Конекција и заједничко координирано деловање свих субјеката ангажованих у стварању бољих услова за живот младих.	Општа апатичност, незаинтересованост младих и њихових породица за личним развојем и радом на себи у циљу јачања сопствених капацитета и квалитета културе живљења.
	Изостанак међусобне повезаности представника институција и спремности за личним ангажманом у раду током реализације програма.
	Изостанак материјалне и нематеријалне подршке од стране институција.
	Слаба медијска заступљеност и промоција важности вођења здравог, активног животног стила на локалном и националном нивоу.

Које су активности/програми/пројекти били најпосећенији и најтраженији од стране младих у протекле 3 године?

Предавања, радионице, рад у малој групи
Футсал, мини атлетика
Организовање бављење спортом, Меморијални турнир „Бранимир Јоцић –Бане“
Пожаревачка бициклијада
Конкретни Спортско рекреативни програми
Стручне трибине

Које активности/програми/пројекти препознајете као недостајуће у локалној заједници?

Вршњачка едукација Пливање и стрељаштво Млади су склони тзв. „глуварењу“ по граду у већини случајева, зато што породица пре свега, па онда друштво нема довољно интересовања за њих. Најпре треба поштрети мере у циљу њихове заштите од порока који им се нуде на „тацни“, то су пре свега алкохол и цигарете. То је недопустиво. Млади воле здраве границе, јер им се тако показује да је друштву стало до њих. Недопустиво је да се у градским локалима малолетницима допушта да конзумирају алкохол и да на трафици могу да купе цигарете. Друштво мора да се бави проблемима ове групе младих. Треба обратити пажњу, на то, ко и коме продаје недозвољене наркотице. Овде не треба заборавити свакако ни злостављање и вршњачко насиље које се појављује у веома скривеним и тешко препознатљивим облицима, али га има. Бицикличке стазе Програми бесплатне и финансијски доступније стручно вођене рекреације. Контрола квалитета релаизованих програмских садржаја током и након реализације. Промотивне активности реализоване, за младе у атрактивном стилу. Конекција са младима из других градова Србије и иностранства, упознавање, разумевање и прихватање различитости. Креирање нових услуга и сервиса за младе, као и унапређење постојећих различитих саветодавних услуга за младе, као што су: партнерски односи, развојно психолошко саветовалиште, каријерно саветовалиште, родитељско саветовалиште, саветовалиште за ХИВ и полно преносиве болести
--

3.2.12. Безбедност и безбедносна култура младих

///

3.2.13. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници

Шта препознајете као кључне предности Ваше организације у области унапређења положаја младих?	Шта препознајете као ључне проблеми/изазови са којима се ваша организација суочава у процесу унапређења положаја младих?
Постојање образовног профила инжињера за ЗЖС на Виској техничкој школи	Недовољно развијена свест младих о потреби заштите животне средине
Постојање кон гејнера за одлагање различитих врста отпада	Непостојањс одлагања медицинског отпада
Функционисање Буџетског фонда за заштиту животне средине I рада Пожаревца	Недовољан број медијских садржаја о ЗЖС и ОР
	Недовољно коришћење одрживих извора енергије
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих?	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке унапређењу положаја младих?
Боље коришћење постојећих зелених површина (Чачалице, Градског парка)	Недостатак финансија
Формирање нових зелених површина	Повећано загађење ЖС у наредним годинама
Боље коришћење одрживих извора енергије	Климатске промене